

DZIENNIKI PRAW.

Od N^{RU} I.

Do N^{RU} 12.

W WARSZAWIE

1810.

w Drukarni Xieży Piarów.

D-59/82

*Dziennik Praw wychodzić będzie po-
dług tego, iak które ustanowioném zosta-
nie: składy tegoż Dziennika dla wygody
publicznój, będą przy każdym Kassye-
rze Sądowym, w Miastach Departamen-
towych. Ten iedynie Dziennik za urzę-
dowy uważany być może do przyto-
czenia Prawa.*

Ke

77258

USTAWA KONSTYTUCYJNA

Text Francuzki ma być szczególniej
za prawidło uważany.

USTAWA KONSTYTUCYJNA KSIĘSTWA WARSZAWSKIEGO.

TYTUŁ I.

Artykuł 1.

Religia Katolicka, Apostolska, Rzymska, jest Religją Stanu.

Artykuł 2.

Wszelka cześć religijna jest wolna i publiczna.

Artykuł 3.

Księstwo *Warszawskie* podzielone będzie na sześć Diecezji; będzie w niem jedno Arcy-Biskupstwo i pięć Biskupstw.

Artykuł 4.

Znosi się niewola. Wszyscy Obywatele są równi przed obliczem Prawa; stan osób zostaje pod opieką Trybunałów.

TYTUŁ II.

o Rządzie.

Artykuł 5.

Korona Księstwa Warszawskiego, jest dziedziczną w osobie Króla Saskiego, Jego Potom-

STATUT CONSTITUTIONNEL DU DUCHÉ DE VARSOVIE.

TITRE I.

Article 1.

La religion catholique, apostolique et romaine est la religion de l'Etat.

Article 2.

Tous les cultes sont libres et publics.

Article 3.

Le Duché de Varsovie sera divisé en Six diocèses; il y aura un Archévêché et cinq évêchés

Article 4.

L'esclavage est aboli. Tous les citoyens sont égaux devant la loi; l'état des personnes est sous la protection des tribunaux.

TITRE II.

du Gouvernement.

Article 5.

La Couronne ducale de Varsovie est héréditaire dans la personne du Roi de Saxe, Ses

ków, Dziedziców i Następców, podług porządku następstwa ustanowionego w Domu Saskim.

Artykuł 6.

Rząd jest w Osobie Króla.

On sprawnie w całej swojej zupełności urzędowania władzy wykonawczej.

Przy nim jest praw początkowanie.

Artykuł 7.

Król może zdać na Vice-Króla część swojej władzy, który jemu samemu przez siebie sprawować, nie będzie się podobało.

Artykuł 8.

Jeżeli Królowi nie podoba się mianować Vice-Króla, mianuje Prezesa Rady Ministrów.

W tym przypadku interesa rozmaitych Ministerów będą roztrząsane w tej Radzie, dla przedstawienia ich Królowi do potwierdzenia.

Artykuł 9.

Król zwołuje, odracza i wyznacza dzień na zgromadzenie głównego Seymu.

Zwołuje także Seymiki, czyli zgromadzenia Powiatowe, i zgromadzenia gminne.

Prezyduje w Senacie, gdy to przyzwoitę osądzi.

descendans, heritiers et Successeurs, suivant l'ordre de succession établi dans la Maison de Saxe.

Article 6.

Le Gouvernement réside dans la personne du Roi.

Il exerce dans toute sa plénitude les fonctions du pouvoir exécutif.

Il a l'initiative des loix.

Article 7.

Le Roi peut déléguer à un Vice-Roi la portion de Son autorité, qu'il ne jugera pas à propos d'exercer immédiatement.

Article 8.

Si le Roi ne juge pas à propos de nommer un Vice-Roi, il nomme un Président du Conseil des Ministres.

Dans ce cas, les affaires des différens ministères sont discutés dans ce Conseil, pour être présentés à l'approbation du Roi.

Article 9.

Le Roi convoque, proroge et ajourne l'assemblée de la Diète générale.

Il convoque également les diétines ou assemblées de districts et les assemblées communales.

Il préside le Sénat, lorsqu'il le juge convenable.

Artykuł 10.

Dobra Korony Xiążęcey składają się, *naprzód*: z rocznego dochodu wynoszącego siedm millionów zł: Pols: przez połowę w dobrach królewskich, a przez połowę w gotowiznie ze Skarbu publicznego; *powtórę*: z pałacu królewskiego w *Warszawie*, i z pałacu Saskiego.

T Y T U Ł II.

o Ministrach i Radzie Stanu.

Artykuł 11.

Skład Ministerium jest następujący:

- Minister Sprawiedliwości.
- Minister Wewnętrzny i czci religijnych.
- Minister Woyny.
- Minister Przychodów i Skarbu.
- Minister Policji.
- Minister Sekretarz Stanu.
- Ministrowie są odpowiedzialniemi.

Artykuł 12.

Gdy się Królowi spodoba zdać na Vice-Króla część władzy swojej, który sobie samemu nie zachował, każdy z Ministrów pracuje oddzielnie z Vice-Królem.

Artykuł 13.

Kiedy Król nie mianował Vice-Króla, Mi-

Article 10.

Les biens de la couronne ducale consistent
1. dans un revenu annuel de Sept millions des florins de Pologne, moitié en terres ou domaines royaux, moitié en une affectation sur le trésor public; 2. dans le palais royal de Varsovie et la Palais de Saxe.

T I T R E III.

des Ministres et du Conseil d'Etat.

Article 11.

Le Ministère est composé comme il suit:

- un Ministre de la justice.
- un Ministre de l'intérieur et des cultes.
- un Ministre de la guerre.
- un Ministre de finance et du trésor.
- un Ministre de la Police.
- un Ministre Secrétaire d'Etat.

Les Ministres sont responsables.

Article 12.

Lorsque le Roi a jugé à propos de transmettre à un Vice-Roi la portion de Son autorité, qu'il ne s'est pas immédiatement réservée, les Ministres travaillent chacun séparément avec le Vice-Roi.

Article 13.

Lorsque le Roi n'a pas nommé de Vice-

niſtrowie zgromadzią ſię na Radę Miniſtrów ſtoſownie do tego, co ſię rzekło wyżej w VIII. Artykule.

Artykuł 14.

Rada Stanu ſkłada ſię z Miniſtrów.

Zgromadza ſię pod prezydencją Króla, lub Vice Króla, albo Prezesa mianowanego przez Króla.

Artykuł 15.

Rada Stanu roztrząsa, układa i ſtanowi projekta do praw, lub urzędzenia Adminiſtracyi publiczney, które przekłada każdy Miniſter w przedmiotach tyczących ſię ſwych wydziałów.

Artykuł 16.

Czterech Referendarzów przydanych ieſt do Rady Stanu; iuż to dla przygotowania ſpraw adminiſtracyynych, i tych w których Rada daie wyroki iako Sąd Kassacyyny; iuż téż dla znoſzenia ſię Rady z Kommiſsjami Izby Poſelskiey.

Artykuł 17.

Rada Stanu rozpoznaje zayſcia o Jurydykę zachodzące między władzami Adminiſtracyynemi i władzami Sądowemi, tudzież co w Adminiſtracyi pod ſpór podpada, iako téż oddanie pod Sąd urzędników adminiſtracyi publiczney.

Roi, les Ministres se réunissent en Conseil des Ministres, conformément à ce qui a été dit cidessus Article 8.

Article 14.

Le Conseil d'Etat se compose des Ministres.

Il se réunit sous la présidence du Roi ou du Vice-Roi, ou du président nommé par le Roi.

Article 15.

Le Conseil d'Etat discute, rédige et arrête les projets de loix ou les réglemens d'administration publique, qui sont proposés par chaque ministre pour les objets relatifs à leurs départemens respectifs.

Article 16.

Quatre maîtres de requêtes sont attachés au Conseil d'Etat, soit pour l'instruction des affaires administratives et de celles dans lesquelles le Conseil prononce comme Cour de cassation, soit pour la communication du Conseil avec les Commissions de la Chambre des Nonces.

Article 17.

Le Conseil d'Etat connaît des conflits de juridiction entre les corps administratifs et les corps judiciaires, du contentieux de l'administration et de la mise en jugement des Agens de l'Administration publique.

Artykuł 18.

Stanowienia, Projekta do Praw, wyroki i urządzenia roztrzasane w Radzie Stanu podlegają zatwierdzeniu Królewskiemu.

T Y T U Ł IV..

o Sejmie Głównym.

Artykuł 19.

Sejm Główny składa się z dwóch Izb, to jest: z Izby pierwszey, czyli Izby Senator-skięy, i z drugiey Izby, czyli Poselskięy.

Artykuł 20.

Sejm Główny zgromadza się co dwa lata w *Warszawie*; a to w czasie oznaczonym Aktem zwołującym, wydanym od Króla.

Sejm nie trwa dłużej iak dni 15.

Artykuł 21.

Do niego właściwie należy naradzanie się względem prawa podatkowego, czyli prawa przychodów *Skarbowych*, względem praw dotyczących się odniam, które uczynić wypada bądź w prawodawstwie cywilnem, bądź w prawodawstwie kryminalnem, bądź też w systemacie mennicznym.

Artykuł 22.

Projekta do Praw ułożone w Radzie Stanu, będą przesyłane Głównemu Sejmowi za roz-

Article 18.

Les décisions, projets de loi, décrets et réglemens discutés au Conseil d'Etat sont soumis à l'approbation du Roi.

T I T R E IV.

de la Diète Générale.

Article 19.

La diète générale est composée de deux Chambres, savoir: la 1ère Chambre ou Chambre du Sénat; la 2de Chambre, ou Chambre des Nonces.

Article 20.

La diète générale se réunit tous les deux ans à Varsovie, à l'époque fixée par l'acte de convocation émané du Roi.

Sa session ne dure pas plus de quinze jours.

Article 21.

Ses attributions consistent dans la délibération de la loi des impositions ou loi des finances, et des loix relatives aux changemens à faire, soit à la législation civile, soit au système monétaire.

Article 22.

Les projets de lois rédigés au Conseil d'état sont transmis à la diète générale par

kazem Króla, uchwalane od Izby Poselskiej sekretne kreskowaniem i większością kresów, a potem podane pod sankcją Senatu.

TYTUŁ V.

o Senacie.

Artykuł 23.

Senat składa się z ośmiastu członków, to jest:

Sześciu Biskupów.

Sześciu Woiewodów.

Sześciu Kasztelanów.

Artykuł 24.

Woiewodów i Kasztelanów Król mianuje, Biskupów Król mianuje, a Stolica Święta instytucją daie.

Artykuł 25.

W Senacie przyduie jeden z jego członków mianowany na to od Króla.

Artykuł 26.

Urzędowania Senatorów są dożywotne.

Artykuł 27.

Projekta do Praw uchwalone w Izbie Poselskiej, stosownie do tego, co się niżej powie, przesyłają się do Sankcji Senatu.

Artykuł 28.

Senat potwierdza Prawo, wyjąwszy w przypadkach następujących:

ordre du Roi, délibérés à la Chambre des Nonces au scrutin secret à la pluralité des suffrages, et présentés à la sanction du Sénat.

TITRE V.

du Sénat.

Article 23.

Le Sénat est composé de dixhuit membres, savoir:

Six évêques,

Six palatins,

Six castellans.

Article 24.

Les Palatins et les Castellans sont nommés par le Roi. Les Evêques sont nommés par le Roi et institués par la S. Siège.

Article 25.

Le Sénat est présidé par un de ses membres, nommé à cet effet par le Roi.

Article 26.

Les fonctions de sénateurs sont à vie.

Article 27.

Les projets de lois délibérés à la Chambre des Nonces conformément à ce qui est dit ci-après, sont transmis à la sanction du Sénat.

Article 28.

Le Sénat donne son approbation à la loi, si ce n'est dans les cas ci-après:

1). Jeżeli prawo uchwalone nie było podług formalności przepisanych Konstytucyą, lub jeżeli obrady zdarzonym gwałtem takim zamieszane zostały.

2). Jeżeli mu wiadomo, że Prawo nie było przyjęte większością głosów.

3). Jeżeli Senat uzna, że Prawo jest przeciwnie albo bezpieczeństwu kraju, albo przepisom niniejszej Ustawy Konstytucyjnej.

Artykuł 29.

W przypadku, gdyby dla jedné z powyższych pobudek, odmówił Senat sankcyi prawu iakiemu; tenże Senat nadaje Królowi (przez uchwałę wyszczególniającą powody) potrzebną moc do uchylenia uchwały Poselskiej.

Artykuł 30.

Kiedy odmówienie sankcyi ze strony Senatu, gruntuje się na jednym z dwóch pierwszych przypadków w artykule 28. wytkniętych; na ów czas Król po wysłuchaniu Rady Stanu może nakazać odesłanie Projektu Prawa do Izby Poselskiej z załączeniem, ażeby porządnie postępowala. Jeżeliby zaś tenże sam nieład został ponowiony, bądź w porządku zgromadzenia, bądź w formalnościach obradom przepisanych, Izba Poselska tém samém jest rozwiązana, i Król nakazuje nowe wybory.

Artykuł 31.

W przypadku rozwiązania Izby Poselskiej,
Pra-

1). Lorsque la loi n'a pas été délibérée dans les formes prescrites par la Constitution, ou que la délibération aura été troublée par des actes de violence.

2). Lorsqu'il est à sa connaissance, que la loi n'a pas été adoptée par la majorité des voix;

3). Lorsque le Sénat juge que la loi est contraire ou à la sûreté de l'état, ou aux dispositions du présent Statut constitutionnel.

Article 29.

Dans le cas, où, par un des motifs ci-dessus; le Sénat a refusé la sanction à une loi; il investit le Roi par une délibération motivée, de l'autorité nécessaire pour annuler la délibération des Nonces.

Article 30.

Lorsque le refus du Sénat est motivé par l'un des deux premiers cas prévus par l'article 28; le Roi après avoir entendu le Conseil d'état, peut ordonner le renvoi du projet de loi à la Chambre des Nonces avec injonction de procéder avec régularité. Si les mêmes désordres se renouvellent soit dans la tenue de l'Assemblée, soit dans les formes de la délibération, la Chambre des Nonces est par cela même dissoute, et le Roi ordonne de nouvelles élections.

Article 31.

Le cas de la dissolution de la Chambre des

Prawo tyczące się przychodów Skarbowych zostaje przedłużone na rok jeden, a Prawa cywilne lub kryminalne, mają mieć moc swoją bez żadnego określenia i zmiany.

Artykuł 32.

Gdy Senat odmówił sankcyi Prawu; może równie Król i we wszystkich przypadkach, mianować nowych Senatorów, i odesłać potem Prawo do Senatu.

Z tém wszystkiém Senat nie będzie mógł być złożonym z więcej jak sześciu Biskupów, dwunastu Woiewodów i dwunastu Kasztelanów.

Artykuł 33.

Gdy Król użył prawa nadanego artykułem poprzedzającym, na ów czas miejsca wakuujące w Senacie między Woiewodami i Kasztelanami, dopóty nie będą osadzone, póki Senat nie zmniejszy się do liczby 23cim artykułem oznaczony.

Artykuł 34.

Skoro Senat potwierdził Prawo, lub Król pomimo pobudek uchwały Senatu, nakazał je ogłosić, projekt ten stał się Prawem natychmiast obowiązującym.

Nonces arrivant, la loi de finances est prorogée pour une année, et les lois civiles ou criminelles continuent à être exécutées sans modification ni changement.

Article 32.

Lorsque le Sénat a refusé sa sanction à une loi, le Roi peut également, et dans tous les cas, nommer de nouveaux Sénateurs, et renvoyer ensuite la loi au Sénat.

Néanmoins le Sénat ne peut se trouver composé de plus de six évêques, douze Palatins et douze Castellans.

Article 33.

Lorsque le Roi a usé du droit établi par l'article ci-dessus, les places qui viennent à vaquer dans le Sénat parmi les Palatins et les Castellans, ne sont pas remplies jusqu'à ce que le Sénat soit réduit au nombre fixé par l'article 27.

Article 34.

Lorsque le Sénat a donné son approbation à une loi, ou que le Roi, non obliant les motifs de la délibération du Sénat, en a ordonné la promulgation, ce projet est déclaré Loi et immédiatement obligatoire.

T Y T U Ł VI.

o Izbie Poselskiej.

Artykuł 35.

Izba Poselska składa się:

1). Z sześciudziesiąt Posłów mianowanych na Sejmikach, czyli zgromadzeniach Szlachty każdego Powiatu, licząc po jednym z Powiatu.

Posłowie powinni mieć najmniej 24 lat skończonych, bydź w zupełném używaniu praw swoich, lub bydź usamowolnionemi.

2). Ze czterdziestu Deputowanych od Gminów

Artykuł 36.

Cały kraj Xięstwa *Warszawskiego* dzieli się na czterdzieści zgromadzeń gminnych, to jest: ośm w mieście *Warszawie*, 32 na resztę krain.

Artykuł 37.

Każde zgromadzenie gminne, powinno liczyć w sobie przynajmniej 600 Obywatelów, mających prawo głosowania.

Artykuł 38.

Członki Izby Poselskiej zostają wciąż na urzędzie lat dziewięć. Odnowiają się w trzeciej części co lat trzy.

A zatem, i to na pierwszy raz, trzecia część członków Izby Poselskiej zostanie na urzędzie tylko przez trzy lata, a druga trzecia część przez lat sześć.

T I T R E VI.

de la Chambre des Nonces.

Article 35.

La Chambre des Nonces est composée :

1). de Soixante Nonces nommés par les diétines ou assemblées des nobles de chaque district, à raison d'un Nonce par district.

Les Nonces doivent avoir au moins vingt quatre ans accomplis, jouir de leurs droits, ou être émancipés.

2). De quarante députés des Communes.

Article 36.

Tout la territoire du Duché de Varsovie est partagé en quarante Assemblées communales; savoir 8 pour la ville de Varsovie, et 32 pour le reste du territoire.

Article 37.

Chaque assemblée communale doit comprendre au moins, six cents citoyens ayant droit de voter.

Article 38.

Les membres de la Chambre des Nonces restent en fonctions pendant neuf ans. Il sont renouvelés par tiers tous les trois ans.

En conséquence, et pour la première fois seulement, un tiers des membres de la Chambre des Nonces ne restera en fonctions que pendant trois ans, et un autre tiers pendant six ans.

Lista wychodzących członków w tych dwóch epokach, przez los się ustanowi.

Artykuł 39.

W Izbie Poselskiej prezyduje Marszałek, wybrany z jej łona, a od Króla mianowany.

Artykuł 40.

Izba Poselska uchwała o projektach do Praw, które potem przesyłają się pod sankcyą Senatu.

Artykuł 41.

Każdego Seymu, też Izba mianuje większością sekretnych kresek trzy Kommissye, składające się każda z pięciu członków, to jest:

Kommissyą przychodów Skarbowych,
Kommissyą Prawodawstwa cywilnego,
Kommissyą Prawodawstwa kryminalnego.

Marszałek prezydujący w Izbie Poselskiej, donosi przez poselsstwo Radzie Stanu, o mianowaniu rzeczonych Kommissyy.

Artykuł 42.

Gdy Rada Stanu Projekt do Prawa ułoży, uwiadomia o tem Kommissyą, której się tycze przedmiot Prawa, przez Ministra tego wydziału, do którego się tenże przedmiot ściga, i za pośrednictwem Referendarzów, przydanych do Rady Stanu.

La liste des membres sortant à ces deux époques sera formée par le sort.

Article 39.

La Chambre des Nonces est présidée par un Maréchal, choisi dans son sein et nommé par le Roi.

Article 40.

La Chambre des Nonces délibère sur les projets de lois, qui sont ensuite transmis à la sanction du Sénat.

Article 41.

Elle nomme à chaque Session, au scrutin secret et à la majorité des suffrages, trois commissions, composées chacune de cinq membres: savoir:

Commission des finances,
Commission de Législation civile,
Commission de Législation criminelle.

Le Maréchal président de la Chambre des Nonces, donne communication au Conseil d'Etat, par un message, de la nomination des dites Commissions,

Article 42.

Lorsqu'un projet de loi a été rédigé au Conseil d'état, il en est donné communication à la Commission, que l'objet de la loi concerne, par le ministre du département, au quel cet objet est relatif, et par l'intermédiaire des maîtres des requêtes attachés au Conseil d'Etat.

Jeżeli Kommissya ma jakie uwagi do przedłożenia względem projektu do Prawa, zgromadza się u tegoż Ministra. Referendarze, którym polecone było doniesienie o Projekcie do Prawa, przypuszczeni są do tych konferencyj.

Artykuł 43.

Jeżeli Kommissya oblaże przy swoich uwagach, i żąda określenia w Projekcie do Prawa, Minister donosi o tém Radzie Stanu.

Rada Stanu może przypuścić członki Kommissyi do roztrząsania w gronie swoim szczegółów projektu do Prawa, które adawały się potrzebować określenia.

Artykuł 44.

Rada Stanu powiawszy wiadomość o uwagach Kommissyi, bądź z doniesienia Ministra, bądź przez roztrząsanie w jej zgromadzeniu zasze, stanowi ostatecznie opis Projektu do Prawa, który się przesyła do Izby Poselskiej, aby o nim stanowiono.

Artykuł 45.

Członki Rady Stanu są tém samém członkami Izby Poselskiej; zasiadają w niej, i mają głos stanowczy.

Artykuł 46.

Członki tylko Rady Stanu, i Członki Kom-

Si la Commission a des observations à faire sur le projet de loi, elle se réunit chez le dit Ministre. Les maîtres des requêtes, chargés de la communication du projet de loi, sont admis à ces conférences.

Article 43.

Si la Commission persiste dans ses observations et demande des modifications au projet de loi, il en est fait rapport par le Ministre au Conseil d'Etat.

Le Conseil d'Etat peut admettre les membres de la Commission à discuter dans son sein les dispositions du projet de loi, qui ont paru susceptibles de modification.

Article 44.

Le Conseil d'Etat ayant pris connaissance des observations de la Commission, soit par le rapport du Ministre, soit par la discussion, qui aura eu lieu dans son sein, arrête définitivement la réduction du projet de loi, qui est transmis à la chambre des Nonces pour y être délibéré.

Article 45.

Les membres du Conseil d'Etat sont membres nés de la Chambre des Nonces. Ils y ont séance et voix délibérative.

Article 46.

Les membres du Conseil d'Etat et les mem-

missyi Poselskiéy, mają prawo mówienia w Izbie, bądź w przypadku zgodności Rady i Kommissyi, względem Projektu do Prawa, końcem dobitniejszego wystawienia pożytków iego; bądź w przypadku rozróżnienia zdań, końcem iawniejszego okazania lub zbitania nieprzyzwoitości onegoż.

Żaden inny członek nie może zabierać głosu względem Projektu do Prawa.

Artykuł 47.

Członki Kommissyi mogą oświadczyć zdanie swoje osobiste, względem Projektu do Prawa, a to, bądź gdy z większością zdań w Kommissyi, bądź gdy z mniejszością trzymali.

Przeciwnie zaś, Członki Rady Stanu, mogą tylko mówić za Projektem do Prawa ułożonym w Radzie.

Artykuł 48.

Gdy Marszałek prezydujący w Izbie Poselskiéy uzna, iż rzecz dosyć jest wyjaśnioną, może koniec uczynić roztrząsaniu i podać Projekt Prawa do kreskowania.

Izba krąsknie sekretnie, i stanowi-prostą większością krések.

Artykuł 49.

Gdy Prawo przeydzie, Izba Poselska przesyła ie zaraz do Senatu.

bres de la Commission des Nonces ont seuls le droit de porter la parole dans la Chambre, soit dans le cas, où le Conseil et la Commission sont d'accord sur le projet de loi, pour en faire ressortir les avantages, soit, en cas de dissentiment, pour en relever ou combattre les inconveniens.

Aucun autre membre ne peut prendre la parole sur le projet de loi.

Article 47.

Les membres de la Commission peuvent manifester leur opinion individuelle sur le projet de loi, soit qu'ils aient été de l'avis de la majorité de la Commission, soit que leur opinion ait été celle de la minorité.

Les membres du Conseil d'Etat au contraire ne peuvent parler qu'en faveur du projet de loi arrêté au Conseil.

Article 48.

Lorsque le Maréchal président de la Chambre des Nonces juge, que la matière est assez éclaircie, il peut fermer la discussion et mettre le projet de loi en délibération.

La Chambre délibère au scrutin secret et à la majorité absolue des suffrages.

Article 49.

La loi ayant été délibérée, la Chambre des Nonces la transmet aussitôt au Sénat.

TITUL VII.

o Sejmikach i Zgromadzeniach Gminnych

Artykuł 50.

Seymiki czyli zgromadzenia powiatowe, składają się z Szlachty Powiatu.

Artykuł 51.

Zgromadzenia Gminne składają się z Obywatelów właścicieli nieszlachty, i innych Obywatelów mających Prawo wchodzenia do nich, iako się niżej powie.

Artykuł 52.

Seymiki i Zgromadzenia gminne Król zwołuje. Listy zwołujące oznaczają miejsce, dzień w którym się zgromadzić, czynności do których przystąpić, i czas iak długo trwać mają.

Artykuł 53.

Nikt nie może być przypuszczonym do dawania głosu, kto nie ma 21 lat skończonych, kto nie jest w zupełnym używaniu Praw swoich, albo nie jest usamowolnionym. Usamowolnienie może odtąd następować w 21szym roku skończonym, bez względu na wszelkie inne przeciwne temu prawa i zwyczaje.

Artykuł 54.

Każdy Seymik, czyli Zgromadzenie powiatowe, miannie Posła, i podaje Kandydatów

TITRE VII.

des Diétines et Assemblées communales.

Article 50.

Les diétines ou Assemblées des Districts sont composées des nobles du district.

Article 51.

Les Assemblées communales sont composées des citoyens propriétaires non nobles et des autres citoyens, qui auront droit d'en faire partie, comme il sera dit ci-après.

Article 52.

Les diétines et les Assemblées communales sont convoquées par le Roi. Le lieu, le jour de leur réunion, les opérations, aux quelles elles doivent proceder, et la durée de leur Session sont exprimés dans les lettres de convocation.

Article 53.

Nul ne peut être admis à voter, s'il n'est âgé de vingt et un ans accomplis, s'il ne jouit de ses droits, ou n'est émancipé. L'émancipation pourra désormais avoir lieu à vingt et un ans, non-obstant toutes lois et usages contraires.

Article 54.

Chaque diétine ou assemblée de district nomme un Nonce et présente des Candidats

do Rad Departamentowych i Powiatowych ;
tudzież do Sądów Pokoju.

Artykuł 55.

Na Sejmikach, przyduie Marszałek mianowany przez Króla.

Artykuł 56.

Sejmiki te rozłożone są na 10 oddziałów ;
każdy oddział składa się z Powiatów przedzielonych iednym lub kilką Powiatami ;
Dwa oddziały nie mogą być w jednymże czasie zwołane.

Artykuł 57.

Deputowanych z Gmin wybieraia zgromadzenia gminne. Podają także podwóyną listę Kandydatów do Rad municypalnych.

Artykuł 58.

Maią Prawo głosowania na zgromadzeniach gminnych :

- 1) Każdy Obywatel właściciel nieszlachcić ;
- 2) Każdy rękodzielnik i przełożony nad czeladzią warsztatową , każdy kupiec mający własny swój zapas w sklepie , lub magazynie , wartości 10,000 złotych Polskich ;
- 3) Wszyscy Plebani i Wikaryusze ;
- 4) Każdy Artysta i Obywatel znakomity z talentów , wiadomości , lub z przysług uczy-nionych , bądź handlowi , bądź kunsztom ;
- 5) Każdy Podoficer i Żołnierz , który będąc ranny , lub odbywszy kilka kampanii ; otrzymał uwolnienie od służby ;

pout les conseils de département et de districts et pour les Justices de paix.

Article 55.

Elles sont présidées par un Maréchal nommé par le Roi. Article 56.

Elles sont divisées en dix Séries ; chaque Série est composée de districts séparés les uns des autres par le territoire d'un ou plusieurs districts. Deux Séries ne peuvent être convoquées en même tems.

Article 57.

Les députés de Communes sont nommés par les assemblées communales. Elles présentent une liste double de candidats pour les Conseils municipaux.

Article 58.

Ont droit de voter dans les Assemblées communales :

- 1). Tout citoyen propriétaire non-noble ;
- 2). Tout fabricant et chef d'attelier , tout marchand ayant un fonds de boutique ou magasin équivalent à un capital de dix mille florins de Pologne ;
- 3). Tous les curés et vicaires ;
- 4). Tout artiste et citoyen distingué par ses talens , ses connaissances , ou par des services rendus soit au commerce , soit aux arts ;
- 5) Tout Sous Officier et Soldat , qui ayant reçu des blessures , ou fait plusieurs campagnes , aurait obtenu sa retraite ;

6). Każdy Podoficer i Żołnierz, czynni w służbie będący, który za dobre sprawowanie się otrzymał ozdobę honorową;

7). Oficerowie wszelkiego stopnia;
Rzeczni Oficerowie, Podoficerowie i Żołnierze w rzeczywistości czynni w służbie, którzyby byli na załodze w mieście, gdzie się Zgromadzenie gminne odbywa, nie będą mogli używać w tym tylko przypadku, prawa dozwolonego niniejszym artykułem.

Artykuł 59.

Listę głosujących właścicieli ułoży Muncypalność, a zaświadczą ją Poborcy podatków.

Listę Plebanów i Wikaryuszów ułoży Prefekt, podpisze Minister wewnętrzny.

Listę Oficerów, Podoficerów i Żołnierzów, wyrażonych w powyższym artykule, ułoży Prefekt, a podpisze Minister Woyny.

Listę rękodzielników i przelożonych nad Czeladzią warsztatową, tudzież kupców, mających swój własny zapas w sklepie, magazyn lub fabrykę, wynoszące 10.000 Zł: Pol: i listę Obywatelów znakomitych talentami, wiadomościami i przysługami uczynionemi, bądź umiejętnościom, kunsztom, bądź handlowi, ułoży Prefekt, a zatwierdzi corocznie Senat.

Oby-

6). Tout Sous-Officier ou Soldat en activité de service ayant obtenu des distinctions pour sa bonne conduite;

7). Les Officiers de tout grade;

Les dits Officiers, Sous Officiers et Soldats actuellement en activité de service, qui se trouveraient en garnison dans la ville, où l'assemblée communale serait réunie, ne pourraient jouir, dans ce cas seulement, du droit accordé par le présent article.

Article 59.

La liste des votans propriétaires est dressée par la municipalité et certifiée par les receveurs des contributions;

Celle des curés et vicaires est dressée par le Préfet et visée par le Ministre de l'intérieur;

Celle des Officiers, Sous Officiers, Soldats désignés dans l'article ci-dessus, est dressée par le Préfet et visée par le Ministre de la guerre;

Celle des fabricants et chefs d'atelier et des marchands ayant un fonds de boutique, magasin ou établissement de fabrique d'un capital de dix mille florins de Pologne, et celles de citoyens distingués par leurs talens, leurs connaissances et des services rendus, soit aux sciences, aux arts, soit au commerce, sont dressées par le Préfet et arrêtées chaque année par le Sénat.

Obywatele znajdujący się w ostatnim z wyżej rzeczonych przypadków, mogą podawać prosto do Senatu prośby swoje, z dowodami wspierającemi ich żądania.

Artykuł 60.

Senat w każdym przypadku, gdzieby miał powód do miśnienia, iż się w ułożenie list wciśnęło jakie nadużycie, może nakazać ułożenie innych.

Artykuł 61.

Zgromadzenia gminne nie mogą być zwołane w jedynymże czasie w całym Powiecie, lecz będzie zawsze ośmiodniowa przerwa między zebraniem się każdego z nich, wyjąwszy jednak Zgromadzenia Miasta *Warszawy*, które mogą być w jedynymże czasie, po dwa tylko razem zwołane.

Artykuł 62.

Na Zgromadzeniach gminnych prezyduje Obywatel mianowany od Króla.

Artykuł 63.

Żadne roztrząsanie, iakiékolwiek bądź natury, żadne uchwalanie prośb lub przełożeń nie będzie miało miejsca na Sejmikach i Zgromadzeniach gminnych.

Trudnić się tylko powinno wyborem, bądź Deputowanych, bądź Kandydatów, których

Les citoyens, qui se trouvent dans le dernier des cas énoncés ci-dessus, peuvent adresser directement leur pétition au Sénat avec les pièces justificatives de leurs demandes.

Article 60.

Le Sénat dans tous les cas, où il a lieu de soupçonner des abus dans la formation des listes, peut ordonner, qu'il en soit formé de nouvelles.

Article 61.

Les assemblées communales ne peuvent être convoquées en même tems dans toute l'étendue d'un district. Il y aura toujours un intervalle de huit jours entre la réunion de chacune d'elles, à l'exception néanmoins de celles de la ville de Varsovie qui peuvent être convoquées en même tems au nombre de deux seulement.

Article 62.

Les assemblées communales sont présidées par un citoyen nommé par le Roi.

Article 63.

Il ne peut y avoir lieu dans les diétines et dans les assemblées communales à aucune discussion, de quelque nature qu'elle puisse être, à aucune délibération de pétition ou de remontrance.

Elles ne doivent s'occuper que de l'élection, soit des députés, soit des candidats, dont le

liczba, iak się rzekło wyżej, poprzedniczo jest oznaczona przez listy okolne zwołujące.

T Y T U Ł VIII

Podział Kraiu i Administracya.

Artykuł 64.

Kray został podzielony nasześć Departamentów.

Artykuł 65.

Administracya każdego Departamentu jest przy Prefekcie.

W każdym Departamencie jest Rada interesów spornych, składająca się najmniej z trzech Członków, a najwięcej z pięciu, i ogólna Rada Departamentowa, składająca się najmniej z szesnastu członków, a najwięcej z dwadzieciu.

Artykuł 66.

Administracya w Powiatach, będzie przy Pod-prefektach.

W każdym Powiecie jest Rada Powiatowa, składająca się najmniej z dziewięciu członków; a najwięcej z szesnastu.

Artykuł 67.

W każdej Municypalności Administracya będzie przy Burmistrzu, czyli Prezydencie.

Będzie w każdej Municypalności Rada Municypalna, składająca się z szesnastu członków,

nombre est designé d'avance, comme il est dit ci-dessus, par les lettres de Convocation.

T I T R E VIII.

Division du territoire et Administration.

Article 64.

Le territoire demeure divisé en six départemens.

Article 65.

Chaque département est administré par un Préfet.

Il y a dans chaque département un Conseil des affaires contentieuses, composé de trois membres au moins, et de cinq au plus, et un Conseil général de département composé de seize membres au moins, et de vingt quatre au plus.

Article 66.

Les districts sont administrés par un Sous-Préfet.

Il y a dans chaque district un Conseil de district, composé de neuf membres au moins, et de douze au plus.

Article 67.

Chaque municipalité est administrée par un maire ou Président.

Il y a dans chaque municipalité un Conseil municipal, composé de dix membres pour

gdzie jest 2500 mieszkańców, lub mniej; z 20stu, gdzie jest 5000 mieszkańców, lub mniej; z 30stu w Miastach, gdzie ludność przechodzi 5000 mieszkańców.

Artykuł 68.

Prefektów, Radców Prefektur, Podprefektów i Burmistrzów, mianuje Król bez poprzedzającego sobie przedstawienia.

Członki Rad Departamentowych i Rad Powiatowych mianuje Król z podwójnej listy kandydatów, podanej sobie od Sejmików Powiatowych. Odnawiają się przez połowę co lat dwa.

Członki Rad Muncypalnych mianuje Król z podwójnej listy kandydatów podanych od Zgromadzeń gminnych. Odnawiają się przez połowę co lat dwa.

Rady Departamentowe, Powiatowe i Muncypalne, mianują Prezydenta z pośród siebie wybranego.

TYTUŁ IX.

Porządek Sądowy.

Artykuł 49.

Kodex NAPOLEONA, będzie Prawem Cywilnym Xięstwa Warszawskiego.

2,500 habitans et au dessous; de vingt pour 5,000 habitans et au dessous; et de trente pour les villes, dont la population excède 5,000 habitans.

Article 68.

Les Préfets, Conseillers de Préfecture, Sous-Préfets et maires, sont nommés par le Roi sans présentation préalable.

Les membres des Conseils de département et des Conseils de district sont nommés par le Roi sur une liste double de candidats, présentée par les diétines de district. Il sont renouvelés par moitié tous les deux ans.

Les membres des Conseils municipaux sont nommés par le Roi sur une liste double de Candidats, présentés par les assemblées communales. Ils sont renouvelés par moitié tous les deux ans.

Les Conseils de département et de district et les Conseils municipaux nomment un Président choisi dans leurs sein.

TITRE IX.

Ordre judiciaire.

Article 69.

Le code NAPOLEON formera la loi civile du Duché de Varsovie.

Artykuł 70.

Postępowanie Sądowe jest publiczne w rzeczy cywilnej i kryminalnej,

Artykuł 71.

W każdym Powiecie będzie jeden Sąd Pokoju;
W każdym Departamencie jeden Trybunał Cywilny pierwszy instancyi;

Na dwa Departamenta jeden Sąd Sprawiedliwości kryminalnej;

Na całe Xięstwo *Warszawskie*, jeden tylko Sąd Odzewny (Apellacyjny).

Artykuł 72.

Rada Stanu, do której przyłączeni są czterej Referendarze mianowani od Króla, odbywa obowiązki Sądu kassacyjnego.

Artykuł 73.

Sędziów pokoju mianuje Król z potrójnej listy kandydatów, podanych od Sejmików powiatowych. Odnawiają się w trzeciej części co dwa lata.

Artykuł 74.

Porządek Sądowy jest niepodległy.

Artykuł 75.

Sędziów Trybunałów pierwszy instancyi, Sądów Kryminalnych i Sądu Odzewnego (Apellacyjnego) Król mianuje dożywotnie.

Artykuł 76.

Sąd Odzewny na doniesienie bądź Prokuratora Królewskiego, bądź jednego z Preze-

Article 70.

La procédure est publique en matière civile et criminelle,

Article 71.

Il y a une justice de paix par district;

Un tribunal civil de première instance par département;

Une cour de justice criminelle par deux départemens;

Une seule cour d'appel pour tout le Duché de Varsovie.

Article 72.

Le Conseil d'Etat, auquel seront réunis quatre maîtres des requêtes, nommés par le Roi, fait les fonctions de Cour de Cassation.

Article 73.

Les juges de paix sont nommés par le Roi sur une liste triple de candidats présentés par les diétines de district. Ils sont renouvelés par tiers tous les deux ans.

Article 74.

L'ordre judiciaire est indépendant.

Article 75.

Les juges de tribunaux de première instance, des Cours criminelles et des Cours d'appel sont nommés par le Roi et à vie.

Article 76.

La Cour d'appel peut, soit sur la dénonciation du Procureur Royal, soit sur celle

sów, może żądać od Króla złożenia Sędziego w Trybunale pierwszej instancji, lub w Sądzie kryminalnym, którego mienić będzie winnym przestępnego sprawowania obowiązków.

Złożenia Sędziego Sądu Odzwanego, może żądać Rada Stanu, jako sprawująca obowiązki Sądu kassacyjnego;

W tych tylko przypadkach, Król może dać wyrok na złożenie Sędziego.

Artykuł 77.

Wyroki Sądów i Trybunałów, wychodzą w Imieniu Króla.

Artykuł 78.

Prawo łaski służy Królowi; on tylko może darować lub zwolnić karę.

TYTUŁ X.

o Sił Zbrojnych.

Artykuł 79.

Siła zbrojna składać się będzie ze 30,000 ludzi wszelkiego rodzaju żołnierza, obecnego pod bronią, nie licząc w to Gwardyę Narodowych.

Artykuł 80.

Król może przyzwać do Saxonii, część wojska Xięstwa Warszawskiego, zastępując ją równą liczbą wojska Saskiego.

d'un des Présidens, demander au Roi la destitution d'un juge d'un tribunal de 1ère instance ou d'une Cour criminelle, qu'elle croit coupable de prévarication dans l'exercice de ses fonctions.

La destitution d'un Juge de la Cour d'appel peut être demandée par le Conseil d'Etat faisant les fonctions de Cour de cassation.

Dans ces cas seuls la destitution d'un Juge peut être prononcée par le Roi.

Article 77.

Les Jugemens des Cours et des Tribunaux sont rendus au nom du Roi.

Article 78.

Le droit de faire grace appartient au Roi. Seul il peut remettre ou commuer la peine.

TITRE X.

de la force armée.

Article 79.

La force armée sera composée de trente mille hommes de toute arme présente sous les armes, les gardes nationales non comprises.

Article 80.

Le Roi pourra appeler en Saxe une partie des troupes du Duché de Varsovie, en les faisant remplacer par un pareil nombre de troupes Saxonnnes.

Artykuł 81.

W przypadku, gdyby okoliczności wymagały, ażeby oprócz woyska Xięstwa Warszawskiego, posłał Król do tego Xięstwa inne korpusy woyska Saskiego, żaden inny podatek i ciężar publiczny, nie będzie mógł być z tego powodu nałożony, prócz tego jakiby był upoważniony prawem przychodów Skarbowych.

T Y T U Ł X I.

Urządzenia ogólne.

Artykuł 82.

Wszyscy urzędnicy niedożywotni, nawet i Vice-Król, mogą być według woli Króla złożeni, prócz Posłów.

Artykuł 83.

Nikt nie może sprawować urzędów, bądź duchownych, bądź cywilnych, bądź też sądowych, kto nie jest Obywatelem Xięstwa Warszawskiego.

Artykuł 84.

Wszystkie Akta Rządowe, prawodawcze, administracyjne i sądowe, pisane będą w języku narodowym.

Artykuł 85.

Ordery cywilne i wojskowe, będące da-

Article 81.

Dans le cas, où les circonstances exigeraient, qu'indépendamment des troupes du Duché de Varsovie, le Roi envoyant sur le territoire de ce Duché d'autres corps de troupes Saxonnnes, il ne pourrait être établi à cette occasion aucune autre imposition ou charge publique, que celle, qui aurait été autorisée par la loi des finances.

T I T R E X I.

Dispositions générales.

Article 82.

Les titulaires de toutes les charges et fonctions, qui ne sont point à vie, y compris la Vice-royauté, sont révocables à la volonté du Roi, les Nonces exceptés.

Article 83.

Aucun individu, s'il n'est citoyen du Duché de Varsovie, ne peut être appelé à y remplir des fonctions, soit ecclésiastiques, soit civiles, soit judiciaires.

Article 84.

Tous les actes du Gouvernement, de la législation, de l'administration et des tribunaux sont écrits en langue nationale.

Article 85.

Les ordres civils et militaires précédem-

wniey w Polsce utrzymują się; a Król jest naczelnikiem tych orderów.

Artykuł 86.

Niniejsza Ustawa Konstytucyjna, będzie dopełnianą urządzeniami wychodzącemi od Króla, a roztrząsanemi w jego Radzie Stanu.

Artykuł 87.

Prawa i urządzenia administracyi publiczney będą ogłoszone w Dzienniku Praw, i aby obowiązywały, nie potrzebną inną formę ogłoszenia.

T Y T U Ł XII.

Urządzenia przemijające.

Artykuł 88.

Podatki jakie są teraz, będą wybierane aż do 1go Stycznia 1809.

Artykuł 89.

Nie będzie odmienionem, co do terażniejszój liczby i organizacyi woysk dotąd, aż póki w tej mierze pierwszy zwołany Sejm główny nie postanowi.

NAPOLEON, Cesarz Francuzów, Król Włoski, Protektor Konfederacyi Ręńskiej. Potwierdziliśmy i potwierdzamy powyższą Ustawę Konstytucyjną podaną Nam w imię

ment existant en Pologne, sont maintenus. Le Roi est le chef de ces ordres.

Article 96.

Le présent Statut constitutionnel sera complété par des réglemens émanés du Roi et discutés dans son Conseil d'Etat.

Article 87.

Les lois et réglemens d'administration publique seront publiés au bulletin des lois, et n'ont pas besoin d'autre forme de publication pour devenir obligatoires.

T I T R E XII.

Dispositions transitoires.

Article 88.

Les impositions actuellement existantes continueront à être perçues jusqu'au 1er Janvier 1809.

Article 89.

Il ne sera rien changé au nombre et à l'organisation actuellement existant des troupes, jusqu'à ce qu'il ait été statué à cet égard par la première Diète générale, qui sera convoquée.

NAPOLEON, Empereur des Français, Roi d'Italie, Protecteur de la Confédération du Rhin. Nous avons approuvé et approuvons le Statut constitutionnel ci-dessus,

tku 5go artykułu traktatu zawartego w
Tylży, a którą My uważamy za zdolną
dopełnić Nasze obowiązanie się względem
ludów Warszawy i Wielkiej-Polski, go-
dząc oraz ich swobody i przywileje z spo-
kojnością Państw ościennych.

*Działo się w Pałacu Królewskim w Dre-
źnie dnia 22 Lipca 1807.*

podpisano: NAPOLEON.

przez CESARZA,

Minister Sekretarz Stanu

podpisano: HUGO B. MARET.

Zgodno z Oryginałem;

podpisano: HUGO B. MARET.

Zgodno z urzędową kopią;

Ignacy SOBOLEWSKI

Sekretarz Rady Stanu.

W oryginale po ostatnim Artykule Kon-
stytucyi, umieszczone są

Członki Komisji Rządzącej.

podpisano: Stanisław Malachowski Prezes;

Ludwik Gutakowski Kom. Rząd;

Stanisław Hrabia Potocki Komm;

Józef Wybicki.

Xawery Hrabia Działyński Komm;

Piotr Hrabia Bieliński.

Walenty Sobolewski.

Jan Łuszczewski Sekretarz Gener.

qui nous a été présenté en exécution de
l'article 5 du traité de Tilsit, et que Nous
considérons comme propre à remplir nos
engagemens envers les peuples de Varso-
vie et de la grande Pologne, en conci-
liant leurs libertés et privilèges avec la
tranquillité des états voisins.

*Donné au Palais royal de Dresde, le 22
Juillet 1807.*

Signé: NAPOLEON.

par l'EMPEREUR

Le Ministre Secrétaire d'Etat

Signé: Hugues B. MARET.

Certifié conforme

Signé: Hugues B. MARET.

Certifié conforme

Ignace SOBOLEWSKI

Secrétaire du Conseil d'Etat.

NUMER PIERWSZY.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

*W Pałacu Naszym w Warszawie,
d. 12go Miesiąca Grudnia R. 1807.*

FREDERYK AUGUST z Bożej Łaski Król
Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.

Postanowiliśmy i stanowiąmy, co następuje:

W celu przywrócenia biegu Sprawiedliwości zatrzymanego w czasie wojny Uchwałą Komisyyi Rządzącej, wolą jest Naszą, ażeby wszelkie Magistratury Sądowe rozpoczęły w czasie iak najprędszym sądzienie wszelkich Spraw dotąd zawieszonych, zaległych, i rozpoczętych: Wolą jest oraz Naszą, ażeby wojskowi dotąd w Sądach dla innych zatrudnieni nie odpowiadający, równie z innemi obywatelami, podległemi w sprawach Cywilnych i Kryminalnych byli; posiadający majątki odpowiadać z onychże będą, przeciw niemającym majątku, udać się winna strona, na nich wyrok zyskująca w Sądzie, do zwierzchniey

władzy woyskowej, która przez zatrzymanie czwartéy części gazy, zaspokoi wierzyiciela.

Minister Sprawiedliwości ma zadosyć uczynić temu Naszemu Wyrokowi.

podpisano **FREDERYK AUGUST.**

(L.S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr: Stanu
FELIX LUBIEŃSKI, **STANISŁAW BREZA.**
Minister Sprawiedliwości.

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekr: Stanu
STANISŁAW BREZA.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

*W Pałacu Naszym w Warszawie,
d. 19go Miesiąca Grudnia R. 1807.*

FREDERYK AUGUST z Bożę Łaski, Król
Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.

Zważywszy zdanie Naszey Rady Stanu,
w zamiarze dopełnienia Ustawy Konstytu-
cyjney Tytułu XI, Artykułu 86 Nam
przełożone;

postanowiliśmy i stanowimy, co następuje:

Artykuł 1.

Przy pierwszém wprowadzeniu Rządu Kon-
stytucyynego ma być uważany, iako już bę-
dący obywatelem Xięstwa Warszawskiego:

- 1). Każdy zrodzony na ziemi Xięstwa
Warszawskiego.
- 2). Każdy zrodzony nawet za granicą,
z obywatela Xstwa Warszawskie-
go.

- 3). Każdy mający w Xięstwie Warsza-
wskiem własność nieruchomą.
- 4). Każdy Polak, który służył w Legi-
ach Polsko - Włoskich i Nadreń-
skich; i w woyskach Najjaśniey-
szego Cesarza Francuzów i Króla
Włoskiego do dnia 1go Stycznia
1808; iako też każdy obywatel
Xięstwa Warszawskiego, który
w woyskach Najjaśniejszego Ce-
sarza Napoleona służy i służyć bę-
dzie.
- 5). Każdy, który wszedł w służbę woj-
skową od czasu ostatniego formo-
wania się woyska narodowego w r.
1806, i dotąd w służbie zostaje,
lub z niej dla ran, kalectwa, albo
straconego zdrowia, wyjść mu-
siał.
- 6). Każdy, który w skutku Uchwał
Kommissyi Rządzącej sprawował
jaką funkcją Cywilną.
- 7). Każdy od lat dziesięciu w kraju za-
mieszkały, i język Polski posiada-
jący.

Artykuł 2.

- 1). Nabywa się prócz tego prawo oby-
watelstwa, przez nadanie Króle-

wskie, za przedstawieniem Ministra Spraw Wewnętrznych, i wysłuchaniem Rady Stanu.

Może, i powinien być, gdy tego żąda, przedstawionym Królowi:

- 2). Każdy cudzoziemiec, któryby się zasłużył krajowi, któryby mu poświęcał talenta, wynalazki, lub przemysł użyteczny, któryby znaczne poczynił założenia, i któryby od roku był zamieszkały.
- 3). Nadanie to będzie wydane otrzymującemu je, zaświadczone przez Ministra Sprawiedliwości, z wycisnieniem Pieczęci Królewskiej.
- 4). Otrzymujący to nadanie, powinien się stawić przed Municypalnością, w której jest zamieszkały, i wykonać przed nią przysięgę wierności Królowi.

Wykonanie to przysięgi, ma być w osobnym na to sporządzonym Protokole zapisane.

Artykuł 3.

Utraca prawo obywatelstwa każdy nie chcący wykonać przysięgi wierności Królowi: utracają toż prawo ci wszyscy, którzy się

znajdują w przypadkach objętych Kodexem Napoleona Wielkiego.

Ogłoszenie i dopełnienie téj Naszój Ustawy każdemu z Naszych Ministrów, do którego należy, zalecamy.

podpisano FREDERYK AUGUST.

(L.S.) przez Króla.

Zgodno z Oryginałem

FELIX ŁUBIEŃSKI

Minister Sprawiedliwości.

Minister Sekr: Stanu

STANISŁAW BREZA.

Zgodno z Oryginałem

Minister Sekr: Stanu

STANISŁAW BREZA.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

*W Pałacu Naszym w Warszawie,
d. 21 Miesiąca Grudnia R. 1807.*

**FREDERYK AUGUST z Bożę Łaski, Król
Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.**

W celu zadosyć uczynienia Ustawie Kon-
stytucyney, i ięć dopełnienia,
postanowiliśmy i stanowimy, co następuje:

T Y T U Ł I.**Artykuł 1.**

Senat w czasie Seymu, stosować ma swe
ie posiedzenia, do nadesłanych z Izby Po-
selskię pod iego Sankeyą projektów do
praw.

Artykuł 2.

Tych dłużej nad trzy dni w deliberacyi za-
trzymywać nie może.

Artykuł 3.

Skoro zaś przedsięwzięcie opinią przyię-
cia lub odrzucenia nadesłanego z Izby Po-
selskiej projektu, winien go przedstawić
Nam Królowi, do potwierdzenia lub uchyl-
lenia.

Artykuł 4.

W nadesłanęj opinii ma być wyrażona
ilość głosujących.

Artykuł 5.

Senat większością głosów stanowi opinię
swoję.

Artykuł 6.

Równość zdań Prezes rozwiązuje.

Artykuł 7.

Senator oddzielnie myślący może swoje
zdanie do Protokołu zapisać.

Artykuł 8.

Senat da baczość na przesyłane mu,
podług Konstytucyi, listy cywilne obywa-
li, iako też na zaskarżenia, które przeciw
takowym listom do Senatu zanesione być
mogą.

Artykuł 9.

My Król do Naszëj woli stanowimy Pre-
zesa z członków Senat składających.

Artykuł 10.

Nominacyą Sekretarza Senatu sobie zachowujemy.

Ogłoszenie téy Naszey Ustawy, Ministrom Naszym, w czém do którego należy, zalecamy.

podpisano FREDERYK AUGUST.

(L.S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr: Stanu
FELIX ŁUBIEŃSKI, STANISŁAW BREZA.
Minister Sprawiedliwości.

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekr: Stanu
STANISŁAW BREZA.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

*W Pałacu Naszym w Warszawie,
d. 21 Miesiąca Grudnia R. 1807.*

FREDERYK AUGUST z Bożę Łaski, Król
Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.

Zważywszy zdanie Naszey Rady Stanu,
w zamiarze objaśnienia i dopełnienia
Ustawy Konstytucyney Tytułu I. Ar-
tykułu 4go Nam przełożone:

postanowiliśmy i stanowimy, iak następuje:

Artykuł 1.

Każdy Rolnik, Włościanin, i z wyrobku żyjący, niemający już poprzedniczo za dobrowolnym układem, nadanego sobie prawa własności, lub na lata udzielonego, wolny jest wyprowadzić się z miejsca, w którym dotąd zostawał, i przenieść się w obrębie Xięstwa Warszawskiego tam, gdzie dobra wola jego będzie.

Artykuł 2.

Winien jednakże opowiedzieć się wprzód Dziedzicowi, który wstrzymać onego nie jest mocen, tudzież Zwierzchności wskazanej od władzy Administracyney Powiatowey,

która o każdym wynoszącym się, i przybywającym, w okręgu swojego Powiatu, Rządowi raport uczynić powinna.

Artykuł 3.

Zapewnia się dla Rolników, Włościan, z wyrobku żyjących, chcących się pozostać w miejscu teraźniejszego ich pobytu, zupełną wolność przemieszkowania do roku, byleby odbywali też same powinności, którym dotąd podlegali. Dziedzic przez ten przeciąg czasu, ani do wyprowadzenia się przymuszać, ani podwyższać żadnego rodzaju obowiązków, nad używane dotąd, nie jest mocen.

Artykuł 4.

Na każde wezwanie Sądowe, osoby do tego umocowane, przymuwać będą dobrowolne umowy, czy to wieczyste predażne, czy też doczesne, podług warunków zobopolnie przez strony ugodzonych pomiędzy Rolnikami i Dziedzicami, czy są zawarte w tych samych wsiach, w których dotąd zostawali, czyli też Rolnicy wchodzą w układy z obcemi Dziedzicami, osoba sądowa powinna być jako świadek Rządowy, pod odpowiedzialnością z osoby baczność dającej; 1. Czy strony są w stanie zawierania dobrowolnych umów? 2. Czyli jest istotnie samowolna umowa, czy nie zachodzi iakowa boiaźń, przymus, lub podstęp? Każdy szczegół czynności, w Protokóle zawartym i oznaczonym być winien.

Artykuł 5.

Rolnik nakoniec wyprowadzający się ze wsi, w której dotąd pozostawał, winien oddać Dziedzicowi własność tegoż Dziedzica gruntową, składającą się z załogi i zasiewów. Od tego obowiązku uwolnionym być nie może, tylko w zdarzeniu, gdyby udowodnił, iż tę własność utracił po pierwszym dniu Października 1806, czy to przez pomor, czyli przez inną klęskę. Wszelkie inne pretensye, któreby Dziedzic mógł mieć do Rolnika, a ten o nemuż zaprzeczał, nie mogą być wyciągane, tylko przez zaskarżenie obwinionego do Sądu; w żadnym iednakże zdarzeniu Dziedzic Rolnika poniewolnie zatrzymywać nie może, a swę na nim własności zaprzeczonę, w Sądzie dochodzić jest mocen.

Ogłoszenie i dopełnienie tęg Naszęg Ustawy mającęg być za Prawo uważanęg, Ministrom Naszym, w czém do każdego należy, zalecamy.

podpisano FREDERYK AUGUST.

(L.S.) przez Króla

Zgodno z Oryginatem Minister Sekr: Stanu
FELIX LUBIŃSKI. STANISŁAW BREZA.
Minister Sprawiedliwości.

Zgodno z Oryginatem
Minister Sekr: Stanu
STANISŁAW BREZA.

NUMER DRUGI

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

*W Pałacu Naszym w Warszawie,
d. 21 Miesiąca Grudnia R. 1807.*

FREDERYK AUGUST z Bożey Łaski, Król
Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.

Postanowiliśmy i stanowimy, iak następuje:

Artykuł 1.

Sprawy, których Instrukcyja ieszcze nie iest ukończona, wprowadzają się tym samym sposobem, iak sprawy nowe.

Artykuł 2.

Wszelkie Sprawy za Rządu zeszłego zaległe, przechodzą przez Sąd Pokoju, chyba gdyby obie strony iednogodnie temu przeczyły.

Artykuł 3.

Sprawy zaległe, do kategorii Spraw zawieszonych, podług Uchwały dnia 30 Stycznia r. b. należące, w których Instrukcyja pierwszey lub drugiéy Instancyi iest ukończona, gdy zgoda w Sądzie Pokoju nie nastąpi, sądzone będą przez dotychczasowy Sąd Appellacyyny w przyzwoitéy swoiéy Instancyi, to iest: gdy wyrok w pierwszey Instancyi już nastąpił, *in Appellatorio*, lub gdy ieszcze wyrok pierwszy nie zapadł, w pierwszey Instancyi.

Artykuł 4.

Sądzeniem Spraw takowych nie będzie się trudniło *plenum* Sądu Appellacyynego; ale raczély wyznaczone do tego będą Deputacye, złożone z Członków trzech terażniejszego, i dwóch z naygodniejszych Sędziów Rządu zeszłego.

Artykuł 5.

Od wyroków takowych, iako też i od wyroków drugiéy Instancyi za Rządu zeszłego w sprawach pomienionych zapadłych, idzie ostateczna Instancyja do Sądu przyszłego Appellacyynego, stosownie do Konstytucyi urządzić się mającego, iесли takowa prawem dozwolona będzie.

Ogłoszenie i dopełnienie téy Naszég Ustawy, Naszemu Ministrowi Sprawiedliwości zalecamy.

podpisano FREDERYK AUGUST.

(L.S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr Stanu
FELIX LUBIEŃSKI, STANISŁAW BRZA.
Minister Sprawiedliwości.

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekr: Stanu
STANISŁAW BRZA.

Wypis

*Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.
W Pałacu Naszym w Warszawie,
d. 19 Miesiąca Grudnia R. 1807.*

FREDERYK AUGUST z Bożég Łaski, Król
Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.

Zważywszy, że niepewność prawideł w woysku Naszém Xięstwa Warszawskiego, tak co do służby wewnętrzney i dozoru, iako też administracyi zachowywanych, wymaga dyspozycyy tymczasowych, któreby wprowadziły iednakowość, i zapewniły dobro woyska i służby,

postanowiliśmy i stanowiemy, co następuje:

TYTUŁ I.

Dyspozycye ogólne.

ARTYKUL I.

Woysko Nasze Xięstwa Warszawskiego zachowa organizacyą swoię na legie.

Artykuł 2.

Porządek, Dyrekcyja, i dozór nad wojskiem powierzonymi są iak dotąd Naszemu Ministrowi Woyny, który nam z czynności swoich zdawać będzie rachunek, i za nie będzie odpowiedzialnym.

Artykuł 3.

Generalowie kommenderujący Legionami utrzymywać będą iak dotąd ciągle stosunki i korespondencyą z Naszym Ministrem Woyny, we wszystkiem co się tycze organizacyi wewnętrzney i dozoru ich Korpusów; wykonywać będą sami, i dopilnuią aby przez ich podkomendnych wykonywanem było wszystko to, co Minister Imieniem Naszém rozkaże i przepisze, i nie odmienia nic w dyspozycyach które im będą dane, bez iego wyraźnego zezwolenia.

T Y T U Ł II.

Nominacye.

Artykuł 1.

Wszystkie nominacye na miejsca wakujące i wszystkie awanse będą czynione przez Naszego Ministra Woyny i podane Naszemu ap-

77258

probacyi. Kommenderujący korpusami i Generalowie naczelni Legiów podawać będą subiekta: żaden iednak nie może być uznany w jakimkolwiek stopniu, ani używać korzyści przywiązanych do niego, jeżeli nie okaże listów służby, które będą wydanymi przez Ministra.

T Y T U Ł III.

Administracya.

Artykuł 1.

Każdy Półk Piechoty i Jazdy, każdy Batalion Artylleryi, będą miały Radę gospodarczą szczególną, która składać się ma, iak następuje:

Kommenderujący Półkiem, albo Batalionem, iako Prezydent.

Jeden Kapitan.

Jeden Porucznik.

Jeden Podporucznik.

Jeden Pod-Officer.

Kwatermistrz czynić będzie służbę Sekretarza.

Artykuł 2.

Każda Legia będzie miała Radę gospodarczą generalną, której Prezydentem jest Ma-

for Legii, i której skład będzie ten sam, co dotąd zachowany.

Artykuł 3.

Rady gospodarcze szczególne zostawać będą w ciągłych stosunkach i korespondencji z Radą gospodarczą generalną swej Legii.

Artykuł 4.

Rady generalne, zostawać będą w ciągłych stosunkach i korespondencji z Ministrem.

Artykuł 5.

Wszystkie Summy zaassygnowane przez Ministra, będą oddane do Kass Rad generalnych, rozdzielone na korpusa składające Legie wypłacone kassom Rad gospodarczych szczególnych.

Artykuł 6.

Regulamina Francuzkie służyć mają za prawidło we wszystkiem, co się tycze Administracyi, a Nasz Minister Woyny rozwiązywać będzie trudności, któreby zayść miały w ich przystosowaniu.

Artykuł 7.

Rady gospodarcze generalne, równie Rady szczególne, nie mogą inaczej używać summ, które im będą assygnowane, iak tylko stoso-

wnie do dyspozycji Ministra Woyny, i są odpowiedzialnemi za każde użycie funduszków, któreby przez niego nie było rozkazanem.

T Y T U Ł I V.

Dozór.

Artykuł 1.

Inspektorowie generalni będą mieli dozór nad Legiami.

Inspektorowie Popisów będą go mieli nad Korpusami.

Artykuł 2.

Kiedy Minister Woyny osądzi za rzecz potrzebną dać rozkazy iednemu z Inspektorów generalnych, aby odbył Inspekcję Legii, którą mu oznaczy, Inspektor generalny dobierze sobie tym końcem iednego Inspektora popisów, z Legii którą ma lustrować, i razem tam gdzie się znajdować będzie Rada gospodarcza generalna, przystąpią do weryfikowania i uregulowania rachunków Rady generalnej, równie iak użycia funduszków, zdając rachunek z czynności swoich Ministrowi.

Artykuł 3.

Wszystkie rozrządzenia i dyspozycje tymczasowe, wydane przez Naszego Ministra Woyny są approbowane, i zostaną w zupełny swoiemy mocy, dopóki o nich inaczej nie postanowimy.

Naszym Ministrom Woyny i Skarbu w czem do każdego należy, ogłoszenie i dopełnienie niniejszey ustawy zalecamy.

podpisano FREDERYK AUGUST.

(L.S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr: Stanu
Vice-Dyr: Bior Woien: STANISŁAW BREZA,
Półkownik BENNET.

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekr: Stanu
STANISŁAW BREZA.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

W Pałacu Naszym w Warszawie,
d. 19 Miesiąca Grudnia R. 1807.

FREDERYK AUGUST z Bożę Łaski, Król
Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.

Zważywszy zdanie Naszemy Rady Stanu Nam przełożone, do uskutecznienia Ustawy Konstytucyney Tytułu XI. Artykułu 86go zmierzające, że stały i wszystkim względom dogodny podział Kraiu Naszego Xięstwa Warszawskiego do uzupełnienia Ustawy Konstytucyney Tytułu VI. Artykułu 36go tak prędko nastąpić nie może; chcąc przecież niebawnie nadać przyzwoitą dzielność i ruch Rządowi i iego Władzom, tymczasowy podział Departamentów na Powiaty i Zgromadzenia Gminne

postanowiliśmy i stanowimy, iak
następuje:

PODZIAŁ NA DEPARTAM. i POWIATY.

Departa- menta.	STOLICE Departamen- tów.	POWIATY.	STOLICE Powiatów.
I. WARSZAWSKI.	Warszawa.	1 Warszawski.	<i>Warszawa.</i>
		2 Czerski.	<i>Groiec.</i>
		3 Rawski.	<i>Rawa.</i>
		4 Brzeziński.	<i>Stryków.</i>
		5 Łęczycki.	<i>Łęczyca.</i>
		6 Orłowski.	<i>Kutno.</i>
		7 Gostyński.	<i>Gostynin.</i>
		8 Sochaczewski.	<i>Sochaczew.</i>
		9 Błotowski.	<i>Błonie.</i>
		10 Zgierski.	<i>Piątek.</i>
II. KALISKI.	Kalisz.	11 Kaliski.	<i>Kalisz.</i>
		12 Koninowski.	<i>Konin.</i>
		13 Wartyński.	<i>Warta.</i>
		14 Szadkowski.	<i>Szadków.</i>
		15 Sieradzki.	<i>Sieradz.</i>
		16 Piotrkowski.	<i>Piotrków.</i>
		17 Radomski.	<i>Radom.</i>
		18 Częstochowski.	<i>Częstochowa.</i>
		19 Wieluński.	<i>Wieluń.</i>
		20 Ostrzeszowski.	<i>Ostrzeszów.</i>
		21 Odolanowski.	<i>Odolanów.</i>
		22 Pilicki.	<i>Pilica.</i>
		23 Łelowski.	<i>Zarki.</i>

Departa- menta.	STOLICE Departamen- tów.	POWIATY.	STOLICE Powiatów.
III. POZNANSKI.	Poznań.	24 Poznański.	<i>Poznań.</i>
		25 Babimostki.	<i>Babimost.</i>
		26 Gnieźnieński.	<i>Gniezno.</i>
		27 Powidzki.	<i>Powidz.</i>
		28 Wągrowiecki.	<i>Wągrowiec.</i>
		29 Kościański.	<i>Kościan.</i>
		30 Wschowski.	<i>Wschowa.</i>
		31 Krobski.	<i>Krobia.</i>
		32 Krotoszyński.	<i>Krotoszyn.</i>
		33 Międzyrzeczki.	<i>Międzyrzec.</i>
IV. BYDGOSKI.	Bydgoszcz.	34 Pyzdrowski.	<i>Pyzdry.</i>
		35 Szredzki.	<i>Szreda.</i>
		36 Obornicki.	<i>Oborniki.</i>
		37 Szremski.	<i>Szrena.</i>
		38 Bydgoski.	<i>Bydgoszcz.</i>
		39 Chełmiński.	<i>Chełmno.</i>
		40 Toruński.	<i>Toruń.</i>
		41 Kamiński.	<i>Łobzenica.</i>
		42 Walecki.	<i>Strzelce.</i>
		43 Inowrocławski.	<i>Gnówno.</i>
		44 Michałowski.	<i>Michałów.</i>
		45 Brzeski.	<i>Brześć.</i>
		46 Kowalski.	<i>Kowal.</i>
		47 Radziejski.	<i>Radziejów.</i>

Departa- menta.	STOLICE Departamen- tów.	POWIATY.	STOLICE Powiatów.
V. PŁOCKI.	Płock.	48 Lipiński.	Lipno.
		49 Wyszogrod.	Wyszogrod.
		50 Pułtusi.	Pułtusk.
		51 Mławski.	Mława.
		52 Prasnyski.	Przasnysz.
		53 Ostrołęcki.	Ostrołęka.
VI. ŁOMŻYŃ- SKI.	Łomża.	54 Łomżyński.	Łomża.
		55 Tykociński.	Tykocin.
		56 Biebrzański.	Szczucin.
		57 Wygierski.	Seyny.
		58 Kalwaryjski.	Kalwarya.
		59 Maryenpolski.	Maryenpol.
		60 Dombrowski.	Lipsk.

podpisano FREDERYK AUGUST.

(L.S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr: Stanu

J. ŁUSZCZEWSKI STANISŁAW BREZA.

Minister Spraw wewnętrznych:

Zgodno z Oryginałem

Minister Sekr: Stanu

STANISŁAW BREZA.

PODZIAŁ NA ZGROMADZENIA GMINNE.

Departa- menta.	Miasta i Powia- ty na Zgroma- dzenia Gminne.	Liczba Zgromadzeń Gminnych.	Mieysce Zgromadzeń Gminnych.
WARSZAWSKI.	Mias: Warszawa	— 8 —	Warszawa.
	Pow: Warszaw: Płoński	— 1 —	Warszawa.
	Czerski Rawski	— 1 —	Rawa.
	Brzeziński Zgierski	— 1 —	Piątek.
	Łęczycki Orłowski	— 1 —	Łęczyca.
	Sochaczewski Gostyński	— 1 —	Gostynin.
	Miasto Kalisz	— 1 —	Kalisz.
	Pow: Sieradzki Wartski	— 1 —	Sieradz.
	Kaliski Odolanowski	— 1 —	Kalisz.
	Latus -	16	

Departa- menta	Miasta i Powia- ty na Zgroma- dzenia Gminne	Liczba Zgromadzeń Gminnych.	Mieysce Zgromadzeń Gminnych.
POZNAŃSKI.	Transport	16	
	Radomski	— 1 —	Piotrkow.
	Piotrkowski	— 1 —	
	Szadkowski	— 1 —	Konin.
	Koniński	— 1 —	
	Siewierski	— 1 —	
	Lelowski	— 1 —	Częstochowa
	Częstochowski	— 1 —	
	Otszreszowski	— 1 —	Wieluń.
	Wieluński	— 1 —	
	Miasto Poznań	— 1 —	Poznań.
	Powiat Gnieźn- Powidzki	— 1 —	Gnieźno.
POZNAŃSKI.	Pyzdrowski	— 1 —	Szroda.
	Szrodzki	— 1 —	
	Krotoszyński	— 1 —	
	Krobski	— 1 —	Krotoszyn.
	Latus -	24	

Departa- menta	Miasta i Powia- ty na Zgroma- dzenia Gminne	Liczba Zgromadzeń Gminnych.	Mieysce Zgromadzeń Gminnych.
BYDGOSKI.	Transport	24	
	Wschowski	— 1 —	Kościan.
	Kościanski	— 1 —	
	Międzyrzecki	— 1 —	Międzyrzec.
	Babimostski	— 1 —	
	Wągrowiecki	— 1 —	Wągrow.
	Obornicki	— 1 —	
	Poznański	— 1 —	Poznań.
	Szremski	— 1 —	
	Kamieński	— 1 —	Łobżenica.
	Walecki	— 1 —	
	Kowalski	— 1 —	Brześć.
BYDGOSKI.	Brzeski	— 1 —	
	Radziejowski	— 1 —	Inowrocław.
BYDGOSKI.	Inowrocławski	— 1 —	
	Latus -	31	

Departa- menta	Miasta i Powia- ty na Zgroma- dzenia gminne.	Liczba Zgromadzeń Gminnych.	Mieysce Zgromadzeń Gminnych.
PŁOCKI.	<i>Transport.</i>	31	
	Chełmiński Bydgoski	— 1 —	<i>Bydgoszcz.</i>
	Michałowski Toruński	— 1 —	<i>Toruń.</i>
	Miasto Toruń	— 1 —	<i>Tamże.</i>
	Powiat Pułtowski Wyszogrodz.	— 1 —	<i>Płock.</i>
PŁOCKI.	Ostrołęcki Przasnyski	— 1 —	<i>Ostrołęka.</i>
	Mławski Lipnowski	— 1 —	<i>Mława.</i>
	Latus -	37	

Departa- menta.	Miasta i Powia- ty na Zgroma- dzenia Gminne.	Liczba Zgromadzeń Gminnych.	Mieysce Zgromadzeń Gminnych.
ŁOMŻYŃSKI.	<i>Transport.</i>	37	
	Łomżyński Tykociński	— 1 —	<i>Łomża.</i>
	Maryenpolski Kalwaryjski	— 1 —	<i>Maryenpoł.</i>
	Dąbrowski Wygierski Biebrzański	— 1 —	<i>Seyny.</i>
	Summa -	40	

Wykonanie niniejszý Naszý woli Mini-
strowi Spraw wewnętrznych polecamy.

podpisano FREDERYK AUGUST.

(L.S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem

J. ŁUSZCZEWSKI

Minister Spraw wewnę-
trznych

Minister Sekr: Stanu

STANISŁAW BREZA

Zgodno z Oryginałem

Minister Sekr: Stanu

STANISŁAW BREZA.

*Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.**W Pałacu Naszym w Warszawie
d. 26 Mca Grudnia R. 1807.***FREDERYK AUGUST z Bożę Łaski Król
Saski, Xiążę Warszawski, &c. &c.**

Chcąc dać Naszemu Woysku Xięstwa Warszawskiego dowód publiczny Naszego szacunku i Naszego ukontentowania, zaiego waleczne i patryotyczne postępowanie, rozciągamy na całe woysko pierwsze rozdanie krzyżów Orderu woyskowego Xięstwa, zachowując sobie zaszczytowanie nadal tą ozdobą tych z Woyskowych, którzy na nią zasługują szczególni czynami.

*Stosownie do tego postanowienia, dajemy:***Artykuł 1.**

Krzyż Kommandorski każdemu Jenerałowi Dywizyi.

Artykuł 2.

Krzyż Kawalerski każdemu Jenerałowi Brygady, każdemu Pułkownikowi, i każdemu Majorowi.

Arty-**Artykuł 3.**

Każdy Jenerał Dywizyi odbierze sześć krzyżów kawalerskich i trzy krzyże złote, dla Oficyerów swego sztabu, i sztabów Brygad, którzy już byli podani do tej ozdoby, do rozdania im podług starszeństwa ich służby, i nie przestępując wyżey okryślonej liczby.

Artykuł 4.

Każdy Regiment odbierze cztery krzyże Kawalerskie, cztery krzyże złote, i sześć krzyżów srebrnych, do rozdania woyskowym już na to podanym, podług starszeństwa ich służby. Gdyby liczba krzyżów wyznaczonych przenosiła w regimencie liczbę woyskowych do tego podanych, Rada Pułkowa tym końcem zebrana, wybierze tych którzy naywięcey zasługiwać będą, aby byli podani do uzupełnienia liczby.

Rada ta składać się będzie, iak następuje:

Półkownik Prezydent.

Maior.

Dway Podpółkownicy.

Jeden Kapitan.

Jeden Porucznik.

Jeden Podporucznik.

Jeden Sierżant starszy.

Jeden Sierżant.

Jeden Kapral.

Jeden Żołnierz.

Członki téj Rady zaczawszy od Kapitana, będą wzięci przeplatając z obudwóch Batalionów, zaczawszy od pierwszego, który da Kapitana, Podporucznika, Sierżanta i żołnierza; Podpułkownik Maior i dwaj Podpułkownicy wybiera ich.

Rada Pułkowa wybrawszy wojskowych do uzupełnienia liczby przenoszących krzyżów, ułoży ich listę imienną; która będzie podpisana przez wszystkich członków i przesłaną Naszemu Ministrowi Woyny; Minister ułoży listę ienerałą armii, którą Nam poda do potwierdzenia.

Artykuł 5.

Każdy Batalion Artylleryi odbierze dwa krzyże kawalerskie, dwa krzyże złote, i trzy krzyże srebrne, do rozdania wojskowym składającym Batalion, podług tych samych prawideł.

Artykuł 6.

Minister Woyny odbierze sześć krzyżów Kawalerskich i sześć krzyżów złotych dla Officerów bez woyska, i tych, którzy nie należą do żadnego sztabu dywizyi, do rozdania im tym samym sposobem.

Gdyby brakowało podanych inż wojskowych do uzupełnienia téj liczby wyrażonéj w artykułach 5 i 6, Minister równie iak Jenerałowie dywizyi, podadzą tych, którzy naywięcéj zasługują, aby byli mianowanemi do tego uzupełnienia, wybierając ich pomiędzy officerami bez woyska, temi, którzy nie należą do żadnego sztabu dywizyi, i między Officerami Sztabów Dywizyi i Brygad.

Jeżeli przy rozdaniu tém ogólném krzyżów znajdują się woyskowi, którzy zasłużwszy sobie na tę ozdobę, nie mogli być jednak objętemi w liczbie wyrażonéj, nagrodi się temu, w rozdaniach następujących, które będą zawsze osobistemi.

Do Ministra Woyny należeć będzie podawać na przyszłość i szczególnie wojskowych, którzy zasłużą na tę ozdobę.

Ażeby zabezpieczyć od wszelkiej stroności podawania do krzyża, każdy wojskowy, który rozumieć będzie, iż ma do niego prawo, i Jenerałowie Dywizyi, którzy czynić będą pierwsze podania, dołożą do żądań zaświadczenia postępowania wojskowego, i czynów walecznych sporządzone w przyzwoitym kształcie.

Zaświadczenia te będą podpisane przez Jenerała kommanderującego, Pułkownika,

iednego Officera; iednego Podofficera i iednego Żołnierza z regimentu, do którego należeć będzie woyskowy podany, a dla Officerów sztabowych przez Jenerała komenderniącego, Szefasztabu i trzech woyskowych przytomnych czynności.

Każdy woyskowy, któremu damy tę ozdobę odbierze z nią patent, podpisany imieniem Naszém, przez Naszego Ministra Woyny; patenta te zarejestrowane w biórach woiennych służyć będą do weryfikacyi wszystkich nominacyi.

Podofficerowie i żołnierze, którzy otrzymają tę ozdobę, odbierać będą podwoyną płacę przywiązaną do ich stopniów, przy Krzyżu złotym; a połowę więcej nad płacę zwyczajną, przy krzyżu srebrnym.

Nasz Minister Woyny ma zlecenie wykonania niniejszego dekretu, który rozkazem będzie ogłoszony woysku.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

(L.S.) przez Króla.

Minister Sekr. Stanu,

STANISŁAW BREZA.

Zgodno z Oryginałem, Minister Sekr. Stanu

STANISŁAW BREZA.

Zgadza się z Oryginałem,

Vice - Dyrektor Bior Woiennych

Półkownik BENNET.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

W Pałacu Naszym w Warszawie
dnia 24. Mca Grudnia R. 1807.

FREDERYK AUGUST z Bożey Łaski
Król Saski, Xiążę Warszawski etc. etc.

Na mocy Ustawy Konstytucyiney Tytułu
XI. Artykułu 86, chcąc Naszey Radzie Ministrów i Radzie Stanu oznaczyć władze działania i przepisać pewne prawidła postępowania,

postanowiliśmy i stanowimy, iak następuje:

TYTUŁ PIERWSZY.

Rada Ministrów.

§. 1.

Rada Ministrów odbywa swoje posiedzenia tylko w ten czas, kiedy Króla nie masz przytomnego, i kiedy nie mianowany Vice - Król, z którymby każdy Minister mógł pracować oddzielnie. W przytomności zaś Króla, zbiera się za wyraźnym iego rozkazem.

§. 2.

Rada Ministrów składa się z siedmiu osób, to iest: z Prezesa i sześciu Ministrów.

Komplet stanowi Prezes i trzech Ministrów. Sessya iedna w tydzień. Na każde zaś żądanie Prezesa, lub któregokolwiek Ministra, zwołanie Rady odmówioném bydź nie może.

§. 3.

Porozumiewanie się wspólne Ministrów między sobą względem szczególnych Interessów ich wydziału tyczących się dla przesyłania Królowi, iest przedmiotem Rady Ministrów.

§. 4.

Rada Ministrów nie wotuje i nie stanowi. Może tylko czynić uwagi nad rzeczą przez któregokolwiek z Ministrów Królowi się podającą, ale téy nie może ani zmieniać, ani iéy wstrzymać, ieżeli podający Minister, takowéy zmiany lub wstrzymania nie przyimuie.

§. 5.

Rada Ministrów ma Protokół, w którym Prezes i Ministrowie innego mniemania, swoje zdania zapisywać mogą. Takowy dokładny Protokół każdéy sessyi, Królowi przesłany bydź powinien.

§. 6.

Prezes w nieprzytomności zastąpionym będzie przez Ministra podług porząd-

ku w Konstytucyi położonego. Nie może zaś bez wyraźnego pozwolenia Króla, Prezes ani Minister oddalić się na dłużej, iak na dni dwanaście.

§. 7.

Wszelkie expensa nadetatowe, wszelkie uwagi przez któregokolwiek Ministra czynione nad wadami w exekucyi Administracyi swego wydziału, przechodzić przez Radę Ministrów mają, dla przesyłania Królowi.

§. 8.

Zapytania które odbierają Ministrowie względem wątpliwości z Ustaw, Praw, lub reskryptów Królewskich, iako też różne partykularnych memoriały, a których rezolwowanie przechodzi moc Ministra, Radzie Ministrów komunikowane będą.

§. 9.

Wszelkie urządzenia czynione względem uskutecznienia w Kraiu Artykułów w Traktatach lub umowach z Państwami sąsiedzkimi zawartych, a do wewnętrznego handlu ściągających się, Rada Ministrów rozważa.

§. 10.

O zasuspendowaniu Prefektów, lub innych Urzędników, Rada Ministrów uwiadomioną zostanie.

§. 11.

Bedzie Sekretarz Rady Ministrów, którego Król mianuje.

TYTUŁ DRUGI.

Rada Stanu.

§. 1.

Rada Stanu zgromadza się pod prezydencją Króla lub Vice-Króla, albo Prezesa mianowanego przez Króla.

§. 2.

Rada Stanu składa się z Prezesa i z Ministrów. Prezes zastąpionym być nie może bez woli Króla.

§. 3.

Rada Stanu rozważa, układa i stanowi projekta względem rzeczy, które do niej przychodzą, i do potwierdzenia Królowi podane być mają.

§. 4.

Komplet składa Prezes i trzech Ministrów. Sessye odprawiają się dwa razy w tygodniu.

§. 5.

Przedmiotem Rady Stanu, są wszelkie materje tyczące się Konstytucyi, Urządzenia i dopełniające, Projekta do Prawa, Urządzenia publicznój administracyi, ograniczenie Władz, Magistratur, i Sąd Kassacyjny.

§. 6.

Czterech Referendarzy przydanych jest do Rady Stanu. Jest ich obowiązkiem przedstawiać, objaśniać rzeczy administracyjne, i te wszystkie, w których Rada stanowi. Nadto przez Referendarzy znosi się Rada Stanu z Kommissyami Izby Poselskiej.

§. 7.

Wszystkie urządzenia dopełniające Statut Konstytucyjny przez Króla wydawane, mają być roztrząsanemi w Radzie Stanu.

§. 8.

Projekta do Prawa i Urządzenia Administracyi publicznój, wnosi do Rady Stanu każdy Minister w przedmiotach tyczących się swego wydziału.

§. 9.

Wszelkie decyzje, Projekta do Prawa, Wyroki i Urządzenia roztrząsane w Radzie Stanu, podlegają zatwierdzeniu Króla.

§. 10.

Każdy Projekt do Prawa-wniesiony do Rady Stanu, oddany być ma przez Prezesa do Referatu, jednemu z Referendarzy.

§. 11.

Gdy Rada Stanu Projekt do Prawa ułoży, uwiadomia o tém Kommissyą Seymową, której się tycze przedmiot Prawa, przez Ministra tego wydziału, do którego się ten przedmiot ściaga, a to za pośrednictwem Referendarzy. Jeżeli Kommissya ma jakie uwagi do przełożenia względem Projektu do Prawa, zgromadza się u tegoż Ministra, Referendarze przynoszący ów Projekt do Prawa, należą do tych konferencyi.

§. 12.

Jeżeli Kommissya obstaie przy swoich uwagach, i żąda modyfikacyi w Projekcie do Prawa, Minister donosi o tém Radzie Stanu. Rada Stanu może przypuścić członki Kommissyi do roztrząsania z sobą szczegółów Projektu do Prawa, które zdawały się potrzebować modyfikacyi.

§. 13.

Rada Stanu powziąwszy wiadomość o uwagach Kommissyi, bądź z doniesienia Mi-

nistra, bądź przez własne roztrząsania, stanowi ostatecznie względem ułożenia Projektu do Prawa, który za rozkazem Króla, przesyła Seymowi pod deliberacyą Izby Poselskiéy.

§. 14.

Członki Rady Stanu, to iest: Ministrowie, są razem członkami Izby Poselskiéy, zasiadają w niéy i mają głos deliberujący.

§. 15.

Członki Rady Stanu mają Prawo zabierania głosu w Izbie Poselskiéy, bądź w przypadku zgodności Rady i Kommissyi względem Projektu do Prawa, końcem dobitniejszego wystawienia Seymowi pożytków jego; bądź w przypadku niezgodności, końcem zbijania zarzutów czynionych przeciw onemuż.

§. 16.

Członki Rady Stanu nie mogą nigdy w Izbie Poselskiéy mówić przeciw, ale tylko za projektem do Prawa ułożonym w Radzie.

§. 17.

Kiedy odmówienie Sankcyi ze strony Senatu, polega na jednym z dwóch pierwszych

przypadków, w Artykule 28 Konstytucyi wytkniętych; na ów czas Projekt do Prawa, wraca się do Rady Stanu, którą Król jeszcze raz w tym przedmiocie wysłuchawszy, może nakazać powtórne odesłanie Projektu Prawa do Izby Poselskiej z zaleceniem, aby regularnie działała.

§. 18.

Rada Stanu rozpoznaje kolidujące Jurysdykcji między władzami Administracyjnymi i między Władzami Sądowymi; tudzież spory w Administracji, i oddanie pod Sąd Agentów Administracji publicznej.

§. 19.

Etaty generalne każdego roku dochodów i wydatków, przez Radę Stanu rozstrząsane być mają.

§. 20.

Przez Radę Stanu przechodzić powinno systema ogólnego urzędnictwa Dóbr Narodowych, wniesione przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

§. 21.

Generalna repartycja na Departamenta podatków, w Radzie rozstrząsaną być ma.

§. 22.

Będzie Sekretarz Rady Stanu, ten sam co i Rady Ministrów, od Króla nominowany.

Zachowanie téj Naszój Ustawy, Naszój Radzie Ministrów i Radzie Stanu zalecamy

(podpisano) FREDERYK AUGST.

(L.S.) przez Króla.

Minister Sekretarz Stanu,

STANISŁAW BREZA.

Zgodno z Oryginałem

Minister Sekr: Stanu

STANISŁAW BREZA.

Zgodno z Oryginałem

Ignacy SOBOLEWSKI.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

*W Pałacu Naszym w Dreźnie dnia 27.
Miesiąca Stycznia 1808 Roku.*

FREDERYK AUGUST, z Bożej Łaski
Król Saski, Xiążę Warszawski etc. etc.

Na przełożenie Naszego Ministra Sprawie-
dliwości, i w celu przyspieszenia pe-
wnego i iednostaynego biegu Spra-
wiedliwości w Xięstwie Naszém War-
szawskiem:

postanowiliśmy i stanowimy, iak następuje.

Artykuł 1.

Kodex Napoleona Ustawą Konstytucyi-
ną Tytułem IX, Artykułem 69 dla Xię-
stwa Naszego Warszawskiego przeznaczo-
ny, od dnia pierwszego Maia roku bieżą-
cego 1808 do wszelkich Władz Sądów
cywilnych Xięstwa Warszawskiego ma
bydź wprowadzony.

Artykuł 2.

Sędziowie cywilni iakiegoo lwiek sto-
pnia, w sprawach nowo do nich przycho-
dzących, od dnia 1go Maia roku bieżącego

nie inaczej, tylko podług przepisów i praw
tego Kodexu Napoleona, wyroki swoje
wydawać będą.

Wykonanie téy Naszój Ustawy i ogło-
szenie iéy powszechne przez Dziennik
Praw Naszemu Ministrowi Sprawiedliwo-
ści w Xięstwie Warszawskiem zalecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

przez Króla

Minister Sekretarz Stanu

Stanisław Breza.

Zgodno z Oryginałem Zgod. z Oryginałem,

Felix Łubieński, (L.S.) *Minist. Sekr. Stanu*

Minister Sprawiedliw. Stanisław Breza.

NUMER TRZECI.

*Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu
w Pałacu Naszym w Pilnie dnia 9go
Miesiąca Maja roku 1808.*

FREDERYK AUGUST, z Bożej Łaski
Król Sasi, Xiążę Warszawski etc. etc.

Chcąc Woysko Nasze w Xięstwie War-
szawskiem utrzymać ciągle w liczbie
Ustawą onemuż przepisany, i mieć
kray w każdym czasie gotowym ku
swojej obronie;

postanowiliśmy i stanowiliśmy, co następuje:

T Y T U Ł I.

O ustanowieniu Popisu i jego prawidłach.

§. 1.

Ma być nieodwłocznie w całym Xięstwie
Warszawskiem, w Miastach i wsiach, uczy-
niony popis woyskowy obywatelów i mie-
szkańców osiadłych, nieosiadłych i podia-
kim-

kimkolwiek bądź pozorem do kraiu przy-
wiązanych, bez względu na ich urodze-
nie, stan, dostojenstwo, rzemiosło i wy-
znanie.

§. 2.

Wylęczeni są od popisu obywatele na
urzędach i w służbie cywilnej aktualnie
znajdujący się, w ciągu swojej służby.

§. 3.

Duchowni mający już poświęcenia i kle-
rycy tak świeccy jako i zakonni obrządków
łacińskiego i greckiego; tudzież pastoro-
wie wyznań Ewangelickich, wylęczeni są
od popisu; klerycy porzuciwszy stan du-
chowny, należą do popisu.

§. 4.

Professorowie i nauczyciele szkół i szko-
łek za wniesieniem Dyrekcyi edukacyi pu-
blicznej, przez Ministra Spraw wewne-
trznych od popisu mogą być uwolnieni.

§. 5.

Z żydów w Xięstwie Warszawskiem
mieszkających, choćby skąd innad rodem
byli, jeden tylko Rabin i jeden kantor
przy każdym kahale, wyłączonym być
ma od popisu woyskowego.

§. 6.

Zapisanie w Gwardyi Narodowy wiek popisowy mających, od popisu wojskowego nie uwalnia.

§. 7.

Wiek jest zasadą popisu wojskowego, do którego wszyscy lat dwadzieścia i dzień jeden mający, aż do lat dwudziestu ośmiu skończonych, należą bez wyłączenia.

§. 8.

Ktokolwiek ma lat dwadzieścia ośm i dzień jeden, od popisu wojskowego jest wolny.

§. 9.

Jak prędko Nasz rozkaz przez Ministrów Wewnętrznego i Woyny, obiawionym będzie Prefektom Departamentów, a przez tych ogłoszony po Powiatach; każdy Podprefekt sporządzi popis każdego oddzielnie miasta i wsi, i odeśle go od całego Powiatu Prefektowi, a Prefekt od całego Departamentu, w jednym exemplarze, Ministrowi Spraw wewnętrznych, w drugim Ministrowi woyny.

§. 10.

Każde miasto, wieś, pustkowie, młyn, karczma, iakiegokolwiek bądź nazwiska mieszkane oddzielne, obowiązane jest, wszystkich którzy wiek popisowy mają podług metryk wiernie Podprefektowi

przedstawić; gdyby którego z nich utailo, zapłaci za każdego utailonego do kassy Podprefektury złotych Polskich tysiąc.

§. 11.

Wszyscy, którzy metryk mieć nie mogą, choćby lat więcej iak popisowe mieć się oświadcza, jeżeli młodszymi się okazują, a udowodnić wieku swego nie mogą, mają być w tabelłę popisu wciągnięni, i za dwudziestu ośmioletnich uważani; w czem zwierzchności miast i wsiów zachowają się wiernie, pod odpowiedzialnością osób.

§. 12.

Gdyby wiek popisowy mający, sam się utail, winę złotych polskich tysiąc zapłacić powinien z swego majątku; a gdyby nie był w stanie, gmin obowiązany znać osoby które go składają i dochodzić wieku każdej, wyreczyć go i sumnę tę zapłacić przymuszony będzie.

§. 13.

Gdyby Podprefekt, którego z przedstawionych sobie popisowych, wciągnąć w Tabelłę popisu zaniedbał, ma podpaść téj saméj winie; do kassy Prefektury zapłacić się mianéy, i iako niedokładny, albo podeyrzany urzędnik być przez Prefekta Ministrowi Spraw Wewnętrznych doniesiony.

§. 14.

Utaieni, za pierwszą o tém wiadomością, mają być zaraz do woyska wziętymi bez losowania.

§. 15.

Tabella popisowa ma mieć rubryki następujące: 1. Numer, 2. Imię, nazwisko, 3. wiek, 4. stan, urodzenie, 5. wzrost, 6. wolny, czy żonaty? 7. stan jego zdrowia, 8. gdzie jest osiadły, mieszka lub przebywa?

§. 16.

Popis w tabelli powinien być podzielony wiekiem na cztery wezwania: pierwsze obejmować ma lata wieku 21go i 22go, drugie lata wieku 23go i 24, trzecie lata wieku 25go i 26go, czwarte lata wieku 27go i 28go.

§. 17.

Tabelle powinny być porządkiem wieku ciągle ułożone, n. p. pierwsze wezwanie zaczyna się od numeru pierwszego, aż do numeru ostatniego popisowego pierwszego wezwania: potem drugie wezwanie od numeru pierwszego, aż do numeru ostatniego popisowego drugiego wezwania, i t. d. Ostatni numer każdego wezwania okazuje liczbę popisowych do niego należących.

§. 18.

Kto raz w tabelę popisu wciągnięty został, choćby miał więcej lat iak popisowe, z ogółu popisu samowładnie nie wychodzi, i w czwartym wezwaniu mieścić się powinien.

T Y T U Ł II.

O odstawce i rozgatunkowaniu ludności męskiej.

§. 19.

Oprócz popisu, ma się utworzyć odstawka popisu, do której należą wszyscy mężczyźni powiatu, którzy więcej lat mając iak 28, w tabelę popisu nie weszli.

§. 20.

Każdy w tabelę popisu woyskowego wciągnięty, skoro skończy lat 29 i dzień jeden, przeniesiony będzie w czasie popisu, który się co rok w miesiącu Kwietniu przez Podprefektów odnawiać będzie, do odstawki popisowey, za wyraźnym rozkazem Prefekta Departamentu.

§. 21.

Ktokolwiek skończy lat 50. i dzień jeden, przechodzi z odstawki popisu do listy sędziwych.

§. 22.

Wszyscy wezwani z popisu do wojska, skoro bez popełnienia dezercyi sześć lat ciągle w woysku wysłużą i uwolnieni zostaną, należeć będą do rzędu zasłużonych.

§. 23.

Tym sposobem ludność meżka Departamentu, i każdego oddzielnie powiatu, składać się będzie z pięciu rzędów ludu Xięstwa Warszawskiego; pierwszy małoletnich, — drugi popisowych, — trzeci odstawionych, — czwarty zasłużonych, — piąty i ostatni sędziwych.

T Y T U Ł III.

O Metrykach.

§. 24.

Plebani i ich wikaryusze, Xięża obrządku Greckiego, pastrowie wyznań Ewangelickich, Rabini i wszyscy ci którzy do tego czasu utrzymywanie xiąg metryki mieli sobie polecone, aż do dalszego urzędzenia, w naywiększym porządku utrzymywać ie powinni.

§. 25.

Gdyby który z nich poważyl się metrykę zmienić, podpadnie karze tysiąca złotych, do kassy powiatowey exakcyiney zapłacić

się mianych, za każdą zfabrykowaną metrykę i do Prefekta zaskarżony bydz ma.

§. 26.

Zaden z nich nie może odmówić wydania metryki nikomu z tych, co iey żądać będą, i w xiążkach dotąd przez nich utrzymywanych są zapisani; pod odpowiedzialnością Podprefektowi tak za iey odmówienie iako i przewleczenie.

§. 27.

Niżeli wyidzie ogólny przepis względem opłaty metryk, wydawane bydz powinny za cenę dotąd zwyczajną.

§. 28.

Prawo cywilne Xięstwa Warszawskiego, stanowiąc w xiedze Iwszey Rozdz. II. iakim sposobem metryki utrzymywane bydz mają; wiek popisowych stósownie do niego i do osobnego urzędzenia w téy mierze wydać się mianego, na przyszłość udowodniony bydz ma.

T Y T U Ł IV.

- Radzie popisowey do rozpoznania zdatności woyskowey.

§. 29.

W każdym Departamencie przy boku Pre-

fekta, będzie rada popisowa, upoważniona stanowić o zdadności i przyzwoitości woyskowych popisowych.

§. 30.

Rada ta składać się będzie z Prefekta Departamentu Prezesa z urzędu, z dwóch mianowanych przez Ministra Spraw wewnętrznych z pomiędzy członków rady Prefektury, z jednego Officera, jednego chirurga woyskowego i jednego cywilnego, oraz z jednego z Sekretarzów Prefektury pióro trzymać mającego.

§. 31.

Officer i chirurg woyskowy nie są obowiązani ciągle znajdować się przy Prefekcie, który w każdej potrzebie nieuchronnej obrady, wezwie jednego z najbliższych siebie Generalów lub Officerów wyższych w Departamencie jego kommanderujących, żeby mu na posiedzenie rady w miesiącu N... dniu N... odbywać się mające, officera i chirurga do zasiadania w radzie popisowej, upoważnił i zesłał.

§. 32.

Postanowienia rady popisowej bez przytomności officera i chirurga od Ministra Woyny, albo Generalów lub Officerów wyższych kommanderujących, z czynnej służby zesłanych, będą nieprawne i bez skutku.

§. 33.

Jak prędko popis ukończony został, Podprefekci wyciągną osobno z tabell popisu kaleków, chorowitych, niemnych, nieczemnych, i tych o których niezdatności są uwiadomieni, iako i tych co wzrostu przyzwoitego nie mają; tych wszystkich listę prześlą Prefektowi, który wyznaczywszy dzień każdemu powiatowi do przedstawienia ich sobie, i wezwawszy Generała, lub Officera wyższego w Departamencie kommanderującego, żeby mu na ten czas Officera i chirurga zesłał; zgromadzi radę obowiązana rozważyć i wiernie o zdadności lub niezdatności każdego stanowić i wyrok swój w protokóle zapisać, z którego wyciąg niezdatnemu wydany, służyć mu będzie za dowód jego niezdatności woyskowej.

§. 34.

Podprefekt powinien niezdatność chorowitych i kaleków, którzyby stawić się przed radą w Prefekturze nie mogli, usprawiedliwić urzędowymi dowodami, żeby wyrok względem nich w protokóle miejsce znalazł, i wyciąg onego wydany im został.

§. 35.

W wyroku rady w protokóle zapisanym, wyrażone być powinny przyczyny główne

iego niezdatności, i zdanie każdego oddzielnie chirurga, żeby w przypadku skargi o niesłuszne od popisu wojskowego wyłączenie, doysć można, kto ma być odpowiedzialnym.

§. 36.

Wszyscy wyrokiem rady za niezdatnych uznani, mają przy następnym popisie, być z tabelli popisu wojskowego do odstawki przeniesieni.

§. 37.

Miara wzrostu, z oznaczeniem najmniejszej wysokości nieuchronnie w szeregach do nabicia broni potrzebnej, przysłana będzie w swoim czasie Prefektom.

TYTUŁ V.

O wezwaniu popisowych do wojska i o losach.

§. 38.

Minister Woyny obrachowawszy w miesiącu Grudniu wiele mu na przyszły rok brakować będzie ludzi, dla dopełnienia liczby wojska, ustawą Xięstwu Warszawskiemu przepisanej; poda taki obrachunek Nam Królowi przez Radę Stanu: a skoro My Król li-

czbę popisu na rok przyszły ustanowimy, i upoważniemy go do iey żądania, rozłoży ją w miarę liczby popisów i potrzeby korpusów na Departamenta, i wezwie najdalej na końcu miesiąca Stycznia Prefektów, żeby w dziesięciu dniach pierwszych Kwietnia wedle uczynionego przez siebie podziału, dostawili ich ilość korpusom.

§. 39.

Minister Woyny za zezwoleniem Naszém może wymienić podług porządku w §. 17tym przepisanego, wezwanie z którego chce mieć popisowych. Jeżeli wezwanie całe jest żądaném, całe wezwanie odesłaném do wojska być powinno; a jeżeli wyrazi pewną liczbę wezwania, na ten czas popisowi tego wezwania losy ciągnąć mają.

§. 40.

Gdyby popisowych brakło do liczby; Minister Woyny może żądać resztę ich z odstawki, wymieniwszy, w którym wieku ich żąda.

§. 41.

Za odebrany rozkazem Ministra woyny, Prefekt obwieściwszy Podprefektów, wiele który z iakiego wezwania i do którego korpusu dostawić ma popisowych, za-

leci im do skutku to przywieść, bądź powiatami, bądź parafiami, przepisawszy sposoby do ułatwienia wezwania i przeprowadzenia popisowych, podług okoliczności własnych każdemu powiatowi i miejscu.

§. 42.

Podprefekci do skutecznienia wezwania, użyć mogą Gwardyi Narodowych, i wezwać ku pomocy najbliższe komendy wojskowe, żeby im Officerów, albo Podofficerów i żołnierzy ile zdołają, zesłali. Do czego, Minister wojny wcześniej ostrzeżony, wyda rozkazy.

§. 43.

Ile razy wezwanych z popisu do wojska, losami z rzędu jakiego wieku lub urodzenia ciągnąć wypadnie; Podprefekt każdego powiatu, mając gotową pewną liczbę tabliczek blaszanych doskonale równych w połowie czarno a w połowie biało lakierowanych, włoży w torbę skórzaną umyślnie sporządzoną tyle tabliczek białych, ile żądano popisowych, i przyda do nich liczbę czarnych, ile z wezwania lub wieku ma się ich pozostać, które dobrze zmieszawszy, każe jednemu po drugim, w porządku numerów Tabelli wywołanemu, los dla siebie wycią-

gnąć; tych którzy wyciągną czarne tabliczki odsyła do domu, tych zaś którzy białe, przeznacza do wojska.

§. 44.

Sekretarz Podprefektury mając przez Podprefekta przydanych sobie dwóch obywatelów jako dozorców, zapisnie wiernie każdego który tabliczkę białą wyciągnął. Lista tych ma być przez Podprefekta w ogóle odesłana od Powiatu Prefektowi, a w szczególności korpusom, do których są przeznaczeni. — Prefekt z odebranych list szczególnych ułożywszy ogólną Departamentu, prześle ją Ministrowi Wojny.

§. 45.

Lista wezwanych powinna mieć te same rubryki, jak Tabella popisu, i w tym samym porządku po sobie idące.

§. 46.

Wezwani i przeznaczeni, póty kosztem Powiatu utrzymywani być mają, póki nie będą do korpusu dostawieni, w kontrole wpisani i zakwitowani; a rada powiatowa co rok fundusz na to potrzebny obmyślić powinna.

§. 47.

Dziedzice, dzierżawcy i wszelkiego prawa właściciele dóbr, tudzież zwierzchności

miast, obowiązani są pod winą tysiąca złotych do kassy woyskowej zapłacić się mianych, każdego popisowego z woyska przybyłego, któryby uwolnienia od służby ani urlopu okazać nie mógł, pod strażą do Podprefekta, a ten do naybliższego stanowiska woyskowego odesłać, żeby półkowi, od którego zbiegł, zwrocony został.

T Y T U Ł VI.

O wyręczeniu się przez zastępstwo.

§. 48.

Wezwany albo losem przeznaczony, może się wyręczyć zastępcą przyzwoitego wzrostu i zdrowia: popisowy przed wyśłużeniem swoich lat, na zastępcę przyjmowany nie będzie.

§. 49.

Gdyby zastępcą uciekł, zastąpiony powinien będzie innego w miejsce swoje dostawić, szkodę przez zbiega uczynioną nagrodzić, i póty się zastępować, dopóki sześć lat nie upłynie, po których zastąpiony wolny od popisu, przechodzi do listy zasłużonych.

§. 50.

Popisowi do woyska dostawieni, choćby

ciągle lat sześć wysłużyli, nie mają w czasie trwającego woyny, ani w ten czas kiedy kraj jest nią zagrożony, uwolnienia swego żądać. Ktoby z nich poważyl się o to meldować, ma do sądu woyskowego bydz oddany, iako buntownik ukarany, i na drugie sześć lat w woysku pozostaie.

§. 51

Popisowy który sześć lat wysłużył, może się ngodzić o zastępcę na drugie sześć lat.

Wykonanie ninieyszego dekretu poruczamy Naszym Ministrom Wewnętrznemu, Woyny i Policyi, w tém co do którego z urzędu i władzy przynależy, tudzież zalecamy, aby w Dzienniku Praw umieszczonym został.

(podpisano) FREDERYK AUGUST,

(I.S.) przez Króla

*Zgodno z Oryginałem Minister Sekr: Stanu
Felix Łubiński Stanisław Breza.
Minister Sprawiedliwości.*

Ludwik Osiński
Sokr: generalny.

Wypis z protokołu Sekretaryatu Stanu.

*w Pałacu Naszym w Pilnie dnia 6
miesiąca Maja roku 1808*

FREDERYK AUGUST z Bożey Łaski
Król Saski Xiążę Warszawski etc.

Na przełożone w przedstawieniu Rady
Stanu, pod dniem 26. miesiąca przeszłego,
powody, stanowimy:

1.

Zamiast *Lipska*, Augu tów będzie od-
tąd miastem stołeczném Powiatu *Dabro-
wskiego* w Departamencie *Łomżyńskim*.

2.

Powiat *Wygiński* w tymże Departa-
mencie, po odłączeniu parafii, od której
nosił swoje nazwisko, powiatem od-
tąd *Seyneńskim* nazwany będzie.

Dopelnienie niniejszey Naszey uchwały,
która w Dzienniku praw umieszczona bydz
ma,

ma; Ministrowi spraw wewnętrznych Xię-
stwa Naszego Warszawskiego zalecamy.

(podpisano) **FREDERYK AUGUST**

(L.S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem . Minister Sekr: Stanu
Felix Lubieński, Stanisław Breza.
Minister Sprawiedliwości.

Ludwik Osiński,

Sekr: Jener.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

*W Pałacu Naszym w Dreźnie dnia 29.
Miesiąca Marca Roku. 1808.*

FREDERYK AUGUST, z Bożey Łaski
Król Saski, Xiążę Warszawski etc. etc.

Na przełożenie Naszey Rady Stanu
Xięstwa *Warszawskiego*, postanowiliśmy
i stanowimy iak następuje:

1mo. Zamiast *Łobżenicy*, miasta szlache-
ckiego w Departamencie *Bydgoskim*, mia-
steczko narodowe *Wyrzysk*, będzie stołe-
czném dla Powiatu *Kamińskiego*

2do. Zamiast *Strzelce* wsi szlacheckiej, miasto narodowe *Piła*, będzie stołecznym dla *Powiatu Wałeckiego*.

3tio. Zamiast *Gnopyna* wsi szlacheckiej, miasto narodowe *Inowrocław* będzie stołecznym *Powiatu Inowrocławskiego*.

4to. Zamiast *Michałowa* wsi małej szlacheckiej, miasto *Brodnica* będzie stołecznym dla *Powiatu Michałowskiego*.

Wykonanie téj Naszej ustawy Naszemu Ministrowi Spraw Wewnętrznych zalecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST,
(L. S.) przez Króla
Zgodno z Oryginałem Minister Sekr. Stanu
Felix Łubiński Stanisław Breza.
Minister Sprawiedliwości.
(L. S.)
Ludwik Osinski
Sekretarz generalny.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

w Pałacu Naszym w Pilnie dnia 20.
Miesiąca Maia Roku 1808.

FREDERYK AUGUST z Bożej Łaski
Król Saski, Xiążę Warszawski etc. etc.

Na przełożenie Naszego Ministra Sprawiedliwości, postanowiliśmy i stanowimy, co następuje:

Artykuł 1.

Wszelkie wyroki Rządu zeszłego dotąd nieogłoszone, mają być stronom natychmiast publikowane.

Artykuł 2.

Wyroki Rządu zeszłego nieostateczne, zostawiają się przy swęj mocy, prawami tegoż Rządu im nadanęj, z wolnym odwołaniem się do wyższej instancji.

Artykuł 3.

Wyroki Rządu zeszłego ostateczne, w sprawach przeciw mieszkańcom Xięstwa Warszawskiego, przed dniem 14. mca Sty-

cznia roku 1807. a co do Powiatów Chełmińskiego, Toruńskiego i Michałowskiego, przed ratyfikacją Traktatu Tylżyńskiego to jest przed dniem 12tym Lipca roku 1807 zapadłe, mają moc i skutki, iakie im prawa tegoż Rządu nadaia.

Artykuł 4.

Takież wyroki ostateczne, późniéy zapadłe, mogą bydź do trzech miesięcy, po ogłoszeniu niniejszéy ustawy, lub ieżeli by mimo przepisu Artykułu I. późniéy publikowane były, do takiegoż przeciągu czasu po ich publikacyi zaskarżone. Inaczéy, stają się prawomocnemi.

Artykuł 5.

Sprawy, w których wyroki ostateczne podług artykułu poprzedzającego, zaskarżonemi zostaną, powinny bydź w téżé samej instancyi, w którój wyrok zaskarżony zapadł, powtórnie sądzone.

Artykuł 6.

Dla wyroków w sprawach cywilnych 1széy lub 2giéy instancyi, wskazuje się Sąd przyzwoity Departamentowy; a dla tych, które z przedmiotu lub rodzaju swego, podług nowéy organizacyi, pod wydział sporny Sądu pokoju podpadają, Sąd Pokoju: dla wyroków zaś 3ciéy instancyi Sąd Appellacyjny Xięstwa Warszawskiego.

Dla wyroków w sprawach kryminalnych 1wszéy instancyi, wskazuje się Sąd przyzwoity kryminalny; wyroki zaś 2giéy instancyi, przesyłane bydź powinny do Sądu kassacyjnego, dla wyznaczenia im Sądu.

Dopełnienie niniejszéy Naszéy Ustawy, i iey umieszczenie w Dzienniku Praw, Ministrowi Sprawiedliwości Xięstwa Naszego Warszawskiego zalecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

(L.S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr. Stanu

Felix Łubiński Stanisław Breza.

Minister Sprawiedliwości.

(L.S.)

Ludwik Osiński

Sekretarz generalny.

NUMER CZWARTY.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu,

w Pałacu Naszym w Dreźnie dnia 29.

Miesiąca Kwietnia Roku 1808.

FREDERYK AUGUST z Bożę Łaski,

Król Saski, Xiążę Warszawski etc. etc.

Pragnąc iak najmocniey, mieć dowody o zdatności wszelkich urzędników publicznych, których odtąd do posługi krajowéy wzywać będziemy, a przekonani, że nie tylko uczciwy sposób myślenia, gorliwość w pełnieniu obowiązków, ale nadto, prawdziwie gruntowna nauka odpowiadająca powołaniu, oraz doświadczenie i wprawność istotnie do użytecznego sprawowania Urzędów są potrzebniemi;

postanowiliśmy i stanowimy, co następuje:

Artykuł 1.

Od ogłoszenia niniejszćy Ustawy, do wszelkich urzędów cywilno-administracyi-

nych, Skarbowych, Policyynych, damy pierwszeństwo tym, którzy przez odbycie poprzedniczych examinów, udowodnią wyjaśnione wyobrażenia o stosownych do urzędu obowiązkach, oraz należytą praktyczną wprawę.

Artykuł 2.

Od dnia pierwszego Września tysiąc ośmset dziesiątego roku zaczynając, nikt do żadnego urzędu cywilno-administracyjnego, Skarbowego, policyynego, powołanym nie zostanie, kto pierwéy niżéy opisanych nie złoży examinów.

Artykuł 3.

Z pod takowych 1. i 2. Artykułami obiętych przepisów, wyłączają się wszyscy dawni Polscy urzędnicy, równie ci wszyscy, których przed ogłoszeniem téżé Ustawy, na urzędy już do konstytucynéy organizacyi należące, mianowaliśmy.

Artykuł 4.

W skutku Naszego zamiaru stanowimy Kommissye examinacyjne.

Artykuł 5.

W każdym Departamencie będzie Kommissya examinacyyna.

Artykuł 6.

Składać się ma, pod naczelnictwem Prefekta, z jednego z Radców Prefektury, Intendenta Skarbowego i Policyjnego, z Nadleśniczego, i Budowniczego Departamentowego.

Artykuł 7.

Do Kommissyi examinacyjney Departamentowey powinni się udać kandydaci, którzy na niższych urzędach krajowych, np. na Burmistrzów, Prezydentów muncypalnych, Intendentów i Kommissarzów Policyi, Pisarzów celnych i Celników, Leśniczych, Budowniczych miejskich i tym podobnych, równie na officjach Sekretarzy wydziałowych, Kassyerów i Kontrolerów, życzą sobie być umieszczeni.

Artykuł 8.

Prócz Kommissyi Departamentowych, będzie najwyższa Kommissya examinacyjna, pod naczelnictwem Prezesa Naczéy Rady Stanu, złożona z Ministrów, Referendarzy i Konsyliarzy Ministeryi, po jednym od każdego z Ministrów, a w potrzebie z Nadleśniczego naczelnego i Budowniczego ieneralnego złożona.

Artykuł 9.

Do najwyższéy Kommissyi examinacyjney należą kandydaci, co pierwszy pomysłnie odbyli examen, i chcą należeć do rzędu tych, z których mają być mianowani Referendarze, Konsyliarze Ministeryi, Sekretarze generalni w Ministeryach, Prefekci, Radcy Prefektur, Podprefekci, Sekretarze generalni Prefektur, Intendenci wyżsi skarbowi i Policyjni, Kommissarze ieneralni Policyjni Departamentowi, Prezydent miasta Warszawy i innych miast Departamentowych, Nadleśniczy i Budowniczy generalni i Departamentowi.

Artykuł 10.

Zyczący sobie odbyć pierwszy examen, winien się naprzód udać do Kommissyi examinacyjney Departamentowey i tam złożyć:

1. Metrykę chrztu;
2. Zaświadczenie z odbytych nauk;
3. Zaświadczenie uczciwego i bez noty życia;
4. Zaświadczenie, że przy Magistraturze lub urzędniku szczególnym pracował kandydat, gdzie stosowney do żadanego od siebie urzędu mógł nabyć wprawy.

Artykuł 11.

Zaświadczenia pod Nrem 3. i 4. wymienione, przez najbliższych przełożonych mają być wydane, a przez Podprefekta Powiatowego potwierdzone.

Artykuł 12.

Po pierwszym Września, tysiąc ósmset dziewiątego roku, nikomu już nie wolno podać się na urzędy lub funkcje pod artykułem 7mym wyszczególnione, jeżeli Departamentowego egzaminu nie złożył.

Artykuł 13.

Zaczynając zaś od pierwszego Września tysiąc ósmset dziesiątego roku, nikt nie może się udać do najwyższej Kommissyi egzaminacyjnej:

1. Jeżeli w pierwszym egzaminie approbaty nie otrzymał;
2. Jeżeli nie jest w stanie złożyć zaświadczenie dobrego sprawowania się, i że przynajmniej rok cały po dostąpieniu awansu na pierwszy examen, ciągle i z użyciem pracował; i obowiązki do urzędu albo funkcji niemu powierzonych przywiązane z pilnością pełnił.

Artykuł 14.

Zaświadczenie pod Nrem 2gim wy-

szczególnione, musi być wydane lub potwierdzone przez Prefekta.

Artykuł 15.

Po przejrzeniu prośby i zaświadczeń do niej przyłączonych, jeżeli examen może mieć miejsce, Kommissya egzaminacyjna, dzień stawienia się do egzaminu kandydatowi naznacza.

Artykuł 16.

Sposób odbywania egzaminów, stosownie do niniejszej uchwały, przez najwyższą Kommissyą ma być ułożony.

Artykuł 17.

Po odbytych egzaminach, wyda każda respective Kommissya egzaminacyjna, zaświadczenia *idoneitatis*, z przyczyn okazywanej zdatności.

Artykuł 18.

Zaświadczenie to podpisanem być ma przez Prezydującego i przytomnych przy egzaminach członków Kommissyi egzaminacyjnej.

Artykuł 19.

Gdyby Kommissya kandydata za wcale niezdatnego do urzędowania publicznego osądziła, wolno mu jest po upływnym roku, prosić o powtórny examen.

Artykuł 20.

Gdyby kto po trzech odbytych egzaminach, zawsze za niezdatnego był uznany,

tego prośba o czwarty examen, przyjęta nie będzie.

Artykuł 21.

Wszystkich tych, którzy examina pierwsze odbyli i zaświadczenia zdatności otrzymali, ułożona będzie tabella, a ta co kwartał przez Prefektów respective Ministrom przesłana. Wszystkich tych, którzy examina drugie odbyli i zaświadczenia zdatności otrzymali, ułożona będzie co pół roku tabella, i przez Radę Stanu Nam przedstawiona.

Artykuł 22.

Względem examinów urzędników Sądowych, osobna wydyzie ustawa.

Niniejszcy uchwały uskutecznienie i ogłoszenie Naszcy Radzie Stanu zalecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.
przez Króla.

Zgodno z Oryginałem

Felix Lubiński,
Minister Sprawiedliw.

(L.S.)

L. Osński,
Sokr. Generalny.

Minist. Sekr. Stanu
Stanisław Breza.

(L.S.)

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekr. Stanu
Stanisław Breza.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.
w Pałacu Naszym w Pilnic dnia 4go

Miesiąca Lipca Roku. 1808.

FREDERYK AUGUST z Bożę Łaski,
Król Saski, Xięże Warszawski etc. etc.

Na przełożenie Rady Stanu pod dniem 4tym miesiąca przeszłego, i przełożenie Ministra Spraw wewnętrznych, iż w podziale Departamentu Kaliskiego na Powiaty i Zgromadzenia gminne, Powiaty nie graniczące z sobą połączone zostały, przeznaczamy:

Na miejsce Zgromadzeń gminnych: miasto *Sieradz* dla Powiatu Szadkowskiego, w połączeniu z powiatem Sieradzkim, miasto zaś *Konin* dla Powiatu Konińskiego, w połączeniu z Powiatem Wartskim.

Dopełnienie niniejszcy Naszcy Ustawy, która w Dzienniku Praw umieszczona bydy ma, Ministrowi Naszemu Spraw Wewnętrznych Xięstwa Warszawskiego, zalecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.
(L.S.) przez Króla.

Zgodno z Oryginałem, Minister Sekr. Stanu
FELIX LUBIŃSKI, STANISŁAW BREZA.
Minister Sprawiedliwości.

(L.S.)

Ludwik Osński Sekretarz Jeneralny.

NUMER PIĄTY.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

W Pałacu Naszym w Pilnic, dnia 7.

Mca Września Roku 1808.

FREDERYK AUGUST z Bożey Łaski

Król Saski, Xiążę Warszawski etc. etc.

Uzupełniając Konstytucyą Xięstwa Warszawskiego, w tém co się tyczy zgromadzeń politycznych, na przełożenie Naszego Ministra Spraw Wewnętrznych, i po roztrząśnieniu Naszey Rady Stanu;

Postanowiliśmy i stanowimy:

ROZDZIAŁ I.

*Oznamionach potrzebnych do używania
praw politycznych:*

§. 1.

Potrzeba być Obywatelom, aby używać praw politycznych.

§. 2.

Kto ma prawo być Obywatelom Xięstwa Warszawskiego, oznaczyliśmy Dekretem Naszym pod dniem 19. Grudnia 1807

§. 3.

Nikt nie może używać praw politycznych, iak wiedzim miejscu, Szlachta wiedzim Powiecie, reszta Obywateli wiedzim okręgu czyli podziale gminnym. Nikt przeto nie może na zgromadzeniu politycznym być przez zastępcę reprezentowanym.

§. 4.

Używanie Praw politycznych w pewnym miejscu, zależy od wpisania się w księgę Obywatelską Powiatu lub okręgu gminnego.

§. 5.

Będą utrzymywane w każdym powiecie dla Szlachty, i w każdym okręgu gminnym dla innych Obywateli księgi Obywatelskie, których rubryki do uporządkowania potrzebne, Minister Spraw Wewnętrznych przepisze.

§. 6.

Do takowych ksiąg Szlachta Podprefektowi swego Powiatu podawać się będzie. Mucypalność Obywatelów swoich, Plebani (na ten jeden raz) Obywatelów swych Parafii spisanych, do Prezydenta czyli Burmistrza

stolicy tego okręgu gminnego, w którego granicach się znajdują, odeślą w iak najprędzszym czasie, a ten oneż Prefektowi prześle.

§. 7.

W takowey księdze ma prawo bydź zapisanym; każdy Dekretem naszym 19 Grudnia 1807. obięty, skoro:

1. Złoży przysięgę wierności Nam Królowi, Szlachcie przed Podprefektem, mieszkaniec wsiów przed Plebanem, mieszkaniec Miasta przed municypalnością, lub skoro złoży zaświadczenie, iż iuż gdzie indzię takową przysięgę wykonał.
2. Udowodni, iż od roku w tym Powiecie lub okręgu municypalnym iest zamieszkałym.
3. Udowodni, iż 21. rok wieku swego ukończył, i że używa praw swoich.
4. Zawsze iednak pod warunkiem, iż nie są mu czynione legalne zarzuty, usuwające lub przynajmnię zawieszające używanie praw politycznych.
5. Jeżeli iest nowo przybywającym do Powiatu lub okręgu gminnego, powinien będzie złożyć autentyczny wyciąg swego oświadczenia, które musiał uczynić w dawniemy od siebie zamieszkałym Powiecie lub okręgu, iż się z niego, co do używania praw poli-

praw politycznych, wynosi; rozumie się samo przez się, iż w tym roku prawidło Nro 5. nie ma miejsca.

§. 8.

Utraca używanie praw politycznych ten:

- a) Ktoby bez zezwolenia Rządu Xięstwa Warszawskiego, przyymował urzędy lub pensye od obcych Monarchów; co się iednak stosownie do Naszego urzędzenia pod dniem 19. Grudnia nie ma rozciągać do Obywateli Xięstwa Warszawskiego, którzy w woyskach Najjaśniejszego Cesarza Napoleona służą lub służyć będą.
- b) Ktoby sądownie był skazanym na kary cielesne lub niesławę;
Utraca używanie praw politycznych w pewnym Powiecie lub okręgu gminnym;
- c) Przez całoroczne a legalnie nieusprawiedliwione z niego oddalenie się, lub wpisanie się w księgę obywatelską innego miejsca;
- d) Przez trzy razy powtórzoną legalnie nieusprawiedliwioną nieprzytomność na Seymiku, lub *respectively* na zgromadzeniu gminnym temuż okręgowi właściwym.

§. 9.

Osoby woyskowe i urzednicy cywilni, nie utracają praw politycznych w powiecie lub

w okręgu, w którego księgę obywatelską są wpisanemi, przez oddalenie się dla obowiązków służby lub urzędowych, lub z rozkazów wyższych.

§. 10.

Używanie praw obywatelskich będzie zawieszzone dla tego:

1. Kto jest Bankrutem.
2. Kto się do służby prywatnej zobowiązał.
3. Kto jest pod zarzutem prawnym kryminalnym.
4. Kto jest pod kondemnata.

§. 11.

Gdyby przy układaniu ksiąg obywatelskich, natrafiły się jakowe zatargi, o słuszącem téj lub owéj osobie prawie używania praw politycznych, Senat takowe rozstrzygnie. Jemu więc powierzamy, z jednéj strony czuyną straż nad zachowaniem całej godności charakteru obywatelskiego, z drugiéj strony, zabezpieczenia przeciw wszelkiéj arbitralności urzędników układających księgi obywatelskie.

ROZDZIAŁ II.

O znamionach dających Prawo należenia do zgromadzeń politycznych, w szczególności Sejmików i zgromadzeń gminnych.

§. 12.

Do rzędu zgromadzeń politycznych, należą Sejmiki i zgromadzenia gminne.

§. 13.

Każde zgromadzenie polityczne składać się będzie z Obywateli swego Powiatu lub okręgu, czyli z osób używających w nim praw politycznych.

§. 14.

Nikt nie może się znajdować na zgromadzeniu politycznym, kto nie jest jego członkiem, to jest: kto nie ma prawa na nim głosowania.

§. 15.

Woyskowi w rzeczywistém zostający służbie, którzyby byli na załodze w mieście, gdzie się zgromadzenie polityczne odbywa, nie będą mogli na temże zgromadzeniu głosować.

Co do Sejmików.

§. 16.

Stósownie do §. 35go Konstytucyi, i podziału kraju na 60 Powiatów, d. 19. Grudnia

1807. Dekretem Naszym oznaczonego, będzie 60 Sejmików Powiatowych, i te składac się będą z Obywateli osiadłych swego Powiatu stanu Szlacheckiego.

§. 17.

Szlachcie chociaż w Powiecie osiadły, jeżeli w księgę obywatelską, stosownie do przepisów Rozdziału Igo nie jest wpisany, nie może być do takowej listy sejmikowej przypuszczony.

§. 18.

Przez osiadłość szlachecką ma się rozumieć dziedzictwo lub zastawa od roku posiadana. Synowie Dziedziców mający inne znamiona do używania praw politycznych potrzebne, iako osiedli uważane mi będą.

§. 19.

W przypadku gdzieby była iaka wątpliwość, czyli pewna osoba jest stanu szlacheckiego, w ten czas ta będzie winna udowodnić swe prawa, stosownie do dawnych polskich przepisów i zwyczajów.

§. 20.

Dziedzictwo dóbr dawnięty pod imieniem dóbr szlacheckich znanych, bez urodzenia lub nadania szlacheństwa, nie nadaje prawa głosowania na Sejmiku.

§. 21.

Prefekci Departamentowi wyciągną z ksiąg obywatelskich przez Podprefektów utrzymywanych, listę, czyli reiestr Szlachty mającący prawo głosowania na Sejmiku, którą natychmiast prześlą Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Co do okręgów gminnych.

§. 22.

Stosownie do §. 35. i 36. Konstytucyi, oraz Dekretu Naszego pod dniem 19. Grudnia wydanego, będzie 40 zgromadzeń gminnych, na których mają prawo wotowania Obywatele do Okręgów gminnych należący, §. 58. Konstytucyi objęci, a mianowicie:

1. Każdy Obywatel właściciel nie szlacheć.
2. Każdy rękodzielnik i przełożony nad czeladzią warsztatową, każdy kupiec mający własny swój zapas w sklepie lub w magazynie wartości dziesięć tysięcy złotych polskich.
3. Wszyscy Plebani i Wikaryusze.
4. Każdy Artysta i Obywatel znakomity z talentów, wiadomości i nauk, lub z przysług uczynionych bądź handlowi bądź kunsztom.

5. Każdy Podofficer i żołnierz, który będąc ranny lub odbywszy kilka kampanii, otrzymał uwolnienie od służby.
6. Każdy Podofficer i żołnierz czynnie w służbie będący, który za dobre sprawowanie się, otrzymał ozdobę honorową.
7. Officerowie wszelkiego stopnia.

§. 23.

Jeżeli jednak Officerowie i niżsi wojskowi, Xieża, Artysci, Uczeni i inni w §. powyższym wyliczeni, są Szlachta i Dziedzice lub Zastawnicy, i Synowie dziedziców, mogą należeć do Seymiku tego Powiatu, w którym się do księgi obywatelskiej zapisali.

§. 24.

Do ułożenia listów Obywateli mających prawo głosowania na zgromadzeniach gminnych, księgi obywatelskie w Rozdz. Iwszym opisane, służyć będą za zasadę, i z nich stosownie do przepisów §. 59go Konstytucyi, czynione będą wyciągi, a mianowicie listę głosujących właścicieli ułoży Muncypalność stolicy okręgu gminnego, a zaświadczać ją Poborcy podatków.

Listę Plebanów i Wikaryuszów ułoży Prefekt, podpisze Minister Wewnętrzny.

Listę Officerów, Podofficerów i żołnierzy mających prawo głosowania, ułoży Prefekt a podpisze Minister Woyny.

Listę Rękodzielników i przełożonych nad czeladzią warsztatową, tudzież kupców mających swój własny zapas w sklepie, magazyn lub fabrykę wynoszącą 10,000. zł. pol: i Listę Obywatelów znakomitych talentami, wiadomościami i przysługami uczynionemi, bądź umiejętnościom, bądź kunsztom, bądź handlowi, ułoży Prefekt, a zatwierdzi corocznie Senat.

§. 25.

Wszelkie tak ułożone listy obywateli mających prawo głosowania, przeyrzy Senat. Takowe więc przed rozpoczęciem się każdego *respective* gromadzenia politycznego, przez Ministra Spraw Wewnętrznych oddanemi mu być powinny.

§. 26.

W każdym przypadku, gdzieby Senat miał powody do mniemania, iż się w ułożeniu listy wcisnęło jakie nadużycie, może nakazać ułożenie innych, lub poprawienie.

§. 27.

Dla pełnienia takowych obowiązków, Senat na 4. Niedziele przed terminem najpierwszego z porządku zgromadzenia politycznego, ma swe rozpocząć posiedzenie.

R O Z D Z I A Ł III.

O znamionach potrzebnych, aby być obieralnym na zgromadzeniach politycznych.

§. 28.

Nikt nie może być obranym na zgromadzeniu politycznym, kto nie używa praw obywatela Xięstwa Warszawskiego, i kto nie umie czytać i pisać w języku narodowym.

§. 29.

Nikt nie może być obranym w obcym Powiecie lub Okręgu, lecz tylko i wyłącznie w tym, którego jest obywatelem.

§. 30.

Nie mogą być na zgromadzeniach politycznych obranymi do urzędów reprezentacji Narodowej lub Departamentowej, powiatowej i Muncypalnej, obywatele od Nas Króla do innych użyci urzędów, które stałe i ciągle za sobą pociągają obowiązki; a w szczególności urzędnicy Sądowi, Administracyjni, Skarbowi, Policyjni, Woyskowi wszelkiego stopnia w czynnej zostający służbie, Xięża stałe mieyscowe mający obowiązki, iako Plebani i Wikaryusze.

§. 31.

Urząd Sędziego Pokoju, będąc iedynie pośredniczącym, nie odejmuje prawa do obie-

ralności na Członka Izby Poselskiej, Rady Departamentowej, Powiatowej i Muncypalnej; równie urząd Radcy Departamentowego, lub Powiatowego, lub Muncypalnego, nie wkładając stałych i ciągłych obowiązków, nie odejmuje prawa obieralności na Członka Izby Poselskiej.

§. 32.

Nikt nie może być obranym na Posła lub Deputowanego, kto nie ma 24. lat skończonych.

§. 33.

Nieprzytomni na zgromadzeniu politycznym, nie mogą być obranymi na Członków Izby Poselskiej.

§. 34.

Na Radców Departamentowych, Powiatowych i muncypalnych, tudzież na Sędziów Pokoju mogą być obranymi obywatele bez różnicy stanu, a zatem i ci, którzy na zgromadzeniu politycznym nie są przytomni, z przyczyn téż stanu różnicy.

R O Z D Z I A Ł IV.

Zwołanie Seymików i zgromadzeń gminnych.

§. 35.

Seymiki i zgromadzenia gminne, My Król zwołujemy.

§. 36.

Bez Naszego więc wezwania Obywatelom Xięstwa Warszawskiego, łączyć się na takowe Seymiki i zgromadzenia polityczne, nie będzie wolno.

§. 37.

Uniwersały zwołujące do każdego Seymiku i zgromadzenia gminnego, w szczególności będą wydane i podpisane przez Nas Króla, zaświadczone przez Ministra Sekretarza Stanu, podpisane przez Ministra Spraw Wewnętrznych, do którego wykonanie praw dotyczących się zgromadzeń politycznych należy.

§. 38.

Minister Spraw Wewnętrznych przekaże Prefektom, a ci Podprefektom; Prefekci w miastach departamentowych, Podprefekci w stolicach powiatów i okręgów gminnych, 15tu dniami przed terminem do zgromadzenia się wyznaczonym, powinni je ogłosić.

§. 39.

Stolice powiatów i zgromadzeń gminnych, Dekretami Naszemi już oznaczwszy, chcemy, aby Prefekci każdy w swoim Departamencie miejsca do zgromadzeń politycznych sposobne w tychże miastach przy rozesłaniu uniwersałów oznaczyli, i one do publicznej wiadomości przez niższe władze podali.

§. 40.

Przygotowanie wewnętrzne budowli wyznaczony do seymikowania, lub do wybierczego zgromadzenia się okręgów gminnych, tudzież opatrzenie potrzeb wszelkich do koła porządkowego i elekcyi przez *vota* sekretne, powinien Podprefekt powiatowy wcześniej skutecznić.

§. 41.

Na środku miejsca Seymikom lub zgromadzeniom gminnym przeznaczonego, ma być stół, i to będzie miejsce koła porządkowego. Na stole stać będzie naczynie z dwoma niewidomemi przegrodami i otworzeniem dla ręki, z napisem na iednój stronie *obrany*, na drugi *nie-
obrany*!

§. 42.

Stósownie do liczby Obywatelów zgromadzić się mających, będzie w naczyniu pewna ilość gałek.

§. 43.

Stósownie do paragrafu 56go Konstytucyi, rozdzielamy Powiaty na 10 oddziałów, w następującym sposobie:

Oddział 1. Oddział 2. Oddział 3.

Pow: Warszawski, Błoński, Czerski,
Poznański, Odolanowski, Sieradzki
Kaliński, Szremski, Gnieźnieński
Bydgoski, Chełmiński, Kamiński
Lipiński, czyli Tykociński, Pultuski
Lipnoski, Mławski, Maryampolski
Łomżyński, Radomski,
Piotrkowski.

Oddział 4. Oddział 5. Oddział 6.

Pow: Rawski, Brzeziński, Zgierski,
Wartski, Szadkowski, Koniński,
Powidzki, Pyzdrowski, Szrodzki,
Walecki, Kowalski, Brzeski,
Płocki, czyli Ostrołęcki, Prasnyski,
Wyszogrodzki, Wigierski, Dąbrowski,
Kalwaryjski.

Oddział 7. Oddział 8. Oddział 9.

Pow: Łęczycki, Orłowski, Sochaczewski,
Częstochowski, Siewierski, Ostrzeszowski
Kroński, Krotoszyński, Kościański,
Radzieiowski, Miedzyrzecki, Obornicki,
Biebrzański, Inowrocławski, Michałowski
Babimostki.

Oddział 10.

Powiaty: Gostyński
Wągrowiecki
Wieluński
Lelowski
Wschowski
Toruński.

§. 44.

Równie dzielimy okręgi czyli zgromadzenia gminne na pięć Oddziałów;

O D D Z I A Ł I.

Zgromadzenia Powiatów, Stolica Okręgu.
Warszawskiego i Błońskiego w Warszawie,
Poznańskiego i Szremskiego — Poznaniu,
Kalińskiego i Odolanowskiego — Kaliszu,
Bydgoskiego i Chełmińskiego — Bydgoszczy
Lipnowskiego i Mławskiego — Mławie,
Łomżyńskiego i Tykocińskiego w Łomży,
Zgromadzenie miasta Torunia — Toruniu,
Kowalskiego i Brzeskiego — Brześciu.

O D D Z I A Ł II.

1wsze i 2gie zgromadzenie miasta.

Warszawy	-	w Warszawie,
Kalisza	-	— Kaliszu,
Czerskiego i Rawskiego	-	— Rawie.

Sieradzkiego i Szadkowskiego w *Sieradzu*,
Gnieźnieńskiego i Powidzkiego w *Gnieźnie*,
Kamieńskiego i Waleckiego w *Łobżenicy*,
Wyszogrodzkiego i Pułtuskiego w *Płocku*,
Maryampolskiego i Kalwar: w *Maryampolu*.

ODDZIAŁ III.

3cie i 4te zgromadzenie miasta.

Warszawy - - w *Warszawie*,
Poznania - - w *Poznaniu*,
Piotrkowskiego i Radomsk: w *Piotrkowie*,
Pyzdrowskiego i Srodzkiego w *Srodzie*,
Ostrołęckiego i Przasnyskiego w *Ostrołęce*,
Biebrzańskiego, Wigierskiego
i Dąbrowskiego w *Seynach*,
Brzezińskiego i Zgierskiego w *Piątku*.

ODDZIAŁ IV.

5te i 6te Zgromadzenie miasta.

Warszawy - w *Warszawie*,
Łęczyckiego i Orłowskiego w *Łęczycy*,
Konińskiego i Wartskiego w *Koninie*,
Krobskiego i Krotoszyńsk: w *Krotoszynie*,
Radzieiowskiego i Inowr: w *Inowrocławiu*,
Babimostskiego i Miedzyr: w *Miedzyrzeczu*.

ODDZIAŁ V.

7me i 8me Zgromadzenie miasta.

Warszawy - w *Warszawie*,
Sochaczewskiego i Gostyńsk: w *Gostyninie*,
Ostrzeszowskiego i Wieluńsk: w *Wieluniu*,
Lelowskiego, Siewierskiego
i Częstochowskiego w *Częstochowie*,
Kościańskiego i Wschowsk: w *Kościanie*,
Obornickiego i Wągrowiec: w *Wągrowcu*,
Michałowskiego i Toruńskiego w *Toruniu*.

§. 45.

W tym porządku oddziały zwolywanemi będą, tak iż Seymiki iednego oddziału trzema dniami po Seymikach drugiego, wyłączając z obrachunku dni niedzielne, następować mają.

§. 46.

Oddziały zaś okręgów gminnych następować będą po sobie tym samym sposobem w tydzień iedne po drugich.

§. 47.

Aby zaś Seymiki i zgromadzenia gminne w iednym mieyscu razem nie przypadły, następujący ich zwolywania stanowiąmy porządek.

Seymików zgromadzeń gminnych.

Oddział 1. i 2gi. Oddział 4ty.

Oddział 3. i 4ty. Oddział 5ty.

Oddział 5. i 6ty. Oddział 1wszy.

Oddział 7. i 8my. Oddział 2gi.

Oddział 9. i 10ty. Oddział 3ci.

§. 48.

Zadne roztrząsanie iakieykolwiek bądź natury, żadna deliberacya nad prozbą lub przełożeniem, nie będzie miała miejsca na Seymikach i zgromadzeniach gminnych, przedmiotem ich iedynie bydz powinno Posłów i Deputowanych na Sejm wybrać, tudzież kandydatów paragrafami 54tym i 63cim konstytucyi obiętych.

§. 49.

Na pierwszych iednakowoż zgromadzeniach politycznych, zebrani Obywatele podpisem własnoręcznym na akcie od Sędziego Pokoju Powiatowego spisany, stósownie do formy mającý bydz przepisana od Naszego Ministra Sprawiedliwości, upoważnią wybranego od siebie na Sejm Posła lub Deputowanego do złożenia homagium, czyli do solennego w ich imieniu powtórzenia téy przysięgi, na wierność Nam Królowi, którą każdy z nich w szczególności, wpisując się w księgę Oby-

wa-

watelską, iuż był winien wykonać. Akt ten złożenia Nam przez Posłów i Deputowanych przysięgi, dniem iednym pierwszy przed rozpoczęciem Seymu odbyty będzie.

§. 50.

Ponieważ uniwersały zwołujące stósownie do §. 63go Konstytucyi, mają oznaczyć liczbę Radzców Departamentowych, powiatowych i municypalnych, chcemy: aby do tychże Rad podawani byli kandydaci, w proporcyi ludności każdego *respective* Powiatu lub okręgu, którego reprezentować mają.

§. 51.

Kandydaci na Radzców departamentowych mający bydz wybieranemi przez Seymiki, których naymniey 16tu a naywięcý 24ch chce mieć Konstytucya, podawanemi będą naprzód: z każdego Powiatu po dwóch kandydatów na iednego członka, a dla dopełnienia zaś przepisanej liczby Radzców, Powiaty ludniejsze po czterech, nayludniejsze po sześciu, iezeli tego potrzeba okaże się, tak abyśmy z liczby podwóynéy kandydatów przez Powiaty podanych, wybrać mogli liczbę Radzców do ludności Departamentu stósowną.

§. 52.

Kandydatów na Radzców powiatowych,

każdy Sejmik w proporcją ludności swego Powiatu poda, tak abyśmy z podwójnej ich liczby, iednym, liczbę dziesięciu, iako najmniejszą, ludniejszym, liczbę dwunastu Radzców, iako najwyższą, podług Konstytucyi mianować mogli.

§. 53.

Kandydaci na Radzców municypalnych dla miast municypalność formować mogących, będą wybrani w podwójnej liczbie, to iest: na 10 członków tam, gdzie nie więcej ludności iak 2500 dusz się znajduje, na 24 tam, gdzie nie więcej ludności, iak 5000 dusz, na 30 tam, gdzie ludność liczbę 5000 przenosi.

ROZDZIAŁ V.

O Prezydujących na zgromadzeniach politycznych.

§. 54.

Prezydujących na zgromadzeniach politycznych mianujemy My Król.

§. 55.

Prezydujący na Seymiku nosić będzie imie Marszałka.

§. 56.

Prezydujący na zgromadzeniu gminnem, nosić będzie imie Obywatela — Prezydującego.

§. 57.

Nominacją Marszałków i Obywateli Prezydujących, prześle Minister Spraw Wewnętrznych Prefektom, a ci Podprefektom.

§. 58.

Prefekci prześlą ie natychmiast mianowanym od Nas Marszałkom i Obywatelom Prezydującym, przyłączywszy dla pierwszych listę Obywateli szlacheckich, mających prawo do głosowania na Seymiku; dla drugich listę Obywateli, mających prawo głosowania na zgromadzeniu gminnem; pierwsze i drugie listy tak, iak od stosownych władz ułożonemi i zatwierdzonemi zostały.

§. 59.

W przypadku gdyby nominowany Marszałek lub Obywatel Prezydujący, dla choroby lub innéj ważnéj przyczyny nie mógł prezydować Seymikowi lub zgromadzeniu gminnemu, zastąpi go Sędzia Pokoju Powiatowy.

§. 60.

Gdybyśmy znaleźli za dobre Marszałkiem lub Obywatelom przyzdującym mianować iednego z Sędziów Pokoju powiatowych, a tenże dla ważnych przyczyn nie mógł przyzduwać Seymikowi lub zgromadzeniu gminnemu, tedy zastąpić go powinien z rzędu po nim następujący Sędzia Pokoju.

§. 61.

Marszałek lub Obywatel Przyzdujący, odebrawszy swoje nominacyą, powinni natychmiast udać się do miejsca Seymiku lub zgromadzeniu przeznaczonego, i tam porozumieć się z Podprefektem względem wszystkiego, coby iakiekolwiek zawady mieć mogło.

§. 62.

Przyzdujący pilną dadź powinien baczenność, aby równie na Seymiku iak na zgromadzeniu gminnem, nie znaydowały się osoby tamże z prawa nienależące. Te zgromadzenia polityczne odbywać się mają *remotis arbitris*.

§. 63.

Jego szczególnym iest obowiązkiem, nie dozwalać Obywatelom zgromadzonym żądnych innych tam nienależących roztrząsań, i zwracać obrady do wskazanych przedmiotów w Kostytucyi Xięstwa, w tém urzędzeniu i w Naszych Uni-

wersałach zwolniających, tudzież zakończyć Seymiki w przepisany czasie.

§. 64.

Gdyby zgromadzeni Obywatele, mimo wszystkich usiłowań, Marszałka lub Obywatela-Przyzdującego, chcieli wykraczać z przepisanych zgromadzeniom politycznym prawideł; Przyzdujący odłoży sessyą do dnia następnego, nakazując udowodnionym burzycielom, i tym którzyby się gwałtu iakiego dopuścili, oddalenie się z miejsca Seymiku lub zgromadzenia gminnego. Za swoje nieprawne postąpienie Marszałek lub Obywatel Przyzdujący po skończonych Seymikach, do Naszély Rady Stanu oskarżonym byđż może; lecz w ciągu iego urzędowania, zachodzącym w téj mierze rozkazom, każdy posłusznym byđż winien.

§. 65.

Odłożenie naradzeń, z powodu nieprzyzwolitych postępowań Obywateli głoszących, nie może daléy przeciągnąć Seymiku iak do dni trzech, a zgromadzeń gminnych, iak do dni sześciu, nad które to termina, takowe zgromadzenia polityczne w żadnym przypadku dłużej trwać nie mogą.

§. 66.

Gdyby wszystkie bacznie użyte środki, utrzymać nie miały głosujących od powtarzanych rozruchów, w ten czas Marszałek lub Obywatel Prezydujący, za wspólnem naradzeniem się z Sędzią Pokoju i Podprefektem miejscowym, i po zapisanym w téj mierze urzędowym akcie, rozwiąże Seymik *respectively* zgromadzenie gminne.

§. 67.

Rozwiązanie Seymiku lub zgromadzenia gminnego, odejmuje głosującym Prawo wyboru i podawania Kandydatów na tych swoich reprezentantów, bądź to na Seym, bądź też do Rad Departamentowych, Powiatowych i Muncypalnych, których na owych zgromadzeniach obrać należało.

§. 68.

Do Marszałka lub Obwatela Prezydującego należy władza policyjna na zgromydzieniu polityczném, i tenże w przypadku potrzeby znosi się z władzami miejscowymi policyjnemi.

§. 69.

Nie będzie mogło być postawioném wojsko pod bronią w bliskości budowli Seymikom i zgromadzeniom gminnym przeznaczoney.

ROZDZIAŁ VI.

O formie postępowania zgromadzeń politycznych.

§. 70.

W dniu od Nas Seymikowi lub zgromadzeniu gminnemu oznaczonym, Marszałek lub Obywatel prezydujący o godzinie osmiej zrana, która ciąglém przez kwadrans jeden biciem w dzwony wszystkich Kościołów w całym Mieście będzie ogłoszoną, uda się do Kościoła, skąd po ukończoney Mszy świętej uda się na miejsce Seymikowi lub Okręgowi gminnemu przeznaczone.

§. 71.

O godzinie dziewiątej Prefekt w mieście Departamentowém, Podprefekt w Mieście Powiatowém, przeczyta głośno nominacyą Marszałka lub Obwatela Prezydującego, i sam jeżeli nie jest Obywatelem tegoż Okręgu, oddali się z budowli, w której te wyborcze odprawić się mają naradzenia.

§. 72.

Ogłoszony Marszałek lub Obywatel—Prezydujący przed Sędzią Pokoju lub przed pierwszym Urzędnikiem sprawiedliwości następującą wypełni przysięgę:

Ja N. przysięgam posłuszeństwo prawom Xięstwa, iako też przepisom Nayiasniejszego Króla, przysięgam iako wierny Osobie Króla Xiążęcia, stosować się będę do rozkazów wydanych w utrzymywaniu porządku Seymikowego, (lub zgromadzenia gminnego,) któremu mam przewodniczyć, iako też nie dopuszczę, żeby Seymik trudnić się miał innemi przedmiotami, iak temi na których koniec iest zwołanym. Nie dozwolę żadnych związków, któreby przeszkadzały wolnemu wyborowi głosujących, nic nie zdziałam w całym urzędowaniu, ani przez przyjaźń i własny interes, ani przez niechęć, zakohcę Seymikowanie w czasie mi przepisany, i we wszystkich czynnościach dam dowód mojej gorliwości, punktualności, stałości i bezstronności. Tak mi Bóg dopomóż.

§. 73.

Po tak złożony przysiędze, Marszałek lub Prezydujący - Obywatel odczyta niniejsze do Seymików, zgromadzeń gminnych ściągające się urządzenie.

§. 74.

Zagai posiedzenie krótką przemową do Obywateli zgromadzonych, przedstawiając przedmioty, dla których Seymik lub zgromadzenie gminne iest zwołanem.

§. 75.

Wezwie dwóch obywateli umiejących pisać iako Assessorów, pierwszego z pomiędzy wiekiem najstarszych, drugiego z najznaczniey w okręgu osiadłych obywateli.

§. 76.

Wspólnie wszyscy trzcy wezwą iednego obywatela do trzymania pióra i prowadzenia protokołu, cały porządek i postępowanie opisującego.

§. 77.

Assessorowie i Sekretarz wykonają przysięgę, iako rzetelnie *vota* liczyć i zapisywać, a Prezydującego we wszystkich od Nas Króla powierzonych mu obowiązkach, wspierać będą.

§. 78.

Przystąpią potem do spisania wszystkich przytomnych osób na Seymiku, skonfrontują takowy protokół z listą obywateli mających prawo głosowania przez Podprefekta Prezydującemu wraz z nominacją przesłaną, poczem reieistr takowy przez iednego z Assessorów i Sekretarza ułożony, głośno przeczytany będzie.

§. 79.

Gdyby przeciw któremu z przytomnych znalazły się iakie zarzuty, iż stosownie do

Konstytucyi i terazniejszemy ustawy, głosować na takowym zgromadzeniu politycznym nie ma prawa, wtedy jeżeli rzecz wyjaśniona i ułatwiona nie zostanie, Prezydujący przybrawszy jeszcze dwóch Assessorów z rzędu obywateli, urzędem, talentami, wiekiem lub osiadłością najznakomitszych, uformuje koło porządkowe, które takowe przeszkody *pluralitate votorum*, stanowczo dla obecnego zgromadzenia rozstrzygnie.

§. 80.

Po ustanowieniu tym sposobem listy osób głosujących, przystąpi Prezydujący do wyboru osób na urzędy w Uniwersale Naszym wskazane.

§. 81.

Chcący być obranym będzie miał wolność przez pismo chęć swoją oświadczyć przed Prezydującym, co jednak nie ma wiązać wyboru nawet niepodawiających się, lecz od innych obywateli Powiatu lub okręgu podanych za kandydatów.

§. 82.

Marszałek Sejmikowy czyta listę podających się lub podanych kandydatów.

§. 83.

Ktoby z przytomnych kandydatów odstąpił swę pretensyi, lub nie chciał być

obranym, ma swe natychmiast na piśmie uczynić oświadczenia, lecz po rozpoczętym głosowaniu, już nie będzie wolno żadnemu z kandydatów od takowej publicznej wymawiać się posługi.

§. 84.

Z listy pozostających kandydatów Prezydujący na każdego z osobna po trzy kroć zapytywać się będzie, a na którego iednomyślna nastąpi zgoda, tego zaraz Obywatel do pióra wezwany w Protokół zapisze; gdyby zaś nie było iednomyślny zgody na którego z kandydatów, wtenczas na żądanie, choćby iednego tylko z seymikujących oświadczone na piśmie, powinien Prezydujący przystąpić do wyboru *per vota secreta* zbierając kreski na wszystkich kandydatów do tego urzędu.

§. 85.

Wotowanie sekretne następującym działać się będzie sposobem. Wspomniane §. 42. gałki, rozdane będą każdemu wotującemu za przeczytaniem przez prezydującego imienia kandydata, seymikujący z kolei przez Assessora przywołani będą, i każdy z nich w naczynie od Prefekta przygotowane, o którym już wyżej w §. 41. mówiliśmy, wpuści swoją gałkę. Po skończonym wotowaniu,

Prezydujący wraz z Assessorami przeliczy galki, tak z téj części naczynia, która ma napis *obrani*, iak i z drugiey która ma napis *nie obrani*. Podług większości zdań iednych od drugich, albo zupełnie z liczby kandydatów go wymaże, albo go w niey zanotuje, z oznaczeniem, ile obywateli głosowało, i ile galek za nim przeważały zdania mu przeciwne.

§. 86.

Kandydatów naywięcéy przeważających krések za sobą mających, Prezydujący ogłosi za wybranych.

§. 87.

Gdyby przy obrachowaniu galek okazało się ich więcéy w naczyniu, niż ich się znajdować powinno było, podług liczby osób głosujących; na ten czas Prezydujący takowe kreskowanie za nieważne ogłosi, i natychmiast do powtórnego rozdania galek i zbierania głosów przystąpi.

§. 88.

Z rzędu wyborów przez Konstytucyą Xięstwa takowym zgromadzeniom politycznym poleconych, zatrudnić się powinny Sejmiki, naypierwéy wyborem Posłów, a zgromadzenia gminne wyborem Deputowanych na Seym.

§. 89.

Wybór Posłów i Deputowanych jest ostatecznym, i nie potrzebuie wyższego potwierdzenia.

§. 90.

Marszałek więc Seymiku, albo Obywatel Prezydujący w zgromadzeniu gminnym, wyda Posłowi lub Deputowanemu na Seym, zaświadczenie prawnego wyboru z podpisem Assessorów i Sekretarza.

§. 91.

Po wyborze Posłów przystąpi Seymik do wyboru kandydatów na Sędziów Pokoju.

§. 92.

Takowych kandydatów na Sędziów Pokoju, których ilość w organizacyi sądownictwa osobno oznaczyliśmy, podawać nam będą Sejmiki w potrójnéy liczbie.

§. 93.

Późniéy przystąpi Seymik do wyboru kandydatów na Radzców Departamentowych, a nakoniec na Radzców powiatowych. a na każdy iego wyborowi podpadający takowy urząd, podawać ich będzie seymik w podwójnéy liczbie.

§. 94.

W przypadku oddalenia lub śmierci sędziego Pokoju, albo którego z członków

Rad departamentowych i powiatowych, na takowe urzędy wakujące, będziemy My Król tymczasowo mianowali, z rzędu pozostałych kandydatów w protokóle seymikowym, pomiędzy osobami przeważającą kreski za sobą mającemi, zapisanych.

§. 95.

Zgromadzenia gminne po wyborze Deputowanego, przystąpią do wyboru Rad municypalnych.

§. 96.

Tym końcem podzieli się Obywatel Prezydujący na kilka oddziałów, w każdym z tych oddziałów ma się znajdować Miasto z pewną liczbą przyłączonych Parafii, formujące jedną Municypalność.

§. 97.

Obywatel Prezydujący mianować będzie zaraz Prezydujących nad takimi oddziałami, jako swoich zastępców do skutecznego w nich wyboru członków municypalnych.

§. 98.

Nominacya ta, działać się będzie przez wpis od Obywatela Prezydującego uczyniony do protokołu zgromadzenia gminnego, i przez publiczne od niegoż w zgromadzeniu gminnym tegoż aktu ogłoszenie.

§. 99.

Obowiązki Prezydującego w oddziale też same są, co obywatela Prezydującego na zgromadzeniu gminnym; naczelna jednakowoż policya, wyłącznie tylko służy ostatniemu.

§. 100.

Prezydujący oddziału, złożą przysięgę przed Obywatelem Prezydującym na wzór téj, która dla ostatniego powyżéj w §. 72. opisaną była.

§. 101.

Urząd prezydującego oddziału ustaje razem z posiedzeniami oddziału.

§. 102.

Prezydujący w takowym oddziale, przybiera sobie dwóch obywateli na Assessorów i jednego do pióra.

§. 103.

Każdy oddział zgromadzenia gminnego, obierać będzie kandydatów do Rady municypalnej swojego miasta z przyłączonymi doń parafiami.

§. 104.

Wszelkie ich w téj mierze postępowanie, ma się działać na wzór tego, które ogólnie o zgromadzeniach politycznych wyraziliśmy.

§. 105.

Tak obranych Kandydatów do Rad municypalnych, równie jak cały akt swego postępowania, podadzą Prezydujący Oddziałów Obywatelowi Prezydującemu na zgromadzeniu gminném do ogólnego Protokółu.

§. 106.

Po odbytych tym sposobem wszystkich czynnościach, przeczytany głośno i wyraźnie, oraz podpisanym Protokółem, Prezydujący Seymiku lub zgromadzenia gminnego pożegna Obywateli, zachęci nowo wybranych do służenia wiernie Królowi i użytecznie Ojczyźnie.

§. 107.

Względem wszystkich czynności zgromadzenia politycznego, podwójny pod dozorem Obywatela do pióra wezwanego, trzymany będzie Protokół.

§. 108.

Po którego zamknięciu, prześle natychmiast Prezydujący Prefektowi Departamentowemu jeden exemplarz z wszystkimi annexami, tyczącemi się wieku i innemi potrzebnymi do Urzędu znamionami, drugi exemplarz przy nim pozostanie, który zakończywszy swoje urzędowanie, winien będzie oddać swemu następcy.

§. 109.

§. 109.

Prefekt takowy sobie przesłany oryginalny protokół, zachowa w archiwum Prefektury z sprowadzoną jego kopią, prześle Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§. 110.

W przypadku, gdzieby jedna lub też sama osoba wybraną została razem na Sejmiku i na zgromadzeniu gminném, do dwóch z sobą niezgodnych urzędów, np. na członka Rady powiatowej i Rady municypalnej, powinna natychmiast zgłosić się do Prefekta, wyrażając, do którego z takowych urzędów wyłącznie chce być kandydatem, o czem Prefekt, przesyłając obierczy protokół, Ministra Spraw Wewnętrznych uawiadomić powinien.

§. 111.

Minister Spraw Wewnętrznych, odebrawszy takowy protokół, prześle go do Senatu, który natychmiast zatrudni się rozpoznaniem ważności takowych wyborów.

§. 112.

Z zwróconego mu na powrót od Senatu protokołu, i z osób uznanych od niego za ważne obranych, Minister Spraw Wewnętrznych wyciągnie listę potrójną kandydatów na Sędziów Pokoju, i tę na ręce Ministra Sprawiedliwości prześle, która ostatni do najwyższego wyboru Naszego i mianowania, Nam Królowi przedstawi.

§. 113.

Również wyciągnie listę podwórną kandydatów na Radeów departamentowych, powiatowych i municypalnych, a tę on sam poda Nam Królowi.

R O Z D Z I A Ł VII.

On nieważności Sejmików i zgromadzeń gminnych.

§. 114.

Nieważnemi będą Seymiki i zgromadzenia gminne z całym swoim dziełem i skutkiem:

1. Odprawiające się bez Naszego Królewskiego wezwania;
2. Odprawiające się nie w tem mieście i nie w miejscu, które było od Rządu wskazanem.
3. Równie te, które dla nieprawnych postępowań obywateli głosujących, Prezydujący rozwiązać musiał.
4. Trwające dłużej nad czas przepisany;
5. Na których nie będzie dopuszczona elekcya *per vota secreta*, mimo oświadczonego i podanego na piśmie żądania Marszałkowi lub Obywatelowi prezydującemu.
6. Ile kroć dowiedzioném zostanie, że zebrane kreski czyli galki, fałszywie do protokołu zapisanemi zostały.

§. 115.

Dzieło Sejmików w części tylko nieważnóm będzie, ilekroć osoba, której nie służy stosowne prawo obieralności, obraną została.

§. 116.

Zaskarżenie przeciw nieważności Seymiku lub zgromadzenia gminnego, w całości lub w części przed Senat ma być czynione, i przez tenże decydowane.

Wykonanie niniejszej Naszey ustawy poruczamy Naszym Ministrom Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych i Woyny Xięstwa Warszawskiego w tém co do którego należy, tudzież zalecamy aby w Dzienniku Praw umieszczoną została.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr. Stanu
Felix Łubiński, Stanisław Breza.
Minister Sprawiedliwości.

(L.S.) zgodno z Oryginałem
Pękałski Zastępca Minister Sek. Stanu
Sek. gen. (L.S.) St. Breza.

NUMER SZOSTY.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

*W Palacu Naszym w Warszawie dnia 20go
Miesiąca Listopada 1808. roku.*

*FREDERYK AUGUST z Bożey Łaski, Król
Saski, Xiążę Warszawski etc.*

W zamiarze dopłnienia i objaśnienia Artykułu I Dekretu Naszego pod dniem 9. Maja r. b. względem popisu Wojskowego zapadłego, na wniesienie Naszego Ministra Spraw Wewnętrznych, i wysłuchawszy zdania Naszey Rady Stanu;

postanowiliśmy i stanowiąmy, co następuje:

Artykuł 1.

Wszyscy Obywatele i mieszkańcy Xięstwa Warszawskiego, którzy na dniu zapadłego pomienionego Dekretu 9 Maja 1808. roku, żonatemi byli, lub wdowcami mającemi dzieci, choćby też wiek popisowy mieli, do popisu Wojskowego należec nie będą.

Artykuł 2.

Synowie iedynaki, których oyciec już doszedł lat 60. lub choćby tych lat nie doszedł, był uznanym przez Radę polową za nie-doleżnego, od popisu wojskowego mają być wolnemi.

Artykuł 3.

Jeżeli z kilku Synów ojca podszłego, lub nie-doleżnego jak wyżej, ieden tylko przy nim z przyczyny pójścia innych do Woyska, pozostaje; ten również od popisu jest wolnym.

Artykuł 4.

Wszyscy ci, którzy stosownie do Naszey Ustawy, pod dniem 29. Kwietnia r. b. pierwszy szcześnie odbyli examen, mają być wolni od popisu, dopóki w służbie ciwilney zostają, a wolni na zawsze, kiedy drugi pomyslnie odbyli examen.

Artykuł 5.

Woyskowi abszytowani, a wiek popisowy jeszcze mający, od popisu Wojskowego są wolni.

Artykuł 6.

Klerycy, którzyby po skończeniu 28 roku, a przed zaczęciem 40go stanu duchowny porzucili, uważani być mają, jak gdyby jeszcze mieli wiek popisowy, i stosownie do §§. 16.

17. 18. Dekretu Naszego pod dniem 9. Maja
r. b. w Tabelę popisową zapisani.

Artykuł 7.

Rozumie się samo przez się, że uwolnienie
od popisu Wojskowego, nie uwalnia od obo-
wiązku obrony Ojczyzny w odstawce, sto-
sownie do §. 19. Dekretu Naszego pod dniem
9. Maja r. b.

Dopełnienie tej woli Naszey, Ministrom
Naszym Spraw Wewnętrznych i Woyny, po-
łączamy.

(podpilano) FREDERYK AUGUST.

przez Króla

Zgodno z Oryginałem	Minister Sek. Stanu
Felix Łubiński	Stanisław Breza,
Minister Sprawiedliwości.	
(L.S.)	
Ludwik Osiński (L.S.),	Zgodno z Oryginałem
Sek. generalny.	Minister Sek. Stanu
	St. Breza,

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

w Pałacu Naszym w Warszawie dnia 16. mie-
siąca Grudnia R. 1808.

FREDRYK AUGUST z Bożey łaski Król
Saski, Xiążę Warszawski etc.

Na przedstawienie Naszey Rady Stanu pod
dniem 14. miesiąca bieżącego i przełożenie
Ministra Spraw Wewnętrznych, iż miasto
Gostynin, Dekretem Naszym pod dniem 19
Grudnia roku zeszłego, na Stolicę Powiatu
tegoż nazwiska przeznaczone, na mieszcz-
nie w niem Magistratur Administracyjnych i
Sądu Pokoju, niedogodnym bydz się oka-
zało, — chcemy, — ażeby Stolica Powiatu Go-
styńskiego, do dziś dnia w Gostyninie, za
powyższym Naszym Dekretem 19. Grudnia
roku zeszłego będąca, do miasta Gombina
przeniesioną została.

Dopełnienie niniejszhey Naszey uchwały,
która w Dzienniku Praw umieszczoną bydz

ma, Ministrowi Spraw Wewnętrznych Xięstwa Naszego Warszawskiego zalecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sek. Stanu
Felix Lubieński, Stanisław Breza.

Minster Sprawiedliwości.

(L.S)

L. Osiński Sek. gen. Zgodno z Oryginałem
(L.S) Minister Sek. Stanu
St. Breza.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

W Pałacu Naszym w Warszawie dnia 14go
miesiąca Grudnia 1808. R.

FREDERYK AUGUST z Bożej łaski, Król
Saski, Xiążę Warszawski etc.

Zważywszy przełożenie Naszej Rady Stanu,
aby dla prowadzenia i utrzymywania tak
największego porzątku w rachunkach, u-
stanowić główną Izbę obrachunkową;
postanowiliśmy i stanowimy, co następuje:

TYTUŁ I.

o ustanowieniu głównej Izby obrachunkowej.

Artykuł 1.

Główna Izba Obrachunkowa zasiadająca
w Warszawie ustanowiona jest dla całego
Xięstwa Warszawskiego.

Artykuł 2.

Do iedy rewizyi mają być odsyłane wszy-
stkie rachunki roczne kass publicznych, ie-
żeli dochód i rozchód w nie zapisany prze-
chodzi sumę złotych pięćset:

Artykuł 3.

Rachunki do niej odesłane muszą być
opatrzone w protokół pierwszej weryfikacyi
przez przełożonych dozor, bezpośredni nad
kassami mających, spisany.

Artykuł 4.

Rachunki te mają być odesłane do re-
wizyi głównej Izby obrachunkowej w ter-
minach przez nią wyznaczonych.

Artykuł 5.

Dopóki teraźniejsza organizacya wojska
trwać będzie, rachunki wojskowe, przez wy-
dział rachunkowy w Ministerium wojny uło-
żone, co rok do rewizyi głównej Izby Obra-
chunkowej odsyłane będą.

Artykuł 6.

Gdyby który Kass'er, lub przełożony nad
Kassą, opóźnił nadesłanie rachunków na ter-

minie wyznaczonym; zapłaci, za każde uchybienie terminu, złotych pięćdziesiąt strofu.

Artykuł 7.

Nasi Ministrowie zbiorą listę dokładną, wszystkich Kass publicznych iakiegokolwiek bądź gatunku, z oznaczeniem miejsca gdzie się znajdują, i nazwisk przełożonych i kasyerów, pod których dozorem zostaną, i przesyłają do głównej Izby obrachunkowej.

Artykuł 8.

Główna Izba Obrachunkowa ma używać pieczęci z herbem Naszym Królewskim, z napisem: główna Izba Obrachunkowa Xięstwa Warszawskiego.

Artykuł 9.

Czyni odezwy do Ministrów, i wydaie zlecenia do wszystkich innych Władz krajowych, w przedmiotach usprawiedliwienia rachunków tyczących się.

Artykuł 10.

Nie używa stęplowanego papieru do expedytyw swoich, chyba w przypadkach napominania i strofowania, gdzie oraz kosztu Kancellaryi, które jednakowo nie więcej, iak złotych sześć za każdą expedytyą wynosić powinny, i porto muszą być zapłacone przez napominanego lub strofowanego.

Artykuł 11.

Oprócz tego główna Izba obrachunkowa, w rzeczach urzędowania swego, żadnego za expedycye swoje nie płaci porto, lecz powinna ie na kopercie naznaczyć z napisem: Ex officio, od głównej Izby Obrachunkowej.

Artykuł 12.

Prezes Izby Obrachunkowej wykona przysięgę przed Nami lub w nieprzytomności Naszey przed na ten koniec od Nas delegowanym. Członki zaś Izby wykonają przysięgę, przed Prezesem Rady Stanu.

Artykuł 13.

Prezes głównej Izby Obrachunkowej odbierze przysięgę od osób Kancellaryi składających.

TYTUŁ II.

O składzie głównej Izby Obrachunkowej.

Artykuł 14.

Główna Izba Obrachunkowa składa się z Prezesa i czterech członków, i zostaje bezpośrednio pod dozorem Nas Króla.

Artykuł 15.

Członki głównej Izby Obrachunkowej mają nosić tytuł: Konsyliarzy Obrachunkowych.

Artykuł 16.

Czterech Assessorów bezpłatnych zasiada w głównej Izbie Obrachunkowej, z głosem doradczym.

Artykuł 17.

Główna Izba Obrachunkowa ma sobie przydaną Kancellaryę, składającą się z dwóch Sekretarzy, z których jeden otrzymuje Archiwum, pięciu rachmistrzów czyli Kalkulatorów i czterech Kancellistów.

Artykuł 18.

Prezesa, Konsyliarzy obrachunkowych i Assessorów My Król mianujemy.

Artykuł 19.

Suspensya ich od urzędu i oddalenie, przez Nas tylko nakazanemi być mogą.

Artykuł 20.

Na Sekretarzy i Rachmistrzów mianuje Izba Obrachunkowa.

Artykuł 21.

Suspensya ich od miejsc swych, za decyzją Izby Obrachunkowej, oddalenie zaś od służby za Naszym tylko rozkazem nastąpić może.

Artykuł 22.

Wyznaczamy rocznie dla Prezesa

Złotych	16,000
dla czterech Konsyliarzy	
a fl. 10,000	40,000
dwóch Sekretarzy	10,000
pięciu Rachmistrzów	20,000
Czterech Kancellistów	8,000
jednego Posługacza	800
Expens Kancellaryi	9,000
Summa Złotych	103,800

T Y T U Ł III.

O sposobie urzędowania głównej Izby, Obrachunkowej.

Artykuł 23.

Główna Izba Obrachunkowa zgromadza się podług swojej pracy, a najmniej dwa razy w tydzień: dnie Sessyy ułoży Prezes Izby.

Artykuł 24.

Zachowanie porządku Izby, odbywanie regularne obowiązków urzędu przez jej członków, do Prezesa dozoru należy. Prezes nieprzystojnych Konsyliarzy i Assessorów w osobny na to registr, z objaśnieniem

przyczyn nieprzytomności zapisywać każe, i registr ten co rok Nam poda.

Artykuł 25.

Komplet główny Izby Obrachunkowej, składa się z Prezesa i dwóch Konsyliarzy obrachunkowych. W przypadku choroby lub nieprzytomności Prezesa, najpierwszy z urzędu Konsyliarz mieysce jego zastępuje.

Artykuł 26.

Prezydujący odpieczętuie wszystkie expedyce do głównej Izby obrachunkowej nadesłane, prezente na nich zapisuie, i rozdaie ie Konsyliarzom do zdania z nich sprawy na Sessyi, podług porządku, przez Izbę Obrachunkową ustanowić się mającego.

Artykuł 27.

Rezolucye na Sessyi uchwalone, przez referenta w expedycji rewidowane, podpadają jeszcze rewizyi Prezydującego.

Artykuł 28.

Munda czyli expedyce na czysto przez samego tylko Prezydującego imieniem głównej Izby Obrachunkowej są podpisane.

Artykuł 29.

Skoro zaś główna Izba Obrachunkowa uzna który rachunek za zupełnie usprawiedliwiony i ukończony, wtedy kwituie z nie-

go Kasę przez którą był nadesłany, z summ w percepcie i expensis w nim podanych, i takowy kwit, nie tylko przez Prezydującego, ale też przez dwóch przynajmniej Konsyliarzy obrachunkowych musi być podpisany. i w kopii respective Ministrom komunikowany.

Artykuł 30.

Rachunki niedostatecznie usprawiedliwione odsyła, z przyłączeniem do nich uwag swoich, i na takowe uwagi Kassyerowie i przełożeni Kass, w czym do każdego należec będzie, najpóźniej w dwóch miesiącach żądane od nich tłumaczenie nadesłać powinni.

Artykuł 31.

Za spóźnienie żadanego tłumaczenia, główna Izba Obrachunkowa, może nakazać zapłacenie strofu, pięćdziesiąt złotych nie przynoszącego.

Artykuł 32.

O dostrzeżonym przy którym rachunku deficit, lub fałszu, lub inném jakiem zdzierstwie, i zmarnowaniu grósza publicznego, uwiadomi natychmiast Ministra właściwego wydziału, i nam rapport uczyni.

Artykuł 33.

Ktokolwiek przez rezolucye i decyzye głównej Izby obrachunkowej rozumie się być pokrzywdzonym, do Nas udać się może.

Artykuł 34.

Decyzje względem rewizji rachunków, większością głosów są toższymane; równość zdań Prezydenci rozstrzyga.

Artykuł 35.

Prezes odpowiedzialny jest za pospiech ekspedycyi rezolucyów.

Artykuł 36.

Pod dozorem i Dyrekcją Konsyliarzy obrachunkowych i Assessorów pracują Rachmistrze.

Artykuł 37.

Obowiązkiem Rachmistrzów jest rewidować rachunki *in calculo*: examinaować czyli przy spisaniu i układaniu rachunków potrzebne i przepisane formalności są zachowane, i uważać czyli annexa potrzebne do usprawiedliwienia rachunków, w należytem porządku i przepisanej formie do niego są przyłączone.

Artykuł 38.

Spisany w téj mierze Protokół z uwagami swemi, oddaj wraz z rachunkiem i annexami do niego należącemi do rewizyi referenta.

Artykuł 39.

R ferent zweryfikowawszy Protokół rewizyjny i uwagi Rachmistrzów, zdać z tego spra-

sprawę na Sessyi głównej Izby Obrachunkowej, zważając na przepisy następujące:

T Y T U Ł I V.

O prawidłach podług których Główna Izba Obrachunkowa przy rewizyi rachunków ma postępować.

Artykuł 40.

Wszystkie rachunki publiczne, jakiegokolwiek bądź gatunku podług przepisanej i symplifikowanej formy, mają być utrzymywane.

Artykuł 41.

Nasz Minister Przychodów i Skarbu poda Nam zatem przez Radę Stanu, najpóźniej w Miesiącu jednym po ogłoszeniu niniejszej uchwały stosowny w téj mierze projekt do potwierdzenia.

Artykuł 42.

Gdyby po nastąpieniu potwierdzenia onego Główna Izba Obrachunkowa, w ciągu urzędowania swego spostrzegła w nim wady i niedokładności szkodliwe, poda Nam przez Radę Stanu projekt do poprawy.

Artykuł 43.

Aż do ustanowienia przez Nas nowych form utrzymywania rachunków stosownie do

Artykułu 41. mają iędy tymczasem służyć za prawo, przy rewizji rachunków, formy przez Rząd zesłły przepisane, lub iakiedotąd były w używaniu.

Artykuł 44.

Gdy przy rewizji rachunków co do ich przedmiotów, Etaty roczne przychodów i rozchodów krajowych pyncypalną stanowią zasadę, każdy z Naszych Ministrów, prześle ie nappoznię aż do 1. Września każdego roku, główney Izbie Obrachunkowey.

Artykuł 45.

Mając takim sposobem Etaty sobie komunikowane, powinna przy rewizji rachunków uważać:

A. Co do Dochodów,

1mo. Czy w biegu roku taka Summa weszła do Kasy, iaka podług Etatu wnoszoną być miała.

2do. Czy w przepisany czasie,

3tio. Czy w gatunku monety Etatem ustanowionym.

B. Co do rozchodów.

1. Czy w biegu roku taka Summa wydana została z Kasy, iaka podług Etatu wydaną być miała.

2do. Czy tylko na ten przedmiot obrotowa została na któren przeznaczoną była

3tio. Czy w przepisany czasie.

4to. Czy w przepisany gatunku monety.

5to. Czy każdy Artykuł wydatku iest upoważniony przyzwolitą autoryzacją.

6to. Czyli do każdego uczynionego wydatku Kwity i annexa znajdują się.

Artykuł 46.

Gdyby przy rewizji rachunków, co do dochodów okazać się miało, iż w biegu roku summa Etatem przeznaczona do Kasy nie weszła, albo nie w przepisany czasie, albo nie w przepisany gatunku monety, powinna żądać tłumaczenia; i jeżeli to iędy nie zdaie się być dostatecznym, prz-z Radę Stanu Nam donieść. Rada zaś Stanu przy każdym takowem doniesieniu załączy swoię opinią.

Artykuł 47.

Również postąpi sobie główna Izba Obrachunkowa, jeżeli przy rewizji rachunków spostrzeże, że przy której części dochodów byłoby mogło więcej być podanem do Etatu, lub wniesć do Kasy; albo jeżeli

dochód nad Etat zapisany w rachunku, nie jest dostatecznie objaśniony i usprawiedliwiony.

Artykuł 48.

Gdyby przy rewizji rachunków co do rozchodów, okazać się miało, że w biegu roku summa Etatem przeznaczona z Kassy nie wydana została, albo nie w przepisany czas, albo nie w przepisany gatunek monety, albo nie na przepisany przedmiot, wtedy sposobem Artykułem 46 przepisany, sobie postępować powinna.

Artykuł 49.

Toż samo działać się ma, jeżeli przy rewizji rachunków spostrzeże, iż przy której części rozchodów, byłoby mogło mniej być podanym do Etatu, albo przez lepsze i dogodniejsze sposoby wykonania więcej być oszczędzonym.

Artykuł 50.

Żaden dochód nad Etat który w biegu roku finansowego ma miejsce, i w Etacie nie jest przepisany, bez wyraźnego nakazu Naszych Ministrów za Naszą wolą wydanego, za dostatecznie usprawiedliwiony w percepcie, uważany być nie ma.

Artykuł 51.

Żaden rozchód nad Etat, bez wyraźnego Naszego rozkazu, którego Minister w kopii urzędowej komunikować będzie Izbie Obračunkowej, od niego przyjętym być nie może.

Artykuł 52.

Oprócz tego żadna expens, czy Etatem jest przeznaczona, czy za nakazem Naszym uskuteczniiona, nie ma być za dostatecznie usprawiedliwioną uważana, skoro kwit oryginalny odbierającego, do rachunku nie jest przyłączony.

Artykuł 53.

Gdyby przypadek się zdarzył, że mający assygnacya, odbieranie pieniędzy z Kassy komu innemu polecił, kwit takowego pełnomocnika wtedy dopiero za dostateczny uważany być może kiedy plenipotencya Urzędowa do niego jest przyłączona.

Artykuł 54.

Kwity przez małoletnich i kobiety wydane pod warunkami prawem cywilnem przepisanemi, za dostateczne mają być uważane.

Artykuł 55.

Kwity pisać nieumiejących i przez to znakami tylko stwierdzone, wtedy mają być przyjętymi, kiedy przez Urzędnika publiczne-

go, lub przynajmniej przez dwóch świadków wiary godnych są zaświadczone.

Artykuł 56.

Kwity na których skrobano, lub w poprawieniu tak wymazano, iżby pierwszego pisania pomyłonego czytać nie można było, albo na których summa samymi tylko cyframi jest wypisana, za dostateczne nie mają być uważane.

Artykuł 57.

Kwity i wszelkie dowody rachunek usprawiedliwiające, które podług przepisów wy magaia papieru stępowanego, jeżeli nie sli na takowym papierze wydane, albo jeżeli stępowany papier przemazany, i skassowany do nich nie jest przyłączony, mają być odrzucone.

Artykuł 58.

Expans na fundamencie kontraktu, anszlaga lub rejestru i osobnego rachunku, uskutczniona, nie ma być za dostatecznie usprawiedliwioną uważana, kiedy kontrakt, anszlag lub rejestr i osobny rachunek w oryginalnie, oraz potrzebne względem ich uskutcznienia dowody, do rachunku nie są przyłączone.

Artykuł 59.

Takim samym sposobem kwit odbierającego z summ na różne potrzeby przeznaczonych nie jest dostatecznym dowodem do usprawiedliwienia rachunków, kiedy albo rejestr z wydanych takowych summ z potrzebnymi dowodami nie jest do niego przyłączony, albo osobny rachunek z nich ułożony i do rewizyi nie nadesłany.

Artykuł 60.

Żaden nakoniec rachunek nie ma być do rewizyi przyjętym, który przez przełożonych Kasy i Kassiera nie jest podpisany, i do którego zaświadczenia następujące przez przełożonych Kassy wydane nie są przyłączone.

1mo. Iż nie więcej i nie mniej było dochodów i rozchodów w Kassie, iak w rachunku jest zapisaniem;

2do. Iż przy rewizyi Kassy na końcu roku finansowego, summa w gotowiznie z wyszczególnieniem gatunków monet, lub w papierach pozostała, i w rachunku zapisana, istotnie w gotowiznie lub w papierach była znaleziona;

Nasza Rada Stanu i Ministrowie w czem do kogo należy, mają sobie uskutecznienie tej Naszey uchwały, i umieszczenie jej w Dzienniku Praw polecone.

(podpisano) FREDERYK AUGUST
(L.S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr. Stanu
Felix Łubieński, Stanisław Breza.
Minister Spawiedliwości.
L. Osiński Sekr. gen.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.
W Pałacu Naszym w Warszawie dnia 22.
Miesiąca Grudnia Roku 1808.

FREDERYK AUGUST: z Bożey Łaski
Krol Saski, Xiążę Warszawski etc. etc.

Zważywszy że podług Artykułu 36. Statutu Konstytucyinego w Mieście Warszawie bydź ma ośm Zgromadzeń Gminnych, a trzydzieści dwa na cały Kray, a przeto Listy głosujących na Zgromadzeniach w Warszawie zawierać nie powinny tylko szczególnie Obywatelów należących do Miasta;

Zważywszy, że w przypadku, gdyby Lista mających prawo głosowania w niektórych z tych Zgromadzeń, nie dochodziła liczby sześciuset przepisanej Artykułem 37. Statutu Konstytucyinego, z powodu przez Artykuł 36. wyraźnie przepisanej liczby ośmiu Zgromadzeń na Miasto Warszawę, duch tegoż Statutu koniecznie nie wymaga dopełnienia takowey liczby, przypuszczeniem do niej Obywatelów nie mających prawa głosowania na Zgromadzeniach gminnych, podług Artykułu 38. Statutu Konstytucyinego,

Na przełożenie Senatu pod dniem 21. Miesiąca i Roku bieżących stanowiemy co następuje:

1.

Zgromadzenia Gminne Warszawy, iedynie z Obywateli tegoż Miasta składać się powianny, i nie mają bydź do tego przybierani głosujący z poblížszych Parafii, nie składających Miasta i przedmieściow Warszawy.

2.

Chociażby w liście ktorego Zgromadzenia Gminnego tego Miasta liczba sześciuset nie była zupełną, nie jest konieczną potrzebą dopełnienie tej liczby, przypuszczeniem do niej Obywatelów nie mających prawa głoso-

wania, podług Artykułu 59. Statutu Konstytucyjnego.

§. 3.

Dla zapobieżenia wszelakim wątpliwościom, wyniknąć mogącym z przystosowania Artykułu 37. Statutu Konstytucyjnego, stanowimy: że dla każdego zgromadzenia gminnego w całym Kraju, co do jego prawności, nie ma być rozumiano, aby koniecznie na nim przytomnych głosujących znajdował się liczba sześciu et. I w niniejszej liczbie przytomnych Obywateli, czynność zgromadzenia ma być za prawną uważana.

(podpisano) FREDERYK AUGUST,
(L.S.)

Zgodne z Oryginałem Minister Sekr. Stanu
Felix Łubieński, Stanisław Breza.
Minister Sprawiedliwości.

Zgodno z Oryginałem
(L.S.) Minister Sekr. Stanu
Stanisław Breza
L. Osiński,
Sokr. gen;

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

w Pałacu Naszym w Warszawie dnia 28,
Miesiąca Grudnia Roku 1808.

FREDERYK AUGUST, z Bożej łaski Król
Saski, Xiążę Wars awski etc.

Na przełożenie Naszego Ministra Spraw wewnętrznych względem niepewności w mieście Kaliszu takiej liczby Obywateli prawo głosowania mających, jako Artykułem Konstytucyi 37 dla każdego Zgromadzenia Gminnego jest zastrzeżona, postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

Artykuł 1.

Lubo Dekretem Naszym w dniu 19. Grudnia roku zeszłego zapadłym przeznaczylimy, że Powiaty Kaliski i Odolanowski formować mają obadwa jeden okrąg gminny; atoli aby Zgromadzenie gminne miasta Kalisza miało stosowną do Artykułu 37 Konstytucyi liczbę wotujących, przyłączamy wszystkich gminnych Obywateli Powiatu Kaliskiego, do tegoż Zgromadzenia gminnego miasta Kalisza; Gminy więc Powiatu Kaliskiego razem z Gminą miasta Kalisza obradować będą — Gminy zaś Powiatu Odolanowskiego same osobne Zgromadzenie Gminne składać mają.

Artykuł 2.

W skutku powyższego postanowienia, Gminy Powiatu Odolanowskiego odbywać będą swe obrady, wedle porządku utworzonych Dekretem Naszym dnia 7. Września roku bieżącego Oddziałów, w Oddziale rwszym w Odolanowie; Gminy zaś miasta Kalisza i Powiatu Kaliskiego, w Oddziale 2gim w Kaliszu.

Niniejszy Ustawy Naszey przyprowadzenie do skutku Ministrowi Spraw Wewnętrznych, i jey umieszczenie w Dzienniku praw Ministrowi Sprawiedliwości, polecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

(L.S.) przez Króla

Zgodno z oryginałem Minister Sekr. Stanu

Felix Lubiński, Stanisław Breza.

Minister Sprawiedliwości.

Ludwik Osinski, Sekr. Jener.

Zgodno z Oryginałem

Minister Sekr. Stanu

Stanisław Breza.

NUMER SIODMY:

Wypis! z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

w Pałacu Naszym w Warszawie d. 9. Miesiąca Stycznia Roku 1809.

FREDERYK AUGUST z Bożey łaski Król
Saski, Xiążę Warszawski etc.

Uzupełniając Konstytucyą Xięstwa Warszawskiego w tem co się tycz: głównego Seymu, i w ciągu Urządzenia Naszego o Zgromadzeniach politycznych pod dniem 7. Września roku przeszłego, na przedstawienie i po roztrząśnieniu Naszey Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowimy:

ROZDZIAŁ I.

O Składzie Seymu.

§. I.

Seym główny składa się z dwóch Izb, to jest: z Izby pierwszej czyli Senatorskiej, i drugiej Izby, czyli Poselskiej.

§. 2.

W Izbie Poselskiej przydług Marszałek; z grona Izby przez Nas Króla nominowany. Obowiązkiem jego jest, pilnować ciągłej przytomności Członków na Sessyach, przestrzegać porządku w dyskusyach, i też dyskusye, kiedy materyą za dobrze zgłębioną uzna, zamykać dla podania projektu do wotowania, podpisywać Uchwały Izby; baczyć nad regularnością i rzetelnością wotów sekretnych, dozorować ogólnego porządku.

§. 3:

Sekretarza Seymowego mianuje Marszałek Seymowy z grona Posłów lub Deputowanych, Sekretarz jest Naczelnikiem Kancellaryi Seymowej, odpowiedzialnym za rzetelność Aktów Izby Poselskiej, zaświadcza podpis Marszałka na Uchwałach, jest mu pomocą przy zbieraniu kresek, pod jego dyрекcyą prowadzony będzie Dyaryusz Seymowy.

§. 4.

W przypadku choroby Marszałka lub Sekretarza albo w przypadku innych niezwy- ciężonych przeszkód w odbywaniu ich obowiązków, My Król, z grona Izby Zastępcę Marszałka mianujemy, a Marszałek zastępcę Sekretarza.

§. 5.

Urząd tak Marszałka Seymowego, jako i Sekretarza, trwa tylko przez czas tego posiedzenia Seymowego, na które są nominowani; co jednak nie przeszkadza powtór- nemu tychże samych Osob mianowaniu, ie- żeli który z nich Członkiem Izby Poselskiej na dalsze lata zostanie.

§. 6.

Każdy Członek Seymu, bądź Senator, bądź Poseł lub Deputowany obowiązany jest, by być przytomnym w całym ciągu po- siedzenia Seymowego. Nie może się zatem uwolnić od żadney Sessyi żaden członek Seymowy, chyba Senator za wyraźnem Na- szem pozwoleniem, Poseł i Deputowany, za wyraźnem pozwoleniem Marszałka Sey- mowego; które to pozwolenie, tylko dla ważnych powodów udzielanem być może

§. 7.

Warujemy Członkom Seym główny skła- dającym, szczególniejsze podczas ich urzę- dowania, bezpieczeństwo ich Osob, tak, iż ten któryby któremu z cich jakikolwiek gwałt, lub obelgę wyrządził, oddany będzie pod Sąd Kryminalny. Urzędowanie rach- ie się na dwa tygodnie przed zaczętem, idwa tygodnie po ukończonem posiedzeniu Seymowem.

ROZDZIAŁ II.

O miejscu i czasie Zgromadzenia się Seymu, oraz trwaniu onegoż.

§. 8.

Sejm główny zgromadza się co dwa lata w Warszawie, Mieście stołeczem Xięstwa Naszego, a to na dzień oznaczony, w Uniwersale Naszym zwołującym.

§. 9.

Oprocz posiedzeń co dwa lata przypadających, Sejm będzie gotowym zawsze na każde zwołanie Nasze.

§. 10.

Miedzy Sejmem a Sejmem, nikt z Członków Sejmowych za granicę wyiechać nie może, bez pozwolenia Naszego.

§. 11.

Posiedzenie Seymu głównego, nie trwa dłużej jak dni piętnaście.

ROZDZIAŁ III.

o Rugach.

§. 12.

Najmniej na pięć dni przed dniem otwarcia Seymu, Posłowie i Deputowani złożą w Se-

w Senacie zaświadczenia prawnego wyboru, czyli lauda podpisane przez Marszałka Sejmiku, lub Obywatela prezydującego respective.

§. 13.

Zarzuty przeciw Posłom lub Deputowanym, jeżeli jakie będą, mają być złożone w Senacie, równie najpóźniej na dni pięć przed rozpoczęciem Seymu.

§. 14.

Zarzuty powinny być złożone na piśmie Prezesowi Senatu, i za rewersem Sekretarza Senatu. Powinny być popierane osobiście lub przez specjalnego Plenipotentą.

§. 15.

Zarzuty całe dzieło Zgromadzenia wybierczego niszczące, przyjętemi od Senatu nie będą, jeżeli już pierwey Senat przyznał ważność tegoż Zgromadzenia na mocy protokołu wybierczego, oddanego sobie przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

§. 16.

Zarzuty nie całe dzieło Zgromadzenia wybierczego niszczące, ale tylko Osobę przeciw prawu, na Posła lub Deputowanego

go wybraną, zaskarżającą, choćby nawet Senat przy examinowaniu Listy Obywatelskiej, przyznał tej osobie własność używania praw politycznych, Senat rozpoznać i różtzygnąć powinien.

§. 17.

Prezes Senatu odebrawszy takowe zarzuty, zwoła Senat, a niewchodząc w żadną inną materią, i nie pozwalając zabierania głosów, wysłucha z Senatem, i zarzuty z dowodami, i usprawiedliwienia tych, przeciwko którym też zarzuty są uczynione.

§. 18

Czyniący zarzuty, opierać się powinni na przepisach Urządzenia Naszego o Sejmikach i Zgromadzeniach gminnych.

§. 19

Po skończonem wyjaśnieniu, i po ustąpieniu Osób interesowanych, Prezes Senatu następującą ogłosi propozycją: „Czyli „Poseł N. obrany na Seymiku N. lub „Deputowany N. obrany na Zgromadzeniu Gminnem N. ma prawo być Członkiem Seymowym?”

§. 20.

Senatorowie od najmłodszego z rzędu wotowanie zaczynać, i w takim porządku kontynuować będą. Przy wotowaniu każdy

Senator może w krótkości wyrazić powody zdania swojego. Zdania te, Prezes i Sekretarz Senatu liczą, i pierwszy większość ogłasza. Wolno jest każdemu Senatorowi prosić o kręski sekretne.

§. 21.

Całe to dzieło Rugów, w dwóch dniach ukończone być powinno, i decyzje Senatu natychmiast Ministrowi Spraw Wewnętrznych, przez Prezesa komunikowane będą.

§. 22.

Po ukończonych Rugach, My Król nominować będziemy w Radzie Naszej Stanu Marszałka Seymowego.

ROZDZIAŁ IV.

• Otwarcie Seymu.

§. 23

Dzień otwarcia Seymu Uniwersalem Naszym naznaczony, zaczynać się będzie od zwykłego w katedralnym Kościele Nabożeństwa, po którym ukończonem, Senatorowie w Izbie Senatorskiej, Posłowie i Deputowani w Izbie Poselskiej zgromadzić się mają.

§. 24.

Minister Nasz Spraw Wewnętrznych, uda się zaraz do Izby Poselskiej, i uczyniwszy tam pierwszy porządek, w oznaczeniu miejsc dla członków zgromadzonych, oznajmi Izbie Poselskiej Nominacją Naszą Marszałka Seymowego, i odda mu listę Członków Izby, zawiadomieniem go o wypadkach, jeżeli jakie będą na rugach, względem prawności Posłów i Deputowanych, po czem miejsce mu swoje ustąpi.

§. 25.

Marszałek natychmiast zweryfikuje przytomnych członków z listą mu podaną, i nieprawnie znajdującym się w Izbie, ustąpić zaleci. Po czem wezwania Naszego na czele Izby o czekać będzie.

§. 26.

Skoro My Król na Tronie w Izbie Senatorskiej zasiądziemy, otoczeni Radą Stanu, i Dworem Naszym, po powitaniu Nas przez Prezesa Senatu, Prezes ten wezwie Imieniem Nas Króla i Senatu przez dwóch wysłanych Senatorów, Izbę Poselską, do złączenia się z Izbą Senatorską.

§. 27.

Kiedy Posłowie i Deputowani staną w Izbie Senatorskiej czekać będą naprzeciw

Tronu przysięgi nominowanego przez Nas Marszałka. Prezes Rady Stanu lub w tym razie zastępujący go, przy boku Naszym stojący wezwie do wykonania przysięgi nominowanego, temi słowy: *Nominowany Marszałek Seymowy do wykonania przysięgi.* Rota przysięgi jest następująca:

”Ja N. przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu w Trójcy Świętej Jedynemu, i jako wszelkich włożonych na mnie obowiązków, iak najściślej dopełnić, po rządku wotów sekretnych przestrzegać, i one wiernie liczyć i głosić będę, czasu do seymowania wyznaczonego trwać nie dozwolę, tak mi wielki Boże dopomóż.”

§. 28.

Po wykonaniu przysięgi, Prezes Rady, lub w tym razie zastępujący go, odda Marszałkowi Seymowemu Łaskę, z krótką do niego Imieniem Naszem przemową. Odebrawszy Łaskę Marszałek, Posłów i Deputowanych na miejsce do ławic zaprosi w porządku następującym, co do Departamentów.

Departament Warszawski
Poznański
Kaliski
Bydgoski
Płocki
Łomżyński

a co do powiatów w Departamentach w porządku wskazanym w Uchwale Naszey pod dniem 19 Grudnia 1807. Powiaty i Okręgi gminne stanowiącý; co dopełniwszy zasiędnie naswoiem miejscu przeciw Tronu, po prawey ręce Prezesa Senatu.

§. 29

Prezes Rady, lub w tym razie zastępujący go, da natychmiast głos Marszałkowi, który po trzykrotném łaską uderzeniu, doniesie Nam o zebraniu się zupełnem Seymu, o gotowości słuchania poddaż się mających od Tronu, do Seymu Projektów. Marszałek, Posłowie i Deputowani, w ciągu tey mowy, przy miejscach swoich stać będą.

§. 30

Po odpowiedzi od Tronu, lub po przemówieniu własnostnem Nas Krola, Prezes Rady Stanu, lub w tym razie zastępujący go, za rozkazem Naszym da głos wyznaczonemu od Nas Członkowi Rady Stanu; który uwiadomi Seym zgromadzony o stanie Kraiu, iego potrzebach, o środkach w tym celu przez Nas branych, oraz uprzedzi Stany o tych które im przez Nas proponowanemi być mają.

§. 31.

Po głosie Członka Rady Stanu, Prezes Rady, lub w tym razie zastępujący go, oznay-

mi Imieniem Naszem, iż wracamy Członków Izby drugiey na miejsce Ich Obrad, i do właściwych im czynności w Izbie Poselskiej.

§. 32.

Od tego momentu Seym w rozłączonych Izbach odbywać się będzie, aż do dnia ostatniego tego Seymowego posiedzenia.

§. 33.

Senat podług potrzeby, Sessyą swoją kontynuować będzie.

§. 34.

Skoro Marszałek w Izbie Poselskiej, i Członkowie znajdą się na miejscach swoich, Marszałek Sessyą zagai i natychmiast Sekretarza Seymowego nominować będzie, i przysięgi Rotą następującą wysłucha:

"Ja N. przysięgam &c. &c. iako włożonych na mnie obowiązkow iak nayściśley
"dopełnić, przepisów, względem wotowania i obliczenia kresek sekretnych, do
"pilnuję, rzetelności Aktow Seymowych
"przestrzegać będę, tak mi wielki Boże
"dopomoż."

§. 35.

Dzień ten Marszałek Seymowy zakończy zapowiedzeniem, iż nazajutrz przystąpi do obierania trzech Komisów wzywając Izbę, aby się nad ważnością wyboru tego iak naygorliwiej zastanowiła.

ROZDZIAŁ V.

o Postępowaniu Seymowém.

§. 36.

Nazajutrz przystąpi Marszałek do wybierania trzech Kommissyów, to iest, po pięciu Członków do każdej w następującym porządku. Najpierwey, na Członków Kommissyi do materyi podatkowych: powtore, na Członków Kommissyi do materyi Prawodawstwa cywilnego; nakoniec na Członków Kommissyi do materyi Prawodawstwa Kryminalnego.

§. 37.

Od rozkazu Nas Króla iednak zależeć będzie porządek, w którym materye do Izby Poselskiej, przez Naszą Radę Stanu podanemi bydz mają.

§. 38.

W porządku przystąpienia do wyboru Kommissyów, Marszałek wezwie trzech Posłów, i dwóch Deputowanych, wiekiem najstarszych, którzy przy zbieraniu i liczeniu wotów, ciągle wraz z Marszałkiem i Sekretarzem Seymowem, pilnować przepisów i regularności będą.

§. 39.

Wybór Kommissyi następującym sposobem odbywać się będzie; Na listach przez Sekretarza Seymowego przygotowanych i Członkom Izby do wotowania wezwanym rozdanych, każdy z nich podkreśli pięć osób do Kommissyi, do której z kolei dobieranie przypadać będzie, podług §. 36.

§. 40.

Listy te powinny bydz drukowane na iednostaynym i równym papierze. — Obeymować mają wszystkich Seymujących Posłów i Deputowanych. — Posłowie i Deputowani, oznaczeni w nich będą Departamentami. — Wymienione ma bydz Imię i przezwisko N. Poseł z powiatu N. lub Deputowany z okręgu Gminnego N.

§. 41.

Wspomniane podkreślanie dziać się powinno poiedynczo, przez każdego Członka Izby, i w miejscu Sali zupełnie od Widzów zasłanioném.

§. 42.

Każdy Członek Izby, skoro na swojej Liście pięć Osób, podług swego przekonania, podkreśli; złożoną listę we czworo, wrzuci do naczynia zamkniętego, które pierwey

na środku izby postawione przez Marszałka i Sekretarza Seymowych, oraz przydanych, iak wyżej, Członków zrewidowane i wypożmione było.

§. 43.

Kiedy już ostatni z porządku Członek Listę wrzuci do naczynia; Marszałek też naczynie, wstrząsnawszy, otworzy, i po iedney liście wyimując, oneż przeliczy i poda Sekretarzowi do czytania głośno Imion podkreślonych; Marszałek i pięciu Deputowani, wraz z Sekretarzem, zapisywać będą kreśki przy Imionach czytanych, a po przeliczeniu ilości wotów dla każdego Marszałek ogłosi tych pięciu, którzy ich największą liczbę mieć będą.

§. 44.

Po ukończeniu wyboru do pierwszej Kommissyi, przystąpi Izba do wyboru drugiej, a potem, i trzeciej tymże samym sposobem. Za każdym razem Listy nowe rozdane będą.

§. 45.

Marszałek, przed zaczęciem wyboru każdej Kommissyi, przełoży w krótkości Izbie przedmiot tej Kommissyi, której obieranie ma się zaczynać.

§. 46.

Gdyby w naczyniu znalazło się więcej Listów, niż przed zaczętem wotowaniem; wotowanie będzie nieważnem, i drugi raz powtórzonem, z większą pilnością być musi.

§. 47.

Gdyby na liście ktorey było podkreślonych Osób więcej lub mniej, iak pięć: Liśta ta liczoną nie będzie do wotów,

§. 48.

Gdyby na piątego Członka ktorey Kommissyi, dwie lub więcej Osoby równo miały kresek, natenczas takowa równość lossem roztrzygniona będzie.

§. 49.

Zachowane będą z równą skrupulatnością, wota tych, którzy po pięciu wybranych, największej ich mieć będą; a to, aby w przypadku choroby Członka ktorey Kommissyi, ten który miał największej kresek, mógł nieprzytomnego zastąpić.

§. 50.

Skoro wybór trzech Kommissyow już ukończony zostanie; Marszałek natychmiast uwiadomi Naszą Radę Stanu, o wybranych Członkach do każdej z osobna Kommissyi,

Uwiedomienie to będzie dopełnione przez poselstwo z trzech członków złożone, to jest iednego z kaźdey Kommissyi.

§. 51.

Rada Stanu, poleci natychmiast Ministrowi temu, którego wydziału tyczący się Projekt, wprzód w Radzie Naszey roztrząśniony i ugodzony, do dyskusyi podać rozkażemy, aby go tenże Minister przez Referendarzów, Kommissyi do tey materyi przez Seym nominowanej, przesłał.

§. 52.

Jeżeli Kommissya będzie miała uwagi do zrobienia nad podanym sobie projektem; zbierze się u Ministra, który iey go przesłał, w celu roztrząśnienia ich z tymże Ministrem. Referendarze którym polecone było doniesie o projekcie do prawa, przypuszczeni są do tych konferencyi.

§. 53.

Jeżeli Kommissya obstawać będzie przy swoich uwagach, i żądać modyfikacyi w projekcie podanym; Minister doniesie winien o tém Radzie stanu.

§. 54.

Rada Stanu, mocna iest przypuścić członki Kommissyi, do roztrząsania wswoiey przytomności szczegółów projektu, które mogą podpadać umiarkowaniu, i w tym przypadku, wezwie ich do siebie przez Referendarza.

§. 55.

Rada Stanu, powziąwszy wiadomość o uwagach Kommissyi, bądź z doniesienia Ministra, bądź przez roztrząsanie w iey Zgromadzeniu odbyte, decyduje ostatecznie ułożenie projektu do prawa, i uprzedziwszy o tém Marszałka Seymowego, podać go każe Izbie Poselskiej.

§. 56.

Projekt wniesiony będzie do Izby Poselskiej przez członków Rady Stanu, które powody projektu Izbie przedłożą.

§. 57.

Członki tylko Rady Stanu, i członki Kommissyi Poselskiej, tey do której projekt wniesiony należy, mają prawo zabierania głosu w Izbie, bądź w przypadku zgodności Rady i Kommissyi, względem projektu do prawa, końcem dobitniyszcz.

go wystawienia pożytków jego; bądź w przypadku niezgodności, końcem okazania lub zbijania wad onegoż. Marszałek Seymowy, obudwom stronom głosy rozdaie.

§. 58.

Członki Kommissyi, mogą oświadczyć zdanie swoje osobiste względem projektu do prawa, a to, czyli byli za większością, czy za mniejszością zdań w Kommissyi. Przeciwnie zaś Członki Rady Stanu, mogą tylko mówić za projektem do prawa ułożonym w Radzie.

§. 59.

Gdy Marszałek Seymowy uzna, iż rzecz jest dosyć wyjaśnioną, może zamknąć dyskusyę; i podadź projekt do wotowania natychmiast powinien.

§. 60.

Sposób i porządek wotowania będzie następujący: na stole stać będzie naczynie, które przedzielone ma być przegrodą wewnętrzną na dwie połowy; z tych jedna pomalowana będzie biało, z napisem *affirmative*, druga czarno, z napisem *negative*. U dołu naczynia będzie dwoie drzwi zamkniętych, jedne do białej, drugie do

czarnej połowy, u góry zaś otwór, którym włożona ręka, wrzucić może gałkę do białej, lub do czarnej połowy. Naczynie to ma być wewnątrz suknem wybita. Gałki do wotowania, wszystkie iednej wielkości, kształtu, i koloru. Naczynie przed zaczęciem wotowania, Sekretarz okaże wszystkim, iż jest próżne, a Marszałek go natychmiast zamknie, i każdego z osobna Posłów, Deputowanych i Członków Rady Stanu, porządkiem wezwie; z których każdemu, Sekretarz iedną gałkę publicznie odda, a Członek odbierający, natychmiast onę w naczynie wrzuci, wiedną, lub drugą połowę podług zdania swojego.

§. 61.

Po skończonem wotowaniu, Marszałek z pięciu Członkami do pilnowania wotów przeznaczonemi, iak wyżej w paragrafie 58. i z Sekretarzem Izby Poselskiej przystąpią do rewizyi naczynia, i przeliczenia gałek, to jest: wiele ich było w połowie napisu *affirmative* mającej, a wiele *negative*. Wota *affirmative* stanowią przyjęcie, a wota *negative* odrzucenie projektu.

§. 62.

Gdyby w naczyniu znalazło się więcej gałek, na ogół wziętych, niż liczba rozdanych wynosiła, wotowanie będzie nie-

ważnem, i powtórzonem być musi. Gdyby równość wotów na projekt do prawa pokazała się; ta równość uważana będzie za przyjęcie projektu przez Izbę Poselską.

§. 63.

Gdy tym sposobem decyzya Izby, nad Projektem do wotowania podanym nastąpi; Marszałek Sejmowy podpisawszy ją, przesyła natychmiast Senatowi, przez poselstwo złożone z jednego Członka Rady Stanu, i z jednego Członka Komisyi Poselskiej.

§. 64.

Dyskusya w Izbie Poselskiej każdego Projektu do prawa, wotowanie na niego i przesłanie onegoż do Senatu, w jednym dniu odbyte być powinno. Dla tego Sesya Izby Poselskiej zaczynać się będzie o dziewiątej z rana.

§. 65.

Ponieważ wszystkie projekta z woli Naszey Sejmowy podadź się miane, w jednym dniu Komisyyom Poselskim *respective* komunikowane będą; Chcemy aby Komisyye te podały swoje nad projektem uwagi Ministrowi, w czterdzieści osm godzin od odebrania projektu. Wnoszone zaś będą projekta do Izby Poselskiej jeden po drugim niezwłocznie.

§. 66.

§. 66.

Podany projekt do Izby Senatorskiej, decyzyą zyskiwać powinien w godzin dwadzieścia i cztery, bądź w przypadku sankcyonowania onegoż, bądź zwrócenia Izbie Poselskiej przez Nas Krola, w przypadkach Konstytucyą oznaczonych.

§. 67.

Senat wotując na przysłany sobie projekt do prawa, wotuje głośno.

§. 68.

Projekt w formach przepisanych Konstytucyą, i Urządzeniem Naszem niniejszem uchwalony, stanie się prawem, i do ogłoszenia w Dzienniku Prawa Ministrowi Naszemu Sprawiedliwości, przez Nas odesłany będzie.

§. 69.

Marszałek Sejmowy, Senat, Rada Stanu, Komisyye poselskie, mieć będą nieprzerwanie na baczności, tak w dyskusyach przedizbowych, iako i tych które w Izbie Poselskiej i w Senacie miejsce mieć będą, że posiedzenie Seymowe trwa tylko dni piętnaście.

ROZDZIAŁ VI.

O zakończeniu Seymu.

§. 70.

W dniu od Nas oznaczonym do zakończenia Seymu, Izbi Senatorskiej, wezwie tym samym sposobem, jak przy otwarciu Seymu z bę Roselską do połączenia się.

§. 71.

Marszałek Seymowy doniesie w krótkości o prawach uchwalonych; a gdy wola Nasza względem ukończonego Seymu, od Tronu oświadczoną została, pożegna Nas Króla i Seym zgromadzony.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

(L S) przez Króla

Zgodno z oryginałem Minister Sekr. Stanu
Felix Łubieński, Stanisław Breza.
Minister Sprawiedliwości.

(L S)

Ludwik Osiński,
Sokr. Jener.

Zgodno z Oryginałem

Minister Sekr. Stanu
Stanisław Breza.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

w Pałacu Naszym w Warszawie d. 16. Miesiąca Stycznia Roku 1809.

FREDERYK AUGUST z Bożey łaski Król
Saski, Xiążę Warszawski etc.

Lubo w Dekrecie Naszym pod dniem 7mym Września roku zeszłego o Zgromadzeniach politycznych zapadłym, powodowani uwagą, ażeby obrany nieprzytomny od przyjęcia wyboru się nie wymówił, przez co w tem zdarzeniu, Zgromadzenie Posła lub Deputowanego na Seym pozbawioneby było; postanowiliśmy w §. 34. iż nieprzytomni na Zgromadzeniu politycznem, nie mogą być obranymi na członków Izby Poselskiej; nie chcąc atoli ścieśniać woli Obywatelów prawo wybierania mających, ażeby choć nieprzytomnego lecz z cnót, zasług w Obywatelstwie, znajomości interesów krajowych za akomitemo, i zaufanie ich posiadającego, współobywatela wybrać nie mogli, na przełożenie Ministra Naszego Spraw wewnętrznych przedstawione Nam przez Radę Stanu:

Stanowimy niniejszym wyrokiem Naszym: iż podający się na piśmie do Marszałka Seymиковego za Kandydata na Posła, choćby na Seymiku nieprzytomny i prawa

głosowania na nim nie mający, byle stosownie do przepisów Dekretu Naszego w dniu 7mym Wrzesnia 1808 §. 2 i 4. miał prawo używania praw politycznych, i w księgę Obywatelów Szlachty tego Powiatu był wpisany, obranym, byż może. Równie może byż obranym podający się na piśmie do Prezydującego Zgromadzenia Gminnego za kandydata na Deputowanego na Sejm, choćby na tem Zgromadzeniu gminnem nieprzytomny, i prawa do głosowania na niem nie mający, byle stosownie do Dekretu wzwyż wspomnianego, w księgę Obywatelską okręgu lub w księgę Szlachecką Powiatu tegóż okręgu był wpisany.

Oznajmienie tej woli Naszey, w czem do kogo należy, zalecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sek. Stanu
Felix Łubieński, Stanisław Breza.

Minister Sprawiedliwości.
(L.S.)

L. Osiński Sek. gen. Zgodno z Oryginałem
(L.S.) Minister Sek. Stanu
St. Breza.

NUMER OSMY.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

*W Pałacu Naszym w Warszawie dnia 7go
miesiąca Lutego 1809. R.*

*FREDERYK AUGUST z Bożej łaski, Król
Saski, Xiążę Warszawski etc.*

Wzamiarze dopełnienia Tytułu VIII. Konstytucyi Xięstwa Warszawskiego, na przełożenie Naszego Ministra Spraw Wewnętrznych, i po roztrząśnieniu Naszey Rady Stanu; postanowiliśmy i stanowimy następującą Organizacyą Władz Administracyjnych Departamentowych i powiatowych.

ROZDZIAŁ I.

o Prefektach.

§. 1.

Prefekt jest na czele Administracyi Departamentu pod władzą Ministra Spraw Wewnętrznych, z obowiązkiem, pod odpowiedzialnością wykonywania rozkazów każdego z Ministrów, i tymże zdawania raportów.

§. 2.

Ogłasza prawa, urządzenia i szczególne rozkazy wychodzące od Rządu, podpisane przez Ministra Wydziałowego, przedstawia Rządowi prośby i potrzeby Obywatelskie.

§. 3.

Wyjawszy rzeczy należące do sądownictwa cywilnego i kryminalnego, oraz dotyczące wojskowego dowództwa, wszystko w obwodzie Departamentu objęte, co by tylko Narod i Rząd interesować mogło, pod ogólnym Prefekta jest dozorem.

§. 4.

Szczególnie zaś czuwa nad własnością publiczną, tak Narodową, Departamentową, Powiatową, jako też nad własnością wszystkich gminow i instytutów.

§. 5.

Prefekt w ścisłych stosunkach z Prokuratorami Królewskimi, tak przy Trybunałach Departamentowych, jako i przy Sądach kryminalnych; z Komendantem w Departamencie. Ma dozór nad Dyrekcją Skarbową Departamentową, Radą Dozorczą Edukacyjną, nad Departamentową Administracją Poczty. Ma zwierzchność podług

szczególnych przepisów nad Intendenturą Dóbr i Lasów Narodowych, nad Departamentowym Kommissarzem Policji.

§. 6.

Prefektowi Prokurator Królewski odmówić nie może objaśnień prawnych, w przypadkach rzecz publiczną interessujących.

§. 7.

W przedmiotach wniesionych przed Sady cywilne, gdzie Rząd lub kraj jest interessowanym, Prefekt czynić będzie na piśmie swoje wnioski do naszego Prokuratora, wskazywać powody, na jakichby Prokurator rzecz publiczną mógł bronić.

§. 8.

Prefekt doglądać będzie, aby Urzędnicy policji dozorczej, regularnie i ścisłe o każdym popełnionym występku, uwiadomiali Naszego Prokuratora Królewskiego przy Sądzie kryminalnym, lub miejsce jego zastępującego, lub też Podseków, stosownie do stopnia wykroczeń.

§. 9.

Nawzajem Prefekt odbierać będzie od Naszego Prokuratora Królewskiego przy Sądzie kryminalnym, lub od zastępującego miey-

ace, wczesne i należyte ostrzeżenia; skoro ostatni uwiadomionym zostanie, iż się w obwodzie Departamentu knuie zle zagrażające bezpieczeństwu publicznemu.

§. 10.

Prefekt znosi się z Kommandantem w Departamencie, w rzeczach mających związek z Administracją woyskową. oraz co do tej części policyi, do której Kommandanci w Departamentach, podług osobnych przepisów, wpływają. Ma prawo żądania od Kommandanta w Departamencie, pomocy, co do porządnego żywienia, przeprowadzania i rozlokowania, oraz inkwaterunku woyska liniowego, tadzież przeciw wszelkim nadużyciom jakichby się wszelkiego stopnia woyskowi, w obwodzie Departamentu dopuścić mogli, i takowa pomoc przez Kommandanta w Departamencie odmówioną mu być nie może.

§. 11.

Prefekt, z Kommandantem w Departamencie, szczególniej pracować będzie nad porządnym wykonaniem praw, dotyczących się popisu woyskowego; nad wykonaniem przepisów i urządzeń, dotyczących się Gwardyi narodowej; tadzież w tem, co się ściaga do dostarczeń woyskowych, Etapów, czyli popasów, Magazynów i Szpitalów woyskowych.

§. 12.

Prefekt w Departamencie ma naczelny dozór nad tem wszystkiem, co się tycze oświecenia publicznego, a szczególniej nad szkołami wszelkiego gatunku.

§. 13.

Do Prefekta należy dozór i przyspieszenie w przedkiem i regularnem pobieraniu podatków i wszelkich ciężarów publicznych, tadzież, nad Kassami poborowymi i wszelkimi Kassami publicznymi, i tychże Kass miesięczna rewizya; szczególniej zaś dozór nad regularnym wpływem do Kassy Departamentowej i Jeneralney, summ w Kassach, niższych zbieranych.

§. 14.

Prefekt najusilniej winien być pomocnym Dyrekcyi Skarbowey, co do exekucyi dochodów publicznych, Nawzajem Dyrekcyja znosi się z Prefektem, co do exekucyi w przedmiotach mających bliższy stosunek z przemysłem Obywateli, i ogólnem dobrem krajowem.

§. 15.

Administracya Dobra i Lasów narodowych nie tylko pod ciągłą Prefekta jest zwierzchnością, ale nadto przy ogólnej rewizyi, bądź to przez samego siebie, całego Departamentu.

tu, bądź też przy rewiży Powiatow przez Podprefektow, dozierać będzie Prefekt wykonania powierzonych tej Administracji obowiązków.

§. 16.

Prefekt rzuwa nad porządkiem, bezpieczeństwem i bezpieczeństwem publicznem, zgoda nad całym wydziałem Policji, do której sprawowania ma sobie ku pomocy przydanego Komisarza Departamentowego Policji. Szczególniey całą swą powagę udziela sobie mocą winien sam nadzielniey być czynnym, w utrzymywaniu lub przywróceniu spokojności publiczney.

§. 17.

Wszyscy paragrafem 5tym objęci urzędnicy, lubo są w bezpośrednich podległości stosunkach z Ministrami swych wydziałów, od nich bezpośrednio odbierać mogą rozkazy, i im zdać rapporta; atoli wszystkie ogólne urządzenia, tudzież dotyczące się szczególnych wydziałów, lecz nowość lub zmianę w dotychczasowej Administracji w sobie obeymujące, przechodzić będą przez ręce Prefektów. Nadto Prefekt ma naczelną dozór w Departamencie nad sprawowaniem się wszelkich urzędników administracyjnych, skarbowych, policyjnych.

Procz obowiązków ogólnego dozoru nad wydziałami, przez osobne Departamentowe Dyrekcyje sprawowanemi, a w powyższych stosunkach z Prefektem będącemi, Prefekt ma szczególne obowiązki, powierzone sobie, do bezpośredniego sprawowania, pod Dyrekcyą Ministra Spraw Wewnętrznych, te są następujące:

- a. Układanie i wykonanie najstosowniejszego podziału kraju;
- b. Wprowadzenie i utrzymywanie skuteczney administracji;
- c. Układanie tabel statystycznych;
- d. Dozieranie zachowania praw tyczących się zgromadzeń politycznych;
- e. Przygotowanie wszelkich objaśnień i planów, do naradzeń Rad Departamentowych, szczególniey zaś zebranie wszelkich statystycznych dowodów, w względzie rozkładu ciężarów publicznych;
- f. Dozór nad gospodarstwem rolniczem;
- g. Nad rozmiarem i ociesnieniem gruntów, czyli nad układaniem Kadastru.
- h. Nad hodowaniem bydła, owiec, koni i wszelkiego gatunku zwierząt gospodarskich;

- i. Nad borami, lasami, rozmnożeniem drzewa owocowego;
- k. Nad rybołówstwem i polowaniem;
- l. Nad fabrykami, rękodzielniami, kunsztami, handlem wszelkiego gatunku i nad kopalniami;
- m. Nad budownictwem Kraiowem i wszyskiem tem, co się tycze upiększenia Departamentu i wygody jego mieszkańców. Nad budowlami Rządowemi publicznymi, a między innemi nad kościołami, nad domami pocztowemi i gościnnymi, nad drogami publicznymi, mostami, rzekami, kanałami, zgoła nad wszelkiego gatunku komunikacyami;
- n. Nad stosownemi do takowych potrzeb robotami publicznymi;
- o. Nad ułatwieniem wszelkiej cyrkulacyi, szczegolniey nad targami, iarmarkami, sprzedażą żywności i innych rzeczy do życia i wygody potrzebnych;
- p. Nad instytucjami publicznymi, towarzystwami kredytowemi, kompaniami assekuracyynemi i ogniwemi, instytucjami miłosiernymi, szpitalami, domami poprawy, więzieniami;
- q. Nad Policją lekarską;
- r. Zapobieganie żebractwu i prożniactwu,

- s. przez obmyślenie należytego zarobku i potrzebnego zatrudnienia;
- s. Nakoniec, coroczny obiażd czyli rowi-
zya Departamentu.

§. 19.

Prefekt decyduje sam we wszystkich rzeczach, do Administracyi sobie bezpośrednio powierzonych; tam, gdzie żadney nie masz obowiazności, żadnego sporu z natury swęy administracyjnego, jako przypadków należących do Rad Prefekturalnych, a nawet w części do Rad Departamentowych.

§. 20.

Prefekt, dozorowi swemu poleconych Urzędników, ma prawo napominania, przed zwierzchnością wydziałową zażarzania; oraz gdy się opieszaleni okażą, zsyłania na ich koszt szczególnego Kommissarza do wykonania zaniedbanego obowiazku, i tychże opieszalych, równie i niezdatnych, donoszenia Ministrowi wydziałowemu.

§. 21.

W przypadku jednakowoż, gdzieby pod jego zwierzchnictwem lub dozorem jakiegokolwiek stopnia urzędnik, wystawił rzecz publiczną jawnie na niepowetowane niebezpie-

czeństwo, Prefekt może i winien, na własną odpowiedzialność, zawiesić działania urzędnika, z doniesieniem natychmiast do wyższej jego zwierzchności.

§. 22.

Prefekt bez zezwolenia Naszego Ministra Spraw Wewnętrznych, oddalić się z miejsca swego urzędowania nie może. Do oddalenia się po za obwód swego Departamentu, na więcej jak na cztery Niedziele, potrzebuje wyraźnego pozwolenia od Nas Króla.

§. 23.

W przypadku śmierci, choroby, oddalenia się i suspensyi Prefekta, pierwszy z porządku nominacyi Radca Prefektury, zastępuje jego miejsce.

§. 24.

Prefekt ma przy sobie, przez Nas mianowanego Sekretarza generalnego, który gdyby potrzebował być zastąpionym, Prefekt tymczasowo zastępcę wyznaczy: do wszystkich zaś przedmiotów Policji lekarskiej będzie miał sobie dodanego Fizyka Departamentowego.

ROZDZIAŁ II.

o Radach Prefekturalnych.

§. 25.

Rady Prefekturalne, są Magistraturami Kollegialnemi, spory administracyjne rozpoznawającemi i rozstrzygającemi,

§. 26.

Takimi spornemi przedmiotami są:

- a. Prośby prywatnych osób, o allewiacye w podatkach i innych ciężarach Publicznych, z przyczyny nadzwyczajnego przypadku, któryby się stał po nastąpionym rozkładzie;
- b. Spory między Administracyą, a Dzierżawcami Dóbr Narodowych, iako też spory zachodzące pomiędzy entrepreneurami robot Publicznych, i administracyą, względem uznania brzmienia zawartych Kontraktów, i względem ich wykonania.
- c. Spory zachodzące pomiędzy prywatnemi i entrepreneurami robot publicznych; gdy pierwsi się użalają o krzywdę, którą z winy entrepreneurów, w wykonaniu tychże robot ponieśli;

- d. Podania i spory dotyczące się wynagrodzeń, jakich prywatni żądać mogą, z zabranych im gruntów i domów na potrzebę publiczną;
- e. Spory i trudności zachodzące względem dróg publicznych, ulic, spławów na rzekach, kanałów i mostów;
- f. Podania gminow, o pozwolenie rozpoczęcia processu, tudzież o pozwolenie sprzedania lub zamienienia własności gminnej;
- g. Spory pochodzące z własności krajowych, które Rząd tytułu własności prywatnej posiada, a które pod rozpoznanie Sądów cywilnych podpadają, powinny być wprzody na dni trzydzieści, do Rady Prefekturalnej podawanemi, nim pozwy wydawanemi być mogą, a to jedynie końcem uwiadomienia Rady Prefekturalnej, o mającej się rozpocząć sprawie: po upłynieniu czasu tego wolno będzie stronom, nie czekając dłużej, wydać pozwy do Sądu cywilnego.

§. 27.

Trzech Członków komplet składa. Większość głosów decyzją stanowi. Równość zdań Prezydujący rozwiązuje.

§. 28.

§. 28.

W przedmiotach własności przechodzącej sumę złotych tysiąc, dozwolone jest odwołanie się od decyzji Rady Prefekturalnej do Rady Stanu, na ręce Ministra Wydziałowego, bez wstrzymania jednak exekucyi.

§. 29.

W Radzie Prefekturalnej przyduie pierwszy z porządku nominacy Radzca Prefektury; w przytomności jednak Prefekta, przy nim zostaje Prezydencya.

§. 30.

Rada Prefekturalna codziennie, jeżeli tego potrzeba będzie, odbywać będzie swe Sessye. Prefekt prócz tego ma prawo w każdym momencie zwołania Radzców na Sessyę extraordinaryną.

§. 31.

Do odbywania licytacji publicznych z własności Narodowych wynikających, tudzież do miejscowych rewizy, szczególnie z powodu obwinień przeciwko urzędnikom Administracyynym pochodzących, jeden z Radzców Prefektury delegowanym będzie.

§. 32.

W przypadkach tak nagłych, iż Rady Departamentowe, żadną miarą nie mogłyby być tak prędko zwołanemi, Rady Prefekturalne repartycją ni uchronnych ciężarów uskutecznią, lecz tegoż samego dnia Prefekt wyda obwieszczenie do Radców Departamentowych, aby się natychmiast zgromadzili, i koekwacyą tymczasowego rozkładu uczynili.

ROZDZIAŁ III.

o Radach Departamentowych.

§. 33.

Rada Departamentowa czyni rozkład na Powiaty wszelkich ciężarów publicznych, od Seymu uchwalonych.

§. 34.

W przypadku klęski jakiej ogólnej na Powiat, z powodu której Rada powiatowa odwoływałaby się o zmniejszenie lub zwolnienie ciężarów publicznych, przy powszechnym rozkładzie, Rada Departamentowa decyduje względem takowych podań.

§. 35.

Gdy Seym uchwali pewną ilość składek, na wydatki jedynie ku ulepszeniu stanu Departamentu służyć mające, użycie ich w proporcji istotnie zachodzących potrzeb, zostawia się Radzie Departamentowej. Rada jednak nie może przechodzić kwoty przez Seym dozwolonej.

§. 36.

Rada Departamentowa odbiera od Prefekta rachunki z Administracyi wyznaczonych mu przez nią takowych funduszów.

§. 37.

Naradza się względem dobra i potrzeb Departamentu, podaje swą opinią, względem ogólnego polepszenia krajowej Administracyi, we wszystkich i jej częściach, wyraża ogólne życzenia, a szczególniej ogólne potrzeby mieszkańców: zażalenia względem dostrzeżonych wad w exekucyi i nieregularności w postępowaniu Prefekta, przesyła na ręce Ministra Spraw Wewnętrznych.

§. 38.

W tych wszystkich powyżey wyrażonych przedmiotach, Rada Departamentowa może

żądać od Prefekta wszelkich objaśnień potrzebnych do uskutecznienia ięj zamiarów.

§. 39.

Po każdym odbytem zgromadzeniu, Rada Departamentowa przesyła Nam, na ręce Ministra Spraw Wewnętrznych, kopię protokołu Sessyy i potrzebnych dowodów swęj o dobro Departamentu staranności.

§. 40.

Tym końcem bez poprzedniczego zwołania, zgromadza się corocznie na dni piętnaście w terminie dnia 1go Lutego, gdzie nayıpierwę zatrudnia się odebraniem od Prefekta w paragrafie 36. namienionych rachunków.

§. 41.

Prócz takowych corocznie raz się odbywać mających gospodarskich posiedzeń, w każdym nadzwyczajnym przypadku Rady Departamentowe od Ministra Spraw wewnętrznych zwołaniami bydz mogą.

§. 42.

Komplet Rady stanowi połowa ięj członków, nayımniey jednym członkiem drugą połowę przenosząca.

§. 43.

Rada Departamentowa wybiera z pomiędzy siebie Prezesa, stosownie do Artykułu 68. Statutu Konstytucyynego, i iędnego z grona swego obywatela, do trzymania pióra. Po skończonych obradach wszelkie Akta Rady Departamentowęj oddanemi będą do Archiwum Prefektury.

ROZDZIAŁ IV.

o Podprefektach.

§. 44.

Podprefekt w obwodzie swego Powiatu tych samych pod Dyreacją Prefekta, dopełnia obowiązków, które Prefektowi są powierzone w całym Departamencie.

§. 45.

Podprefekt co do przedmiotów ogólnęj Administracyi, do bezpośredniego sprawowania Prefektowi oddanęj, jest iędynie zastępcą Prefekta i bliższym Administracyi wykonawcą.

§. 46.

W przedmiotach miejscowęj Administracyi, władzom miejscowym do ostatecznego

sprawowania powierzony. Podprefekt ma Dyrekcyą nad temiż władzami miejscowymi, a nawet wspólnie z nimi działa w rzeczach trudniejszych, umiejętny wprawy potrzebujących, iako takich, bądź to od Ministra wydziałowego, bądź też od Prefekta, szczególnie mu poleconych.

§. 47.

Podprefekt odbiera prawa, urządzenia i rozkazy Rządowe, tudzież szczególne ekucyjne rozkazy od Prefekta; wykonywa je, przesyła władzom miejscowym, i doziera ich wykonania.

§. 48.

Podania prywatnych osób, gminów, w przedmiotach spornych, przesyła do Rady prefektnalnej na ręce Prefekta, przyłączając do nich swoje opinie.

§. 49.

Podprefekt w tych samych jest stosunkach z Podsejdkiem powiatowym w iakich jest Prefekt z władzami wyższymi sądowymi. Szczególniey dozierać będzie; aby Nadlednicowie, Burmistrzowie i Woyci, oraz wszelkiego gatunku urzędnicy Policyjni, uwiadomiali natychmiast Podsejdków o wszelkim po-

pełnionym występku, oraz w poimaniu występного, pomocnemi mu byli. Nawzaem Podprefekt ma prawo żądania od Podsejki uwiadomeń, iakie ostatni miechy mógł względem złego knużącego się w Powiecie, zagrażającego spokojności publiczney.

§. 50.

Podprefekt, przez podległych sobie urzędników, strzeże własności publiczney, i porządku publicznego w sądzie Podsejdkowskim.

§. 51.

Podprefekt téy samy pomocy żądać może od Kommendantów miejscowych, co do przeprowadzenia woyska, jego inkwaterunku, jego spokojnego zachowania się, których Prefekt żądać może od Kommendanta w Departamencie.

§. 52.

Podprefekt ma zwierzchność nad urzędnikami Policyi, ma dozór nad Kassyerem, Exaktorami nad Leśniczemi i nad Szkołami.

§. 53.

Do wszystkich przedmiotów Policyi lekarskiej Podprefekt będzie miał w pomocy Fizyka i Chirurga powiatowych.

§. 54.

W każdym przypadku, gdzieby Podprefekt potrzebował być zastąpionym, szczególnie podczas rewizyi Powiatu, corocznie przez Podprefekta odbywać się mającey, Prefekt takowemu zastępieniu zaradzi; w razie suspensyi, Minister Spraw Wewnętrznych zastępcę mianuje.

ROZDZIAŁ V.

Rady Powiatowe.

§. 55.

Rada Powiatowa:

- a. Roztrząsa podania Obywateli i Gminów tyczące się żadanego zmniejszenia ilości, w której się mają przykładać do ciężarów publicznych;
- b. Czyni wnioski powodami usprawiedliwione do Rady Departamentowey, względem okoliczności tyczących się całego powiatu, a na oznaczenie ilości w której się ma przykładać do nałożonych na Departament ciężarów, wpływ mieć mogących,
- c. Układa i przesyła na ręce Prefekta do Rady Departamentowey opinią, względem potrzeb powiatowych;

d. Zażalenia względem dostrzeżonych wad w exekucyi i nieregularności w postępowaniu Podprefekta, przesyła na ręce Prefekta do Ministra Spraw Wewnętrznych.

§. 56.

Tym końcem zgromadza się corocznie w dniu 2gim Stycznia na dni dziesięć, bez poprzedniczego zwołania.

§. 57.

Oprócz takowego zgromadzenia corocznego gospodarskiego, Rady powiatowe zgromadza się na każde wezwanie Prefekta - szczególnie zaś natychmiast po rozdziale ciężarów publicznych uskuteczniom przez Rady Departamentowe.

§. 58.

Na takowych zgromadzeniach, Rady powiatowe czynią rozkład ciężarów publicznych na Powiat rozłożonych, pomiędzy Miasta i Wsie; oznaczając osobno ilość wypadającą na własności dworskie, osobno na plebańskie, osobno na Gromady,

§. 59.

Takowe zgromadzenia rozkładowe, tak długo tylko trwać mogą, iak długi czas staie się koniecznym do uskutecznienia należytego podziału.

§. 60.

Dwie ze trzech części Członków stanowią komplet.

§. 61.

Rady powiatowe wybierają z pomiędzy siebie Prezesa, stosownie do Artykułu 68. Konstytucyi, wybierają oraz jednego z grona swego do trzymania pióra. Po skończonych obradach, wszelkie Akta Rady Powiatowej oddane będą do archiwum Podprefektury.

Wykonanie tej Naszej woli, każdemu z Naszych Ministrów, w czem do którego należy, a mianowicie Ministrowi Spraw Wewnętrznych, zalecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST
przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr. Stanu
Felix Łubiński, Stanisław Breza.
Minister Spawiedliwości.

[L.S.] Zgodno Oryginałem
Minister Sek. Stanu
Stanisław Breza.

[L.S.]

Ł. Osiński Sekr. gen,

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

W Pałacu Naszym w Warszawie dnia 10.
Miesiąca Lutego Roku 1809.

FREDERYK AUGUST z Bożej Łaski
Krol Saski, Xiążę Warszawski etc. etc.

Gdy w Dekrecie Naszym pod dniem 19. Grudnia 1807 roku postanowiliśmy, iż Miasta Nasze Warszawa, Poznań, Toruń i Kalisz, składają osobne zgromadzenia Gminne, a w których nie znajdujemy tych trudności do uorganizowania Rad Muncypalnych, dla takich powszechniejsze na teraz ich zaprowadzenie wstrzymać, osądziliśmy bydz potrzebném i użyteczném; w zamiarze dopełnienia Tytułu VIII. Konstytucyi i w dalszym ciągu organizacyi władz Administracyynych, na przełożenie Naszego Ministra Spraw Wewnętrznych i po rozważeniu Naszej Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowimy:

§. 1.

Miasta Nasze Warszawa, Poznań, Toruń i Kalisz, składać będą osobne Muncypalności.

§. 2.

Burmistrze miast Warszawy, Poznania, Torunia i Kalisza, nosić będą odtąd imię Prezydentów Muncypalnych.

§. 3.

Takowi Prezydenci Muncypalni sprawować będą miejscową Administracyą, pod bezpośrednią swych Prefektów Departamentowych Dyrekcyą.

§. 4.

Prezydenci Muncypalni, jako sprawujący miejscową Administracyą, następujące odbywać będą obowiązki;

- a. Rozsyłać i podać iak najszybciej do wiadomości publicznej, w obwodzie swęj Muncypalności, wszelkie rozkazy i urzędzenia Rządowe od Prefekta lub Podprefekta odebrane;
- b. Przy nich jest Administracya i dozór majątku muncypalnego;
- c. Wypłacać summy etatem przeznaczone, z dochodów Muncypalnych pochodzące;

d. Dozierać i kierować robotami publicznemi, przez Radę Muncypalną uchwalonemi;

e. Mać dozór nad Instytutami Publicznemi, fundowanemi dla mieszkańców Muncypalności;

f. Dać baczność na to wszystko, co w obwodzie Muncypalności, jest własnością publiczną;

g. Sa pełnomocnemi do sprawiedliwego rozkładu i przedkiego poboru ciężarów publicznych.

§. 5.

Do pomocy Prezydentów Muncypalnych, przydanych będzie w Kaliszu i Toruniu dwóch Ławników, w Poznaniu trzech Ławników, w Warszawie pięciu Ławników. Ławników tych miast, mianować będzie nasz Minister Spraw Wewnętrznych. Ławnicy w żadnym względzie nie mogą sobie mieć od Prezydenta poruczonego wydziału całkowicie do zarządzenia, lecz raczy przyśamym Prezydencie zostać decyzya, i sam za nie jest odpowiedzialnym.

§. 6.

W przypadku śmierci, choroby, nieprzytomności, suspensyi, lub innej legalnej mo-

Prefekta Departamentowego, Ministrowi Spraw Wewnętrznych. Równie odebrane przez te Rady rachunki, przesłanemi będą do wyższej ostatecznej rewizyi.

§. 10.

Tym końcem zgromadzaia się corocznie bez poprzedzającego zwołania, dnia pierwszego Grudnia. Te zaś posiedzenia dłużej trwać nie mogą nad dni sześć.

§. 11.

Po dokonany przez Rady Powiatowe rozkładzie ciężarów publicznych, Rady te Muncypalne, zgromadzaia się na wezwanie Prefekta i na takowym zgromadzeniu czynią rozkład nałożonych na Muncypalności ciężarów, pomiędzy szczególnych iey mieszkańców.

§. 12.

Prócz tego zgromadzaia się Rady Muncypalne bez poprzedniczego wzwania, dnia 1. Kwietnia i dnia 1. Października, gdzie naradzaia się względem potrzebnych robot, na utrzymanie własności Muncypalnej, oraz na zaprowadzenie i utrzymanie dróg, ulic, bruków, ogrodzeń, rowów, mostów, studni,

gro-

grobli, brzegów nadržecznych, porządków ogniowych; Szkólek publicznych, Domów do Muncypalności należących, i tym podobnych; a tak uchwalonych robót czynią natychmiast pomiędzy siebie rozkład.

§. 13.

Na wezwanie Prezydenta Muncypalnego, do którego umocowanym został przez Prefekta, Rady te zgromadzaia się końcem naradzenia się, i podania prośby do Rad Prefekturalnych, na ręce Prefekta, względem dozwozenia Muncypalności rozpoczęcia processu zamienienia lub alienacyi własności muncypalnej.

§. 14.

Rady te Muncypalne w trzech terminach, gdzie się z prawa zgromadzaia, podawać mogą Prefektowi zażalenia względem dostarczonych wad w exekucyi, i nieregularności w postępowaniu Prezydenta muncypalnego.

§. 15.

Rady muncypalne nie mogą nie w przedmiotach ich obradom podległych decydować, gdy przynajmniej dwie ze trzech części członków nie są przytomnemi.

§. 16.

Rady municypalne wybierają z pomiędzy siebie Prezesa, stosownie do Artykułu 68. Konstytucyi, wybierają oraz jednego z gro-
na swego do trzymania pióra. Po skończo-
nych Obradach, wszelkie Akta Rady muni-
cypalney oddanemi będą do Archiwum Pre-
zydenta municypalnego.

Wykonanie téy Naszey woli, Ministrowi
Spraw Wewnętrznych zalecamy

podpisano FREDERYK AUGUST.

(L.S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem *Minister Sekr: Stanu*
FELIX LUBIEŃSKI STANISŁAW BREZA.

Minister Sprawiedliwości.

Ludwik Osiński *Zgodno z Oryginałem*
Skr: generalny. *Minister Sekr: Stanu*
STANISŁAW BREZA.

NUMER DZIEWIĄTY.

*Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu
W Pałacu Naszym w Warszawie
d. 23go Miesiąca Lutego 1809. Roku.*

FREDERYK AUGUST z Bożę Łaski, Król
Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.

Mając sobie przełożony przez Radę Naszę
Stanu pod dniem 21. Miesiąca teraźniejsze-
go projekt do Taxy opłat dla Urzędników
Stanu Cywilnego, tak świeckich iako i du-
chownych; wysłuchawszy zdania téż Rady
Stanu postanowiliśmy i stanowimy iak na-
stępuje: —

*Taxa opłat dla Urzędników Stanu Cywilne-
go, tak Świeckich iako i Duchownych
w Xięstwie Warszawskiem.*

T Y T U Ł I.

*Włożenie na Duchownych obowiązku
Urzędnika Cywilnego.*

Artykuł 1.

Urzędnikami Stanu Cywilnego mają być
Duchowni obowiązki parafialne pełniący.

Artykuł 2.

Duchowni będą odbywać naprzód Akt cywilny, potem Obrządek Religijny do tego Aktu przywiązany.

Artykuł 3.

Za pełnienie takich obudwóch obowiązków, podwyższona dla Duchownych połową wyżey taxa opłaty, iakąby pobierali Urzędnicy Cywilni świeccy; lecz iuż nad tę ciż Duchowni żadney osobney płacy żądać nie będą mogli.

Artykuł 4.

Końcem zaspokoienia troskliwości Religijney Duchownych Katolickich, wyda nasz Minister Sprawiedliwości do tychże Duchownych, Urzędnikami Stanu Cywilnego będących, Instrukcyą, że nie są obowiązani ogłaszać Cywilnych rozwodów, ani zapowiadać rozwiedzionych iedynie cywilnie, ani też takim dawać ślubów cywilnych; lecz że do tego zostaną umocowanemi Prezydenci i Burmistrze, podług przepisów, które im przez Ministra Sprawiedliwości wydane zostaną, zastosowane do wszystkich pomienionych przypadków.

T Y T U Ł II.

*Ustanowienie należytości dla Urzędników
Stanu Cywilnego.*

Artykuł 5.

Względzie opłacania należytości od zapisywania Aktów stanu cywilnego, stanowią się trzy Klasy opłacających:

Klasa I.

Do Klasy pierwszej należą Właściciele, Zastawnicy, Dzierżawcy, i inni iakimkolwiek tytułem posiadający całkowite Dobra i Wsie wszelkiey natury, właściciele i lokatorowie całych kamienic w Miastach, osoby Duchowne wszelkiego wyznania, Urzędnicy Cywilni i Woyskowi Officyerowie, Doktorzy, Aptekarze, Chirurgo-Medykowie, Kupcy, Handlarze, Kapitałści, Bankiery, Agenci, Negocjanci, Wexlarze, Artyści, Fabrykanci, Rękodzielnicy i Oberżyści.

Klasa II.

Posiadający Wóytostwa, Sołectwa, Dworki i grunta mieyskie, Młynarze i Okupniki Młynów, Hamerni, Papierni, Tartaków &c. Woyskowi, w randze niżey Officyera, Officyaliści kraiovi i prywatni, Maystrowie Rzemiosł, Przekupniarze, Kramarze, Garkuchniarze, Piwowarowie, Szynkarze i Karczmarze mieyscy i Kupiecka czeladź.

Klasa III.

Wszyscy powyższemi dwiema klassami nie obięci, a zaświadczeniem ubóstwa nie zasłaniający się od opłaty, należą do trzeciej Klasy.

Artykuł 6.

Oplacano będzie Urzędnikowi Stanu Cywilnego gdy jest Świeckim podług niniejszemy Tabelli pod Artykułem 6. a połowę więcej, gdy jest Duchownym, to jest trzy gdzie jest dwa i t. d.

w Klas: I. w Klas: II. w Klas: III.

	Zł.	g.	Zł.	g.	Zł.	g.
a. od Aktu urodzenia Dziecięcia	2	—	1	—	—	20
b. Od Aktu uznania Dziecięcia nieprawego	6	—	3	—	—	1
c. Od Aktu każdej zapowiedzi Małżeństwa	1	—	—	20	—	10
d. Od Aktu Małżeństwa	3	—	2	—	1	—
e. Od Aktu Rozvodu.	80	—	20	—	3	—
f. Od Aktu śmierci.	2	—	1	—	—	12
g. Od Aktu przysposobienia	18	—	12	—	3	—
Podsekowi pokoju od wysłuchania świadków i wydanie Aktu znanie stosownie do Artykułu 70 i 155 Kodeksu Napoleona.	3	—	3	—	3	—

Artykuł 7.

Otrzymujący na swe żądanie Extrakt Aktu Stanu Cywilnego, zapłaci Urzędnikowi bądź Świeckiemu bądź Duchownemu, od Extraktu tyle, ile od samego Aktu jest ustanowiono.

Artykuł 8.

Żadający aby Akt Stanu Cywilnego w jego pomieszkaniu był zdziałany, jeżeli Urzędnik ten mieszka w tém samym Mieście, opłacić ma Urzędnikowi Stanu Cywilnego podwójną należytość.

Artykuł 9.

Jeżeli Urzędnik Stanu Cywilnego bądź Świecki bądź Duchowny, dla zapisania Aktu Stanu Cywilnego, będzie musiał wyjechać z miejsca mieszkania swego, natenczas żądający zapisania aktu w swym domu, postać ma po Urzędnika podwodę parokonną, i da mu za fatywę od każdej mili dwa złote; gdyby zaś Urzędnik nie mając na żądanie dostawionéj podwody, swym kosztem zjechał, natenczas za podróż od mili lub mniej tam i na powrót, cztery złote Polskie zapłaconém mu będzie, i dwa za każdą milę odbierze.

Artykuł 10.

Podwyższoney Artykułem 5. opłaty dla miast, Urzędnik Stanu cywilnego mieszkający w téj samej wsi, w której akt Stanu Cywilnego zapisuje, żądać nie ma prawa.

Artykuł II.

Do Extraktu Aktu urodzenia, śmierci i zapowiedzi, ma być używany papier ściepłowy ceny najniższej.

Do Extraktu aktu uznania dziecięcia nieprawego, aktu Małżeństwa i przysposobienia, papier ściepłowy ceny groszy miedzianych piętnastu.

Do Extraktu aktu Rozvodu, papier ściepłowy ceny złotych sześciu.

Artykuł 12.

Urzędnik Stanu Cywilnego nie powinien wymagać większej opłaty nad tę, która niniejszem urzędzeniem jest przepisana; nie tamie się jednak dobrej woli Osób majątniejszych, chcących nagradzać fatywę Urzędnika, pomimo opłaty tem urzędzeniem ustanowionej. Ktoby należytości prawnie ustanowionej Urzędnikowi nie opłacił, doniesiony być ma Podsełkowi Powiatu, dla wyekwowania onej najkrótszym sposobem.

Urzędnik winien bez żadnej opłaty spisać akt, gdy mu samemu wiadomo, lub zaświadczeniem dowiedziono będzie, iż ten który opłacić powinien, nie jest w stanie zapłacenia. —

Ogłoszenie i dopełnienie niniejszey Naszey Uchwały, tudzież umieszczenie oney w Dzienniku praw, Ministrowi Sprawiedliwości Xięstwa Naszego Warszawskiego zalecamy.

podpisano FREDERYK AUGUST.

(L.S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr: Stanu
FELIX LUBIEŃSKI, STANISŁAW BREZA,
Minister Sprawiedliwości.

L. Osinski, Sek: gen: Zgodno z Oryginałem
Minister Sekr: Stanu
STANISŁAW BREZA.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.
W Pałacu Naszym w Warszawie
d. 23. Miesiąca Lutego 1809. R.

FREDERYK AUGUST z Bożę Łaski, Król
Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.

Przeświadczywszy się o mnogich trudnościach będących na zawadzie do niezwłocznego zaprowadzenia w całym Xięstwie Warszawskim w Tytule VIII. Konstytucyi wskazanych Muncypalności, i na Zgromadzeniach Gmin-

nych obieranych Rad Muncypalnych, na przełożenie Naszego Ministra Spraw Wewnętrznych i po roztrząśnieniu naszej Rady Stanu, postanowiliśmy następną tymczasową Organizacją dla wszystkich Gmin Miejskich i wiejskich z wyłączeniem Miast, Warszawy, Poznania, Torunia i Kalisza, które to cztery Gminy miejskie, już odąd osobne Muncypalności, podług oddzielnego urządzenia, składają, i takową Organizacją ustanowimy, iak następuje.

§. 1.

Burmistrz w mieście i Wójt we wsi sprawować będą obowiązki miejscowej Administracyi, w §. 5tym opisane, a to pod dozorem i dyrekcyą Podprefekta Powiatowego.

§. 2.

Burmistrze jednakowoż Miast Departamentowych sprawować będą takową Administracyą pod bezpośrednią Prefekta Dyrekcyą.

§. 3.

Burmistrzów mianujemy My Król, Wójtów Wiejskich mianuie *provisorię* Prefekt z pomiędzy Obywateli Gminy czytać i pisać umiejących, za wysłuchaną wprzody opinią Podprefekta, i podaje Ministrowi Spraw Wewnętrznych, który w imieniu Nas Króla potwierdza, tę nominacyą lub odrzuca.

§. 4.

Urząd Wójta może bydź sprawowanym przez iedną osobę razem dla kilku sobie przyległych Gminów, Wójt ma prawo poślawienia kogo innego na swoje miejsce za zezwoleniem i potwierdzeniem Podprefekta; takowi Zastępcy czyli Sołtysi za których Wójt równie iak za siebie iest odpowiedzialnym, w każdej Gromadzie znajdować się muszą.

§. 5.

Burmistrze i Wóyci iako sprawujący miejscową Administracyą następujące odbywać będą obowiązki:

- a. Rozsyłają i podają iak naspieszniey do wiadomości publiczney wszelkie rozkazy i urządzenia Rządowe od Prefekta lub Podprefekta odebrane.
- b. Przy nich iest administracya i dozór majątku gminnego.
- c. Wypłacają Summy Etem przeznaczone z dochodów Gminnych pochodzące.
- d. Dozieraia i kieruią robotami publicznymi.
- e. Mają dozór nad Instytutami publicznymi fundowanymi dla mieszkańców Gminy.

- f. Dają baczność na to wszystko co w obwodzie Gminy jest własnością publiczną.
- g. Są pomocnemi do sprawiedliwego rozkładu i prędkiego poboru ciężarów publicznych.
- h. Szczególniejszym zaś jest obowiązkiem w obwodzie Gminy i gruntów do niej należących utrzymywać porządek, o chędołstwo, spokojność i bezpieczeństwo, tudzież powzięcie środków ku zabezpieczeniu zdrowia ludzi i zwierząt domowych, zgoda odbywać obowiązki miejscowego policyjnego dozoru według ogólnych przepisów policyi.

§ 6.

Stosownie do miejscowej potrzeby przydaną będzie do pomocy Burmistrza pewna liczba Ławników, których Prefekt z pomiędzy Obywateli Gminy czytać i pisać umiejących, *provisorie* mianuje, na wysłuchaną wprzód opinią Podprefekta, i podaje Ministrowi Spraw Wewnętrznych, a ten w Imieniu Nas Króla, potwierdza tę nominacyą lub odrzuca.

§ 7.

Ławnicy w żadnym względzie nie mogą sobie mieć od Burmistrza poruczonego Wy-

działu całkowicie do zarządzenia, lecz raczyć przy samym Burmistrzu zostaje decyzya, i sam za nią jest odpowiedzialnym.

§ 8.

W przypadku śmierci, choroby, nieprzytomności, suspensyi lub innej legalney moralnej przeszkody w pełnieniu obowiązków Burmistrza, pierwszy z porządku tych Ławników zastąpi jego miejsce.

§ 9.

Rady miejskie i wiejskie mianowanemi będą od Prefekta z listy kandydatów przedstawionych przez miasto lub wieś za wspólnem naradzeniem Gospodarzy w mieście lub we wsi osiadłych, na posiedzeniu do którego Prefekt ich wezwie.

§ 10.

W Gminach obcymujących w sobie więcej jak 2,500 mieszkańców, będzie 10ciu; w obcymujących w sobie mniej jak 2,500 mieszkańców, będzie 5; gdzie zaś się niżej nad 100. znajduje, będzie trzech Radców gminnych, czyli miejskich i *respective* wiejskich.

§ 11.

Ile tylko będzie można przynajmniej Radcy miejscy, mają być wybieranemi z po-

między Obywateli Gminy, pisać i czytać u miających.

§. 12.

Rady miejskie i wiejskie,

- a. Czynią wnioski do Rady powiatowej tyczące się okoliczności wpływ mięć mogących na oznaczenie kwoty w której Gmina przykładać się ma do nałożonych na Powiat ciężarów publicznych.
- b. Naradzaia się względem potrzeb Gminy, układaią swoię opinią, w iakimby sposobie Administracyą miejscową poprawić można.
- c. Układaia stan dochodów i expensy Gminnych i proponuią miejscowe składki.
- d. Czynią rozkład tych użytków, iakie Gmina w swęj własności ciągnąć może.
- e. Odbieraią rachunki od Burmistrza, z użytych na potrzeby Gminy funduszów. Na przypadek iednakowoż gdzieby Władza wyższa sądziła bydź potrzebném, takowe obrachunki przez zesłanego od niey Rachmistrza, w przytomności Rady miejskiej weryfikowanemi będą.

§. 13.

Tak swą opinią względem Administracyi miejscowej, iakoli też stan roczny dochodów i expensy, oraz propozycye do stosowney składki podaie każda Rada miejska w miastach więcey nad zł. 500. Intraty maiących na ręce Prefekta Departamentowego, Ministrowi Spraw Wewnętrznych: w miastach zaś mnieyszą intratę maiących na ręce Podprefekta Powiatowego, Prefektowi do zatwierdzenia. Równie odebrane przez te Rady rachunki w miasteczkach mniey iak 500 Zł. Intraty maiących przesłanemi będą Prefektowi do zatwierdzenia i pokwitowania. W wszelkich zaś miastach i miasteczkach więcey iak 500. Zł. Intraty maiących, przesłanemi będą do głównęj Izby obrachunkowej.

§. 14.

Tym końcem zgromadzaia się corocznie, bez poprzedzaiącego zwołania, dnia 1go Grudnia, te zaś posiedzenia dłużej trwać nie mogą nad dni sześć.

§. 15.

Po dokonanym przez Rady Powiatowe rozkładzie ciężarów publicznych, Rady te zgromadzaia się na wezwanie Podprefekta, i na takowém zgromadzeniu czynią rozkład nałożonych na Gminę ciężarów pomiędzy szczególnych ięj mieszkańców,

§. 16.

Prócz tego zgromadzaia się Rady miejskie, i wiejskie, bez poprzedniego wezwania dnia 1go Kwietnia i dnia 1go Października, gdzie naradzaia się względem potrzebnych robót na utrzymanie własności Gminnéy, oraz na zaprowadzenie i utrzymanie dróg, ulic, bruków, ogrodzeń, rowów, mostów, studni, grobli, brzegów nadrzecznych, porządków ogniowych, szkolek publicznych, domów do Gminy należących i tym podobnych, a tak uchwalonych robót, czynia natchmiał pomiędzy siebie rozkład.

§. 17.

Na wezwanie Burmistrza lub Wójtą, do którego umocowanym został przez Podprefekta i *respectivé* Prefekta w miastach Departamentowych Rady te zgromadzaia się końcem naradzenia się i podania prośby do Rad Prefekturalnych na ręce Podprefekta, a jeżeli miasto jest Departamentowe, na ręce Prefekta, względem dozwoleń Gminie rozpoczęcia Processu zamienienia, lub alienacyi własności gminnéy.

§. 18.

Rady te we trzech terminach w których się z prawa zgromadzaia, iako też przy rewizyi Departamentowej przez Prefekta i powiatowej przez Podprefekta, rok rocznie nastąpić

ma.

maiącey, podawać mogą zalecenia względem dostrzeżonych wad w erekucyi lub nieregularności w postępowaniu Burmistrza i Wójtą.

§. 19.

Rady Gminne nie mogą nic w przedmiotach ich obradom podległych decydować, gdy przynajmniej $\frac{2}{3}$ Członków nie są przytomnemi.

§. 20.

Rady miejskie wybieraia z pomiędzy siebie Prezydntącego, oraz jednego z grona swego do trzymania pióra. Po skończonych obradach wszelkie akta oddanemi będą do Archiwum Burmistrza.

Wykonanie téy naszej woli, Ministrowi naszemu Spraw Wewnętrznych zalecamy.

podpisano FREDERYK AUGUST.

(L.S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr: Stanu

FELIX LUBIENSKI STANISŁAW BREZA.

Minister Sprawiedliwości. Zgodno z Oryginałem

Minister Sekr: Stanu

STANISŁAW BREZA.

(L.S.)

L. Osński]

Sek: gen.

17.

*Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.
W Pałacu Naszym w Warszawie
d. 16. Miesiąca Lutego R. 1809.*

**FREDERYK AUGUST z Bożę Łaski, Król
Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.**

postanowiliśmy i stanowimy

w znakach Orderu Świętego Stanisława,
którym odtąd ozdabiać będziemy, następu-
jącą odmiannę:

Wstęga na której zawieszony Krzyż Orderu
Sgo Stanisława, iak dawniej koloru ponso-
wego w morę, zamiast iednym brzegiem, bę-
dzie obwiedziona podwójnym brzegiem bia-
łym, iednym od drugiego odstapionym.

Nikt nosić nie ma wstęgi terazniejszą Na-
szą Ustawą oznaczony, bez szczególnego Na-
szego na to zezwolenia.

Umieszczenie terazniejszey Ustawy w Dzien-
niku Praw, i iey ogłoszenie naszym Ministrom
w czem do którego należy, zalecamy.

(podpisano) **FREDERYK AUGUST.**

(L. S.)

przez Króla

Zgodno z Oryginałem **Minister Sekr. Stanu**

FELIX LUBIENSKI, STANISŁAW BREZA.

Minis. Sprawiedliwości **Zgodno z Oryg.**

Pękalski Zastępca Mini. Sek. Stanu

Skr: gen:

St. BREZA.

*Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.
W Pałacu Naszym w Warszawie
d. 15go Miesiąca Marca R. 1809.*

**FREDERYK AUGUST z Bożę Łaski Król
Saski, Xiążę Warszawski, &c. &c.**

Dopełniając Artykułu 86 Statutu Konsty-
tucyynego, gdyśmy osądziłi za potrzebne,
pomnożenia liczby Radców Stanu, dla po-
mocy dzielniejszey w urządzeniu Kraiu, a
później w Dekrecie Naszym pod dniem 9
Stycznia roku bieżącego o Seymie Głównym
w §. 60. nadaliśmy moc wotowania w Izbie
Poselskiej, wszystkim członkom Rady, nie
ściężniając władzy Naszey pomnożenia li-
czby Radców Stanu, ieżeli tego uznamy
potrzebę, mieć chcemy: aby w iakieykolwiek
liczbie pomnożeni oni zostanę, z nich iednak
nie więcej aby miało prawo wotowania na
Seymie, prócz Ministrów, iak Prezes Rady,
i sześciu Radców Stanu, do tego od Nas
przeznaczonych.

Ta Nasza Ustawa przez Radę Stanu ma

bydź dopełniona i do Dziennika praw po-
dana.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

(L. S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sek. Stanu
FELIX ŁUBIENSKI STANISŁAW BREZA.
Minister Sprawiedliwości.
(L. S.)

Zgodno z Oryginałem
Min: Sekr: Stanu
STANISŁAW BREZA.

L. Osiński
Sek: gen:

*Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.
W Pałacu Naszym w Warszawie
d. 14go Miesiąca Marca Roku 1809.*

**FREDERYK AUGUST z Bożey Łaski, Król
Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.**

Na prośbę Ministra naszego Sprawie-
dliwości pod dnim 13. Miesiąca terażniey-
szego, postanowiliśmy i stanowimy następu-
jące przepisy względem należytości Pisarzy
Aktowych w Xięstwie Warszawskiem.

Artykuł 1.

Pisarz Aktowy ma prawo żądać za każdą
czynność urzędowien przez siebie przyjętą,
jako to :

1. Za protokół przyjęty względem wyda-
nia expedycji Aktu lub Kopii onego z Xiąg
swych, za wyrokiem Trybunału, stosownie
do Artykułu 849 Kodexu Postępowania.
2. Za przyjęcie Aktu uszanowania od osób
zawierających Małżeństwo, stosownie do Ko-
dexu Napoleona Artykułu 151 do 154.
3. Za spisanie Inwentarza z oszacowaniem
dóbr ruchomych i nieruchomych Małżon-
ków, którzy za wzajemnem zezwoleniem żą-
dają rozvodu stosownie do Kodexu Napoleo-
na Art: 279.

4. Za spisanie protokołu Instrukcyi w Sądzie w przypadku processu rozwodowego z wzajemnego stron zezwolenia, stosownie do Artykułów 281. 284 i 285. Kodexu Napoleona.

5. Za spisanie Inwentarza po zmarłym, stosownie do Kodexu Postępowania Art: 941. i następujących.

6. Za uczynienie relacyi do Prezydenta Trybunału w przypadku gdy zajdzie spór lub prośba o administracyą wspólnego majątku, sukcesyi lub innych przedmiotów, stosownie do Kodexu Postępowania Artykułu 941.

7. Za przyjęcie i spisanie wszelkich innych protokołów wzmiankowanych w Art: 977. 978. Kodexu Postępowania i innych.

8. Za złożenie do archiwum sądu oryginalnego protokołu względem sporu zachodzącego przy działach, stosownie do Kodexu Postępowania Art: 977.

a. w Warszawie	—	—	Zł 9
b. w Miastach Departamentowych	—	—	6
c. w Miastach Powiatowych	—	—	4

Artykuł 2.

Gdy Pisarz aktowy będzie musiał sam osobiście stać w Sądzie, i Xiege swoje przyflawic, jak np. w przypadku w Artykule 852 Kodexu Postępowania wymienionym, natenczas

należytość jego tyle wynosić ma, ile w poprzedniczym Artykule za akt przed nim udzielany, postanowiono.

Artykuł 3.

Gdy Pisarz aktowy będzie musiał dalej iak milę iechać dla spisania aktu, a nie będzie miał sobie dostawionego powozu i koni, natenczas za koszt wszelki drogi rachowana ma być na milę i na powrót połowa należytości Artykułem 1wszym za przyjęcie samego aktu ustanowionej.

Oprócz tego za każdy dzień w drodze lub na przyjęcie aktu przepędzony, podwójna należytość Art: 1wszym ustanowiona, onemu należy się.

Artykuł 4.

Chociażby Pisarz aktowy w miejscu mieszkania swego akt iakowy przyjmował, lub czynność iakową uskuteczniał, tym jednak kilka dni był zatrudniony, iak się to przy układaniu rachunków i porcyi dzielących się Sukcesorów zdarzyć może, w ten czas ma prawo żądania dniowej nagrody, artykułem 3cim ustanowionej.

Artykuł 5.

Expedycye i ekstrakty wszelkich aktów przyjętych lub spisanych przez Pisarza akto-

wego mieć mają najmniej 28 wierszy po 15 sylab na każdej stronie, i opłacone być powinny za każdy arkusz:

w Warszawie	—	—	Zł. 5
w Miastach Departamentowych	—	—	4
w Miastach Powiatowych	—	—	2

Oprócz zaś tego Pisarz aktowy nie ma prawa wymagania innych pod jakimkolwiek nazwiskiem opłat.

Artykuł 6.

Lubo dobra wola w wyższym wynagrodzeniu Pisarza aktowego stronom nie tamuje się, wszelako ci więcej od stron wymagając, ściągają na siebie karę zawieszenia w urzędzie, oddalenie lub odesłanie do sądu przyswoitego po ukaranie. A gdy z jednej strony wyższe dobrowolne wynagrodzenie Pisarzom aktowym zatamowaniem nie jest, przeto z drugiej strony nie są mocni wymawiać się stronom ubogim od przyjęcia aktu, z przyczyny niemożności opłacenia onego, stosownie do powyższych przepisów. Co się szczególnie o akcie uszanowania włościan i ludzi ubogich rozumie.

Artykuł 7.

We wszelkich sprawach zachodzących o opłatę należności między stroną a Pisarzem aktowym, Trybunał lub Prezes onego na

doniesienie którejkolwiek strony obowiązany jest spór ten przez rezolucją natychmiast załatwić i należytość Pisarza ustanowić, lub przyjęcie Aktu onemu nakazać.

Ogłoszenie i dopełnienie niniejszej Nazszej Ustawy, tudzież umieszczenie onę w Dzienniku Praw, Ministrowi Sprawiedliwości Xięstwa Naszego Warszawskiego, zalecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

(L. S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr: Stanu
FELIX LUBIENSKI, STANISŁAW BREZA.
Min: Sprawiedliwości.

Zgodno z Oryginałem
Min: Sekr: Stanu
STANISŁAW BREZA.

(L. S.)

L. Osiński
Skr. Generalny.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

*W Pałacu Naszym w Warszawie dnia 14go
Miesiąca Marca roku 1809.*

**FREDERYK AUGUST z Bożę Łaski, Król
Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.**

Na przełożenie Ministra Naszego Sprawiedli-
wości pod dniem 13tym miesiąca tera-
źniejszego, postanowiliśmy i stanowiąmy
następujące przepisy względem należyto-
ści Burgrabiom w Xięstwie Warszawskiem.

Artykuł 1.

Za napisanie oryginału pozwu zawierają-
cego skargę lub prośbę, wezwanie do uczy-
nienia czego, opozycyą, protestacyą, pro-
śbę o uchylenie i wszystkich innych aktów
Urzędu Burgrabiego, wypływających z Ko-
dexu Postępowania Sądowego.

Jeżeli jest czynność takowa zapózwem
przed Sąd Pokoju, lub należy do władzy i
attrybucyi Sądu Pokoju Wydziału pojedna-
wczego lub spornego lub z jego wyroku wy-
pływa, złotych dwa.

Jeżeli zaś czynność takowa należy do at-
trybucyi Trybunału Cywilnego Pierwszey
Instancyi, złotych trzy.

Jeżeli nakoniec należy do attrybucyi
Sądu Appellacyynego lub Kassacyynego, zło-
tych cztery.

Za Kopią wyżej wymienionych Aktów,
jeżeli nie przenosi iednego Arkusza, groszy
piętnaście; jeżeli zaś przenosi ieden arkusz,
tedy za każdy arkusz groszy piętnaście.

Artykuł 2.

Za Kopią Dokumentów, któreby do wyżej
wymienionych Aktów przyłączonemi bydy
mogły, od Arkusza zawierającego na każdéj
stronicy przynajmniéj 28 wierszy, a w ka-
żdym wierszu najmniéj piętnaście sylab,
groszy piętnaście.

Artykuł 3.

Jeżeli Burgrabia ma, z okazji swego u-
rzędu odprawić droge, tedy za każde wrę-
czenie iakowego Aktu, gdzie droga nieprze-
nosi $\frac{1}{4}$ mili, należytość iego wynosi groszy
piętnaście, tak iak od każdego wręczenia w
mieyscu mieszkania Burgrabiego; dalsza zaś
droga, chociaż nie wynosząca mili całéj, ra-
chuię się za całą milę, a od mili tam i na po-
wrot rachuiąc odległość mieysca, w którym
wręczenie nastąpić powinno, od mieysca
mieszkania Burgrabiego; należy się onemu
złotych dwa. Przepisten służy także i dla
woźnych.

Artykuł 4.

Za podanie Aktu do zaświadczenia, czyli wizowania Pisarzowi, Burmistrzowi lub jego Adjunktowi, Burgrabia lub Woźny, nie ma prawa żądania żadnej nagrody.

Artykuł 5.

Jeżeli Patron, Adwokat lub Mecenas sam ułożył Akt lub Kopią napisał, tedy Burgrabiemu należytość za oryginał wszelako opłaconą być powinna, lecz za kopie nie ma prawa żądania nagrody.

Artykuł 6.

Za przyjęcie protokołu w przypadku ekucyi rzeczy ruchomych, dóbr nieruchomości, dożywotnich pensyi, zboża na pniu stojącego i tym podobnych, i za spisanie protokołu przy odbieraniu rzeczy przez ekucyą zabranych, od ustanowionego onych Dozorcey, złotych trzy.

Jeżeliby jednak czynność cały dzień lub więcej dni trwała, natenczas za każdy dzień ma być zapłacono Burgrabiemu Złotych cztery, lecz oprócz téj nagrody, nie może żądać żadnych należytości, za wydanie Kopiy za rekwizycyą do Sądu lub Burmistrza o otworenie zamków i drzwi.

Artykuł 7.

Za każdy Exemplarz obwieszczenia o sprzedaży rzeczy lub Dóbr przez ekucyą zabra-

nych a sprzedać się mianych, groszy piętnaście; jeżeliby takowe obwieszczenia miały być drukowane, tedy kosztu druku mają być Burgrabiemu zwrócone.

Artykuł 8.

Za samą sprzedaż rzeczy należy się Burgrabiemu za każdą godzinę przez którą aukcyja trwa, złoty jeden, więcej jednak za cały dzień żądać nie może, iak złotych cztery: jeżeliby aukcyja więcej dni trwała, tedy równie należytość Burgrabiego za każdy dzień stanowi się na złotych cztery. Jeżeliby która strona żądała kopii protokołu aukcyi, tedy należytość za kopijowanie wynosić ma groszy piętnaście od arkusza.

Artykuł 9.

Za wzięcie dłużnika do osobistego areшту, i za wszelkie czynności przedsięwzięte złotych dwanaście, które Wierzyciel z góry Burgrabiemu zaliczyć obowiązany.

Artykuł 10.

Burgrabia jest obowiązany stronę, nie tylko z zapłaconey sobie należytości na piśmie pokwitować, ale nadto na dole każdego Aktu ilość swéj należytości zanotować.

W przypadku przestąpienia powyższych przepisów przez Burgrabiego, tenże nie tylko podpada karze Artykułem 67. Kodexu

Postępowania przepisany, ale nadto podług okoliczności, na wniosek Prokuratora Królewskiego, podpada zawieszeniu od Urzędu lub oddaniu pod sąd przyzwoity po ukaranie.

Ogłoszenie i dopełnienie niniejszemy Naszemy Ustawy, tudzież umieszczenie ony w Dzienniku Praw, Ministrowi Sprawiedliwości Xięstwa Naszego Warszawskiego zalecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST;

(L.S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem, Minister Sekr. Stanu

FELIX LUBIENSKI, STANISŁAW BREZA;
Minister Sprawiedliwości.

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekr. Stanu;
STANISŁAW BREZA;

(L.S.)

L. Osiński.

Sekr. Generalny.

NUMER DZIESIĄTY.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

FREDERYK AUGUST z Bożey Łaski Król
Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.

Wszem w obec i każdemu komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Obywatelom Xięstwa naszego Warszawskiego, wiadomo czyniemy, iż Izba poselska, stosownie do przedłożonego iey w Imieniu Naszém projektu, i po wysłuchaniu Mowców Rady Stanu i Komissyi, uchwaliła co następuje:

Zmiany w Prawie Kryminalném, tym czasowo służącym dla Xięstwa Warszawskiego:

Artykuł I.

Pókad stosowny dla Xięstwa Warszawskiego nie będzie mógł być wypracowanym, przez Radę Stanu roztrząsionym, a przez Seym przyietym Kodex Kryminalny; pókad mają służyć Sądom karę wymierzającym za formę do ocenienia przestępstw i zbrodni, prawa dotychczasowe w § 38. Organizacyi Sądownictwa od Kommissyi Rządzącej wska-

zane; tak, iż Sądy tymczasowo używać będą praw dawnych Polskich, a w ich niedostatku praw zeszłego rządu; z temi jednak warunkami, iż w każdym szczególnym przypadku, te prawa przyzysowanemi będą, które ściślejszy gatunek popełnionego występku obeymnia, i łagodniejszą na przypadek stanowią karę z wyjątkiem kar na złodzieiów; wyszczególnione w Artykule 10tym:

Artykuł 2.

W przyzysowaniu powyżey wskazanych praw Kryminalnych, Sędzia jednakowoż da baczenie, aby przepisy Konstytucyi Xięstwa i Kodexu Napoleona, w niczem nadwyrężonemi nie były, mianowicie zachowa następujące modyfikacye.

Artykuł 3.

Zawiesza się § 902. prawa Rządu zeszłego; użycie w przypadku potrzeby należytych napomnień i objaśnień zostawia się i poleca roztropności matek, opiekunek i wszystkich, któreby je zastępowały, a iakiey po nich spodziewać się Rząd ma prawo. Do przepisanych §. 902. objaśnień, matki, opiekunki, panie, doktorki i inne je zastępujące osoby w ten czas tylko są obowiązane, gdy się niezawodnie przeświadczą, iż niewiasta bezczenna w ciężką zaszła.

Art.

Artykuł 4.

Przepisy Rządu zeszłego, obeymniające obowiązki pod karami, dla mężczyzn, którzy nieprawey cięży stali się przyczyną, iako niesłowne do zasad praw dawnych Polskich, i sprzeciwiające się §. 340. Kodexu Napoleona; odtąd uchylają się.

Artykuł 5.

Paragraf 17. Rozdziału 20. praw Rządu zeszłego, odtąd przyzysowanym będzie do tych wszystkich; którzy nie ukończyli lat 16tu.

Artykuł 6.

Co do przyzysowania kary na popełnione występk, w żadnym przypadku ostrość kary śmierci, i fizyczne dręczenie skazanego winowaycy, nie będą posuwane daley, iak tylko do odjęcia życia. Będą jednakowoż mogły być do gardłowej kary dołączone, środki dążące do tklivego zawstydzenia zbrodniarza; i do wzmocnienia zbawiennych na widzach wrażeń, a to podług następnie wyszczególnionych przyzysowań.

Artykuł 7.

W przypadku, gdzie prawodawstwo Rządu zeszłego w §. 93. nie oznacza imiennie gatunku kary na występnego, ale tylko przernacza dla niego naysrozsze katusze, tudzież

w każdym przypadku, gdzie toż prawodawstwo wskazuje dla występku śmierć kołem od dołu, zamieniamy te kary na śmierć miecza, z położeniem na kole ciała winowaycy po śmierci.

Artykuł 8.

W każdym przypadku, gdzie prawodawstwo Rządu zeszłego oznacza karę śmierci kołem od góry, odtąd używaną będzie kara szubienicy.

Artykuł 9.

W przypadku, gdzie prawodawstwo Rządu zeszłego, oznacza karę żywego winowaycy spalenia, używaną odtąd będzie kara miecza, z paleniem po śmierci ciała i rozproszeniem popiołów.

Artykuł 10.

Ktoby cztery razy za gwałtowne złodziejstwo był dekretoowanym, dopuściwszy się téj zbrodni piąty raz, odtąd na karę szubienicy skazanym będzie.

Artykuł 11.

W powyższych wszystkich przypadkach, niewiaśły skazanemi będą na prostą karę miecza.

Artykuł 12.

Kara taczek z publiczną pracą, przykuć do nich w ubiorze ohydny z głową

na wzdłuż i poprzek przegoloną, odtąd używaną będzie tam, gdzie prawodawstwo zeszłego rządu winowaycę na dziesięć lat, lub więcej, do robót fortecznych wskazuje. — Gdzie kara do robót fortecznych jest niższą, odtąd winowayca jedynie do domu kary i poprawy skazanym będzie.

Artykuł 13.

W domach kary i poprawy używane odtąd stroje ohydne znoszą się, równie jak i używanie winowaycy do publicznych robót; odtąd skazani do domów kary i poprawy, nosić będą jednego koloru ubior, i jedynie fabryką sukieną lub rzemiosłami i innemi robotami w domu kary i poprawy, lub tego ogrodu, odbywać się mającemi, zatrudnionemi będą.

Artykuł 14.

Kara cielesna publicznie dawana lub chłosta, używaną nie będzie przeciw tym, którym służy używanie praw obywatelskich Xięstwa Warszawskiego, i gdzieby tylko wskazaną być mogła przeciw tym, zamienioną będzie na karę uwięzienia. Przeciw tym, którym nie służy używanie praw Obywatelskich Xięstwa Warszawskiego, używaną tylko wtenczas będzie chłosta, gdy nie należą do rzędu klas w §. 50 i 58. Konfitytucyi obiętych.

Artykuł 15.

Ubożsi przewiniali, których majątek nie dochodzi 1000. Złotych Polskich, karanemi byź nie mogą na pieniądze, ale raczy skazywani będą na uwięzienie, w proporcji §. 88. oznaczoney; ieżeli zaś nie są Obywatelami Xięstwa Warszawskiego, lub nie należą do klas w §. 50 i 58. Konstytucyi obiętych, kara uwięzienia ma byź skróconą, tak daleko, iak tylko zdrowie winowaycy dozwoli, przez zamienienie iej na karę cielesną.

Artykuł 16.

Tam gdzieby z naturalnego kar stopniowania, wypadło zwyczajną karę wzmocnić, Sędzia karę śmierci lub tacek wzmocni publicznem przed exekucyą wystawieniem winowaycy przy przegierzu, i tamże sromotnem przez mistrza uderzeniem winowaycy; kary zaś uwięzienia w domu kary i poprawy, będą mogły byź wzmocnione karami cielesnymi, pomiędzy murami domu kary i poprawy, w przytomności iedynie współuwięzionych, mające byź exekwowanemi. Prócz tego, użycie takowey cielesnéy kary, przeciw winowaycy uwięzionemu, zostawia się rozroczności Sędziego Kryminalnego, domem kary i poprawy dyrygującego.

Artykuł 17.

Wszędzie, gdzie stosownie do powyższych przepisów, oznaczoną została kara śmierci; winowayca skazanym będzie na utracenie praw politycznych, i na śmierć cywilną. Jeżeli więc będzie szlachcicem lub obywatelem Xięstwa Warszawskiego, odsądzonym będzie od szlachectwa i obywatelstwa, prócz tego, skazanym będzie na skutki cywilne w §. 25 Kodexu Napoleona obięte.

Artykuł 18.

Winowayca, który skazanym będzie do tacek, odsądzonym ma byź na zawsze od szlachectwa i obywatelstwa Xięstwa Warszawskiego, w ciągu zaś swego uwięzienia, zawieszonym będzie w używaniu swych praw cywilnych.

Artykuł 19.

Winowayca, skazany do domu kary i poprawy, zawieszonym będzie w używaniu praw politycznych i cywilnych, przez cały ciąg swego uwięzienia; prócz tego, po wyściui z domu kary i poprawy, zawieszonym będzie w używaniu praw politycznych, tak długi czas, na iak długo uwięzionym został.

Artykuł 20.

Có do majątku winowaycy, odtąd iedynie przepisy Kodexu Napoleona, a w szczegó-

ności paragrafy 24, 25 i 33, mają służyć za prawidło. Prócz tego, dzieci w żadnym przypadku kary za winę swych rodziców odnosić nie będą. Dzieci jednakowoż, po zapadłym wyroku, skazującym winowayę na utracenie praw szlacheckich, spłodzone, nie będą sobie mogły przywłaszczać szlachestwa, któreby służyć mogło starszemu ich rodzeństwu.

Artykuł 21.

Urzędnik wszelkiego stopnia, skazany na karę, do której dołączona jest utrata, lub zawieszenie praw politycznych, tym samym skazanym będzie na utratę swojego urzędu, i odtąd staie się na zawsze niezdolnym sprawowania jakiegokolwiek urzędu.

Porozważeniu przedstawienia Senatu, zalecamy i rozkazujemy, aby takowe prawo stwierdzone wielką pieczęcią Stanu, było umieszczone w Dzienniku Prawa, przesłane do Sądu Apellacyjnego, Sądów Kryminalnych i Trybunałów Departamentowych, tudzież do władz Administracyjnych, aby te Magistratury do archiwów swoich je wciągnęły, takowe prawa wykonywały i ich wykonania pilnowały; w szczególności zalecamy Ministrowi Naszemu Sprawiedliwości, prawo niniejsze za obowiązujące ogłosić.

Dan w Pałacu Naszym w Warszawie dnia ośmnastego Miesiąca Marca roku tysięcznego ośmsetnego dziewiątego.

podpisano FREDERYK AUGUST.

(L.S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr: Stanu
FELIX LUBIEŃSKI. STANISŁAW BREZA.
Minister Sprawiedliwości. Zgodno z Oryg:
(L.S.) Mini: Sekr: Stanu
L. Osiński Se: gen. STANISŁAW BREZA.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

MY FREDERYK AUGUST, z Bożej Łaski
Król Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.

Wszém w obec i każdemu, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Obywatelom Xięstwa Naszego Warszawskiego, wiadomo czyniemy, iż Izba Poselska, stosownie do przedstawionego iey w Imieniu Naszém projektu, i po wysłuchaniu Mówców Rady Stanu i Kommissyi, uchwaliła co następuje:

Prawo,

Przez które przepisy Kodexu Napoleona, o Aktach Stanu Cywilnego, do położenia kraju zastosowanemi zostają.

Artykuły Kodexu Napoleona 41. 43. 44. 45. 49. 53. 70. 71. 72. przystosują się następującym sposobem:

Artykuł 41.

Na każdej stronicy kart w rejestrach, od pierwszej do ostatniej położone będą liczby i cyfry szczególne, zrobione przez Sędziego Pokoju powiatowego, lub jego Zastępcę.

Artykuł 43.

Urządnik Stanu Cywilnego zakończy i podpisze rejestr corocznie, i w przeciągu miesiąca, jeden ich exemplarz złoży w archiwum gminném, a drugi w Archiwum Sądu Pokoju swego Powiatu.

Artykuł 44.

Umocowania i inne papiery, które powinny być przyłączone do aktu Stanu Cywilnego, po położeniu na nich Cyfry przez składające je Osoby, i przez Urzędnika Stanu Cywilnego; złożone będą w archiwum Sądu Pokoju, z tym exemplarzem rejestrów, który

oddanym być powinien do składu tegoż Archiwum.

Artykuł 45.

Wolno jest każdemu wymagać wyciągów z rejestrów Stanu Cywilnego, od Osób skład tych rejestrów utrzymujących. Wydane wyciągi zgodne z rejestrami, i zaświadczone prawnie przez Sędziego Pokoju, lub jego Zastępcę, mieć będą wiarę dopóty, dopóki o ich zfałszowaniu zaskarżenie nie zajdzie.

Artykuł 49.

W każdym przypadku, gdy wzmiankę aktu ściągającego się do Stanu Cywilnego uczynić wypada, na brzegu innego aktu już wpisanego; uczyni to Urzędnik Stanu Cywilnego, na przełożenie stron interesowanych, w rejestrach ciągnących się jeszcze, albo złożonych w archiwach Gminnych; a Pisarz sądu Pokoju, za doniesieniem Urzędnika Stanu cywilnego, w rejestrach w archiwum złożonych; na ten koniec Urzędnik Stanu cywilnego, uwiadomi we trzech dniach Prokuratora Królewskiego, przy Trybunale cywilnym pierwszej Instancji Departamentu swego, o uczynioném przez siebie wezwaniu Pisarza Sądu pokoju. Pisarz zaś Sądu pokoju uwiadomi we trzech dniach Prokuratora Królewskiego, o uskutecznieniu wezwania Urzędnika Stanu cywilnego.

Artykuł 53.

Sędzia pokoju, lub jego zastępca, obowiązany jest do sprawdzania stanu rejestrów, przy składaniu ich w archiwum Sądu pokoju; spisać krótki protokół takiego sprawdzenia; doniesie uchybienia albo wykroczenia Urzędników Stanu cywilnego Prokuratorowi Królewskiemu, przy Trybunale właściwego Departamentu, który nastawać będzie o kary prawem przepisane.

Artykuł 70.

Urzędnik Stanu Cywilnego, każe sobie złożyć Akt urodzin każdego z przyszłych Małżonków. Jeżeli z nich, które jest w niemożności dostania takowego Aktu, może ten zastąpić, składając urzędowy akt znania, wydany przez Burmistrza, lub Wójta miejscy, w którym się rodził, albo w którym zamieszkał.

Artykuł 71.

Taki Akt znania zawierać w sobie będzie zeznania dwóch świadków jakiegokolwiek płci, krewnych lub nie krewnych, którzy zaświadczą o imionach, nazwisku, sposobie życia, zamieszkanu przyszłego małżonka; równie jak oycy jego i matki, jeżeli są znani; o miejscu i ile możności, o czasie urodzenia jego; o przyczynach przeszkadzających do złoże-

nia na to Aktu; świadkowie podpiszą akt znania i Burmistrz lub Wójt. A gdyby który świadek pisać nie mógł, lub nie umiał, wzmianka o tém uczyniona będzie. Gdyby zaś przez świadectwa punkta wyszczególnione w niniejszym Artykule wyświadczone być nie mogły; naten czas osoba potrzebująca aktu znania, stawie się ma przed Sędzią pokoju, który po uczynionem podwóynem, we dwa tygodnie powtórzonem śledztwie; może jest, względem osób zagranicznych dozwolić, ażeby od dostawienia świadków uwolnili się przysięgą.

Artykuł 72.

W pierwszym przypadku Artykułu powyższego, akt znania podany będzie Sądowi pokoju, w którego powiecie Małżeństwo ma być obchodzone; Sąd pokoju wysłuchawszy Pisarza aktowego, który w tym razie sprawować ma obowiązki Prokuratora Królewskiego, wyda albo odmówi potwierdzenie swoje, w miarę znalezionych dostatecznych zeznań świadków; w drugim przypadku, to jest, co do zagranicznych, równie po wysłuchaniu zastępcy Prokuratora, uznawszy niedostateczność przyczyn przeszkadzających złożeniu świadectwa, odmówi, lub gdy przyczyny te za dostateczne osądzi, do przysięgi dopuści, i akt znania wyda.

Po rozważeniu przedstawienia Senatowi, zalecamy i rozkazujemy, aby takowe prawo stwierdzone wielką pieczęcią Stanu, było umieszczone w Dzienniku prawa, przesłane do Sądu Apellacyynego, Sądów Kryminalnych i Trybunałów Departamentowych, tudzież do Władz Administracyynych, aby te Magistratury do archiwów swoich je wciągnęły, takowe prawa wykonywały i ich wykonania pilnowały; w szczególności zalecamy Ministrowi Naszemu Sprawiedliwości, Prawo niniejsze za obowiązujące ogłosić. —

Dan w Pałacu naszym w Warszawie dnia 18go miesiąca Marca roku 1809.

podpisano FREDERYK AUGUST.

(L.S.) *przez Króla*

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr: Stanu
FELIX LUBIEŃSKI, STANISŁAW BREZA.
Minister Sprawiedliwości.

(L.S.) *Zgodno z Oryginałem*
Ludwik Osiński, Minister Sekr: Stanu
Skr: Gener: STANISŁAW BREZA.

Wy-

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

MY FREDERYK AUGUST, z Bożej Łaski
Król Sarski, Xiążę Warszawski &c. &c.

Wszem w obec i każdemu, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Obywatelom Xięstwa Naszego Warszawskiego, wiadomo czyniemy, iż Izba Poselska, stosownie do przedstawionego Jéy w Imieniu Naszém projektu, i po wysłuchaniu Mówców Rady Stanu i Kommissyi, uchwaliła co następuje:

o W o y s k u.

Przyprowadzenie Woyska do liczby przepisanej Artykułem 79 Konstytucyi, i Organizacya onegoż, Nayiaśnieyszemu Panu, szczęśliwie Nam dziś panującemu, zostawie się.

Po rozważeniu przedstawienia Senatowi, zalecamy i rozkazujemy, aby takowe prawo, stwierdzone wielką pieczęcią Stanu, było umieszczone w Dzienniku prawa, przesłane do Sądu Appellacyynego, Sądów Kryminalnych, i Trybunałów Departamentowych, tudzież do Władz Administracyynych, aby te Magistratury do Archiwów swoich je

wciągnęły, takowe prawa wykonywały i ich wykonania pilnowały; w szczególności za-
lécamy Ministrowi Naszemu Sprawiedliwo-
ści Prawo niniejsze za obowiązujące ogłosić.

Dan w pałacu Naszym w Warszawie dnia
dwudziestego 2go Miesiąca Marca Roku ty-
siącznego osmsetnego dziewiątego.

podpisano: FREDERYK AUGUST.

(L.S.) *przez Króla*

Zgodno z Oryginałem *Minister Sekr: Stanu.*
FELIX LUBIENSKI, STANISŁAW BREZA.
Minis. Sprawiedliwości FELIX LUBIENSKI
Min: *Sprawiedliwości*

Zgodno z Oryginałem
Minist. Sekr: Stanu
STANISŁAW BREZA.

(L. S.)

Ludwik Osiniński
Sekr: Generalny.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu
MY FREDERYK AUGUST z Bożę Łąski,
Król Saski, Xiążę Warszawski, etc. etc.

Wszém w obec i każdemu, komu o tém
wiedzieć należy, a mianowicie Obywatelom
Xięstwa Naszego Warszawskiego, wiadomo
czyniemy, iż Izba Poselska, stosownie do
przedstawionego Jéy w Imieniu Naszém pro-
jektu, i po wysłuchaniu Mówców Rady Stanu
i Kommissyi, uchwaliła co następuje:

Przyjęcie Kodexu Handlowego Francuz-
kiego za Prawo Xięstwa Warszawskiego.

Artykuł 1.

Prawa Francuzkie dekretowane na dniu
10, 11, 12, 14, i 15 ogłoszone na dniu 20,
21, 22, 24, i 25, Września 1807 roku, zawar-
te pod tytułem ogólnym Kodex Handlowy,
za Prawa Handlowe dla Xięstwa Warsza-
wskiego są przyjęte, przystosowaniami w
poniższych Artykułach przyjętymi.

Artykuł 2.

Prawa Handlowe z dniem 1szym Maja roku
bieżącego, mają być zaprowadzone.

Artykuł 3.

Gdzie Kodex Handlowy odwołuje się do
Procedury Cywilnéj, ma być dołożonem—

Tymczasowo przez Najjaśniejszego Państwa wydadź się mającący.

Artykuł 4.

W Artykule 176. Xięgi pierwszej, moc dana Burgrabiom, zostawie się tylko przy Notaryuszach.

Artykuł 5.

Artykuł 14. Rozdziału II. Xięgi trzeciej, zmienia się w tym sposobie:

Może oraz Sąd Pokoju na wypadek rozgłoszonego Bankructwa dłużnika, iako Sąd miéyscowy, za udowodnieniem niebezpieczeństwa w przewłoce, przystąpić do przyłożenia pieczęci.

Po rozważeniu przedstawienia Senatu, załécamy i rozkazujemy, aby takowe Prawo stwierdzone wielką pieczęcią Stanu, było umieszczone w Dzienniku prawa, przestane do Sądu Appellacyynego, Sądów Kryminalnych i Trybunałów Departamentowych, tudzież do Władz Administracyynych, aby te Magistratury do Archiwów swoich je wciągnęły, takowe prawa wykonywały, i ich wykonania pilnowały; w szczególności załécamy Ministrowi Naszemu Sprawiedliwości, prawo niniejsze za obowiązujące ogłosić.

Dan

Dan w Pałacu Naszym w Warszawie, dnia dwudziestego czwartego Miesiąca Marca, roku Tysiącznego Ośmsetnego Dziewiątego.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

(L.S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem, Minister Sekr. Stanu

FELIX ŁUBIENSKI, STANISŁAW BREZA.
Minister Sprawiedliwości, FELIX ŁUBIENSKI

(L.S.) Min. Sprawiedliwości.

L. Osiński. Zgodno z Oryginałem
Sokr. Generalny. Minister Sekr. Stanu,
STANISŁAW BREZA.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

FREDERYK AUGUST z Bożęj Łaski Król
Sarki, Xiążę Warszawski &c. &c.

Wszém w obec i każdemu komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Obywatelom Xięstwa Naszego Warszawskiego wiadomo czyniemy, iż Izba Poselska stosownie do przedstawionego Jéy w Imieniu Naszém projektu i po wysłuchaniu Mówców Rady Stanu i Kommissyi, uchwaliła co następuje:

Wstęp do Prawa o Poborach.

Na potrzeby Kraiowe, aż do ustawy przyszłego Seymu, następujące uchwalają się pobory:

Zachowanie podatków dawnych.

Artykuł 1.

Podatki stałe i niestałe, dotąd w Xięstwie Warszawskiem będące, na daléj zachowane i wybierane bydz mają.

Artykuł 2.

Wyżéy wymienione podatki stałe są następujące:

1. Ofiara 24. grosza z Dóbr Ziemiańskich.
2. Ofiara z Dóbr Duchownych.
3. Kontrybucya stała, czyli podatek gruntowy z powiatów w Departamencie Bydgoskim: Kamińskiego, Wałeckiego, Inowrocławskiego, Bydgoskiego, Toruńskiego, Chełmińskiego i Michałowskiego.
4. Podymne z miast i wsiów.
5. Łanowe.
6. *Subsidium charitativum*.
7. Kanon z Młynów.
8. Procenta Administracyjne i Kompetencyi z Dóbr darowanych przez Króla Pruskiego.
9. Kwarciane.

Artykuł 3.

Z Podatków niestałych zachowuią się:

1. Dochody z ceł.
2. Akcyzy po miastach, w których iuż są zaprowadzone.
3. Podatki z rzezi.
4. Podatki Konsumcyjne, i czopowe w miastach.
5. Dochód z papieru stęplowego.
6. Kontrybucya niestała w siedmiu wyżéy mianowanych powiatach Departamentu Bydgoskiego, czyli podatek od trunków wieýskich, i pogłowne od Kormowników.
7. Podatek od rzezi po wsiach.

Artykuł 4.

Termina opłaty podatków Ofiary i podymnego, będą następujące:

Ofiary od pierwszego Września i od pierwszego Marca:

Podymne od pierwszego Czerwca i od pierwszego Grudnia.

Waruiemy: iż od pierwszego Czerwca za rok, wszystkie stałe i niestałe podatki teraz opłacane w powiatach Departamentu Bydgoskiego, Kamińskim, Wałeckim, Inowrocławskim, Bydgoskim, Toruńskim, Chełmińskim i Michałowskim; tudzież w Powia-

tach Departamentu Kaliskiego, Pilickim i Lelowskim, do podatków innych Departamentów, porównane będą.

Powiększenie Ofiary na Woysko.

1. Z wszelkich Ziemiańskich posiadłości dziedzicznych i z Dóbr Duchownych, złożona będzie Summa cztery miliony dwa kroć sto tysięcy Złotych Polskich. Do rozkładu téj Summy najpierwéy pociągnionemi byđź mają, wszystkie nowe użytki, które po poprawie 1789. roku przybyły, a dotąd podatkiem 24go Grosza dotkniętemi nie są; tudzież Dobrą Dziedziczne, te, które dotąd albo żadnego, albo proporcjonalnego do podatków reszty Dóbr Ziemiańskich, nie opłacały podatku.

Obiekta nowych użytków iako po prawie 1789. roku przybyłe, są następujące:

- a. Wsie, folwarki złożone z części szlacheckich, które w roku 1789tym stosownie do owczasowéy ustawy, iako nie wysiewające dziesięć korcy zboża do podatku ofiary dziesiątego grosza klasyfikowane nie były.
- b. Części Szlacheckie, czy to w possessyi Szlachty, czy nie Szlachty teraz będące, które prawem 1789. od Ofiary dziesiątego grosza wyłączone były, dla

tęgo, że dziesięciu korcy zboża nie wysiewały.

c. Przybyłe po roku 1789. aż do ostatniego Grudnia 1806. Karczmy, Młyny wodne, wiatraki i tartaki.

d. Erygowane w tym samym przeciągu czasu na rolach nieornych przed rokiem 1789. miasta, wsie, kolonie, Holendry, folwarki, budy, budniki, słowem, wszystkie posady dochód czyniące.

2. W Departamencie Bydgoskim, to jest: w Powiatach od Departamentu Poznańskiego do Departamentu wspomnionego przyłączonych, wyszukiwane będą obiekta, wyżej w czterech punktach wyliczone, te, które po roku 1789 przybyły. W innych zaś powiatach tego Departamentu, brane będą te obiekta, które po terminie ustawy podatku gruntowego, przez dziedziców teraz opłacanego, przysposobionemi zostały.

3. Wyprowadzenie Intraty z obiektów nowo wynalezionych, do ustanowienia z nich powiększonéy Ofiary 24go grosza, robione będzie na zasadach i podług przepisów prawem 1789. oznaczonych.

4. Wyłączone są od nowego nakładu Kolonie i osady, którym wolne lata ieszcze nie wyszły, aż do czasu ich wyisčia. Takowe

lata udowodnione byż mają Kontraktami czyli nadaniami autentycznymi, a w niedostatku tych, przysięgą Kolonisty, lub osadnika, przed Sądem pokoju wykonać się mającą.

5. Po wyrachowaniu Summy ogólnej z odkrytych nowo obiektów do podatków pociągniętych, summa do dopełnienia czterech milionów dwóch kroć sto tysięcy brakująca, rozłożoną będzie na wszystkich Kontrybuentów Ofiarę 24go grosza opłacających; z tém ostrzeżeniem, że na intraty z czynszów stałych pieniężnych, tylko ośm od sta od summy na podatek opłacanej, nałożonem będzie. Rozkład téj Summy na Departamenta, w Departamentach zaś na Powiaty i w Powiatach na Kontrybuentów, wedle zasady wyżej wyrażonej zrobiony będzie. W Departamencie zaś Bydgoskim, to jest w Powiatach Bydgoskim, Wałeckim, Kamińskim, Inowrocławskim, Chełmińskim, Michałowskim, Toruńskim, wedle prawideł Kontrybucyi gruntowej z ról do folwarków dworskich należących, opłacanej.

6. Nim zaś repartycya wyżej wyrażona ukończoną zostanie, Summa cztery miliony dwa kroć sto tysięcy rozłożona tym czasowo będzie w całkowitości na Kontrybuentów, Ofiarę 24. grosza i Kontrybucyą

gruntową z ról dworskich teraz opłacających.

Rozkład ten na Departamenta, a w Departamentach na Powiaty w proporcji Ofiary 24 Grosza i Kontrybucyi wspomnionéj; w Powiatach zaś na Kontrybuentów w proporcji podymnego wiejskiego uczyniony będzie; z ostrzeżeniem, iż po uskutecznieniu Ofiary z nowo wynalezionych Obiektów bonifikacya proporcjonalna Kontrybuentom nastąpi, a to w pierwszój racji opłaty Ofiary, na nowo wynalezionych Obiektach ustanowionéj. Co zaś do Powiatów siedmiu Departamentu Bydgoskiego, w proporcji Kontrybucyi gruntowej z ról dworskich.

7. Podatek ten wypłacany będzie napierwszego Czerwca i napierwszego Grudnia.

Opłata Patentowa od Professoistów.

Artykuł 1.

Od dnia pierwszego Czerwca roku bieżącego 1809. wszyscy obojczy Płci sprawujący, lub sprawować chcący w Xięstwie Warszawkiem, czy to po Miastach, czy po wsiach, kunszta, Handel, Professye lub rzemiosła, jako téż wszyscy Fabrykę jaką, czy to w Mieście, czy na wsi utrzymujący, lub za-

kładający, będą obowiązani uzyskać wprzód patent, od którego składać będą roczną Opłatę podług taryfy przez Rząd ułożonej, i do wiadomości publicznej podadź się mający.

Artykuł 2.

Patent takowy służyć tylko będzie na rok jeden, i co rok musi być odnawianym. Patenta wydawane będą, na papierze stęplowanym, stosownie do Praw i urzędzeń, względem papieru stęplowanego.

Artykuł 3.

Ktokolwiekby, bez uzyskania patentu, sprawował Kunszt, handel, Professyą, rzemiosło, lub Fabrykę utrzymywał, zapłaci dziesięć razy tyle, ileby od niego podług taryfy przypadało.

Artykuł 4.

Nie będzie wolno nikomu żadney zanosić skargi, ani czynić żadnego dochodzenia, poszukiwania prawnego, lub Aktu sądowego, z przyczyny Kunsztu, Handlu, Profesyi, rzemiosła lub Fabryki, jeżeli nie dowiedzie, iż w czasie, do którego się taka skarga, dochodzenie, poszukiwanie, lub Akt odwołanie, był opatrzony patentem, iaki mu w ówczas mieć należało.

Artykuł 5.

Wszelkie opłaty od sprawujących Kun-

sztą, Handel, Professye lub rzemiosła, i od utrzymujących Fabryki, do tak nazwanych zgromadzeń, Konfraterniy, Kontuberniów lub cechów składane, są zniesione.

Artykuł 6.

Kunszt, Handel, Professye, rzemiosła lub Fabryki, któreby w Taryfie nie były wymienione, podlegać atoli będą podatkowi patentowemu, podług taryfy profesyi, z którą najwięcej związku mieć będą.

Artykuł 7.

Rzemieślnicy i fabrykanci jedynie w Szpitalach, domach miłosierdzia, więzieniach, domach poprawy robiący, z których roboty zysk nie dla nich, lecz dla tychże domów spływa, do opłaty podatku patentowego, nie mogą być pociągani, i od nię są wolni; równie iako i Fabryki w tychże domach założone, lub założyć się mogące.

Artykuł 8.

Wyłączone są prócz tego od opłaty patentowego fabryki, i fabrykanci, wszelkie wełniane, płóciennie, Fabryki prochu, Garbarze, Papiernie, fabryki Cukru, farbiarze, i podstrzygacze.

Pobór osobisty na kosztą fortyfikacyi.

Artykuł 1.

Dla obrony kraiu i bezpieczeństwa wszy-

stkich iego mieszkańców, będzie ustanowiony pobór osobisty na kosztą fortyfikacyi w summie dwa miliony trzykroć sto tysięcy złotych.

Artykuł 2.

Pobór ten rozłożony będzie iak nayspieszniey na wszystkich mieszkańców krain, podług nastąpić mianey Klassyfikacyi, z wyłączeniem tych, którzy żadnego osobistego nie mają dochodu. Naywyższa opłata nie ma bydź więcéy iak złotych pięćdziesiąt, nayniższa nie mniéy iak złoty jeden od osoby.

Artykuł 3.

W miesiącu Listopadzie całoroczny pobór wpływać powinien do Skarbu.

Pobór od rzezi Mięsa koszernego.

Artykuł 1.

Mieszkańcy Xięstwa Warszawskiego, wyznania Starozakonnego, od pierwszego Czerwca roku 1809. płacić będą podatek od mięsa koszernego.

Artykuł 2.

Płacić będą od funta mięsa koszernego po groszy Polskich sześć — od Indyka po złotemu — od Gęsi po groszy Polskich ośmaście — od Kury po groszy Polskich dziesięć — od pary kurcząt po groszy Polskich

dziesięć — a od Kaczki po groszy Polskich ośm.

Artykuł 3.

Opłata tego podatku nie uwalnia mieszkańców wyznania Starozakonnego od złożenia podatków ogólnych krajowych, pod któreby z innych względów równie z innemi mieszkańcami krainu podpadać mogli.

Pobór produktów w naturze dla Woyska.

Artykuł 1.

Będzie postanowiony pobór produktów w naturze na wyżywienie woyska narodowego, który na wszystkich posiadzieliów ziemi, w miarę możności gruntowey rozłożony, trzykroć sto tysięcy korcy wszelkiego rodzaju zboża, a siana i słomy pięć kroć pięćdziesiąt tysięcy cetnarów wagi Francuzkiéy, przenosić nie powinien.

Artykuł 2.

Rozkład powyższych ilości będzie następujący:

94,500. korcy żyta.
6,000. — pszenicy.
7,000. — grochu lub kaszy.
192,000. — owsa.
275,000. cetnarów Francuzkich siana.
275,000. — — — — słomy.

rachując na cetnar sto dwadzieścia funtów
Warszawskich.

Artykuł 3.

Repartycja z niniejszego prawa wynikająca, zacznie się od dnia pierwszego Października roku bieżącego 1809.

Podwyższenie Podymnego.

1mo.

Do podatku Podymnego dawnego, pociągnięte będą dymy w teraźniejszych taryfach nie objęte, w proporcji, iaka gdzie dawniej na dymy jest ustanowiona.

2do.

Dymy wiejskie, Holendrów, okupników, Kolonistów, i czynszowników, stały czynsz opłacających, nałożone być mają w następującej proporcji. Dym Holendra, Okupnika, Kolonisty, lub czynszownika, który pół włóki Chełmińskiej pola nie ma, płacić będzie drugie tyle, co teraz płaci; ten co ma pół włóki, zapłaci drugie tyle i pół: ten co ma włókę zapłaci dwa razy tyle; ten co ma dwie włóki, trzy razy tyle; ten co ma

trzy

trzy włóki, cztery razy tyle oprócz dawnego.

3tio.

Na domach miejskich podniesione być ma podymne drugie tyle co teraz płacą. Dymy jednak rolników po miastach, należą do klasy dymów wiejskich, w artykule czwartym poniżej ocenionych.

4to.

Wreszcie wszystkie dymy wiejskie wyjąwszy w Artykule drugim objęte, oprócz zwyczajnego podymnego, zapłacą trzecią część tego, co dotąd płacą.

Po rozważeniu przedstawienia Senatu, załęczamy i rozkazujemy, aby takowe prawo stwierdzone wielką pieczęcią Stanu, było umieszczone w Dzienniku prawa, przesłane do Sądu Appellacyjnego, Sądów Kryminalnych i Trybunałów Departamentowych, tudzież do władz Administracyjnych, aby te Magistratury do Archiwów swoich je wciągnęły, takowe prawa wykonywały, i ich wykonania pilnowały; w szczególności załęczamy Ministrowi Naszemu Sprawiedliwości, prawo niniejsze za obowiązujące ogłosić.

Dan w Pałacu Naszym w Warszawie dnia Dwudziestego czwartego Miesiąca Marca,

Roku Tysiącznego Ośmsetnego Dziewiątego.

podpisano FREDERYK AUGUST.

(L.S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr Stanu,

FELIX LUBIENSKI,

STANISŁAW BREZA.

Minis: Sprawiedliwości

FELIX LUBIENSKI

Minis: Sprawiedliw:

(L.S.)

Ludwik Osński

Zgodno z Oryginałem

Sekr: Generalny!

Minister Sekr: Stanu

STANISŁAW BREZA.

NUMER JEDENASTY.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

*W Pałacu Naszym w Dreźnie dnia 26go
Miesiąca Stycznia roku 1808.*

FREDERYK AUGUST z Bożę Łaski, Król
Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.

Na przełożenie Ministrów Naszych Woyny i
Policyi, chcąc zapobiec dezercyom Woy-
ska Naszego w Xięstwie Warszawskiem,
zabezpieczyć spokojność publiczną od
podobnych Włóczęgów, i zachęcić mie-
szkańców do imania zbiegów wojskowych
postanowiliśmy iak następuje:

Artykuł 1.

Każda Gromada, Włościanin, lub inny mie-
szkaniec Xięstwa Naszego Warszawskiego,
który przytrzyma i odda do naybliższej kom-
mendy wojskowéy dezterera z woyska Na-
szego Xięstwa Warszawskiego, odbierze w
nagrodę złotych Polskich trzydzieści.

Artykuł 2.

Prefektowie Departamentów i Podprefe-
ktowie Powiatów, w których Dezterer poi-
many został, są upoważnieni, za okazaniem

Kwitu autentycznego od Kommandanta odbierającego dezertera, wypłacić każdemu pomienione złote Polskie trzydzieści.

Wykonanie téy Naszey Ustawy Naszym Ministrom Woyny, Policyi i Spraw Wewnętrznych, w czém do kogo należy, zalecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

(L. S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr. Stanu
FELIX LUBIENSKI, STANISŁAW BREZA.

Minis: Sprawiedliwości Zgodno z Oryginałem

(L. S.) Minister Sekr. Stanu

Ludwik Osiński STANISŁAW BREZA.

Sekr. Generalny.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

W Pałacu Naszym w Pilnie dnia 13go Miesiaca Maia roku 1808.

FREDERYK AUGUST z Bożey Łaski, Król
Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.

Na wniesienie Naszych Ministrów Spraw Wewnętrznych i Skarbu, i na przedstawienie Naszey Rady Stanu,

postanowiliśmy i stanowiąmy:

Arty-

Artykuł 1.

Pretensye do Skarbu Xięstwa Warszawskiego, tam gdzie dotąd przez Izby Administracyenne były oblikwidowane, mają być natychmiast roztrząsione i obrachowane przez Prefektury.

Artykuł 2.

Takowe bądź przez Izby Administracyjne, bądź przez Prefektury ułożone Skarbowe długie, mają być z wszelkimi dowodami do Centralnéj Kommissyi od Nas wyznaczonéj, odesłane.

Artykuł 3.

Kommissya ta zasiadać będzie w Warszawie pod Dyrekcyą i zwierzchnictwem Ministra Spraw Wewnętrznych.

Artykuł 4.

Instrukcyą, co do sposobu postępowania Kommissyi centralnéj, Minister Spraw Wewnętrznych Radzie Stanu poda, a ta z przyłączoną swą opinią Nam ją do potwierdzenia przedstawi.

Artykuł 5.

Po zakończeniu oblikwidacyi, udowodnieniu i uznaniu podanych pretensyy, Wola Nasza względem sposobu onych zaspokoienia, oznaczona zostanie.

Artykuł 6.

Kommissya wspomniona składać się będzie z Prezesa Wgo Sobolewskiego Senatorska Kasztelana, tudzież z Członków następujących.

z PP. Chorodyskiego, bywszego Prezesa Administracyi z Departamentu Warszawskiego.

— Kęszyckiego, bywszego Konsyl: Administracyi z Departamentu Poznańskiego.

— Zakrzewskiego, bywszego Prezesa Administracyi z Departamentu Kaliskiego.

— Glinkę, Sędziego Pokoju z Departamentu Płockiego.

— Skorzewskiego, bywszego Prezesa Administracyi z Departamentu Bydgoskiego.

— Tadeusza Tyszkiewicza, z Departamentu Łomżyńskiego.

z Woyska.

Generała Axamitowskiego.

z Miast.

Paschalisa z Warszawy.

Steinerta z Torunia.

Na miejsce proponowanego Rose nominowanego Burmistrzem Miasta Poznań, Rada poda z tegoż Miasta innego kandydata.

Względem Generała Axamitowskiego Minister Nasz Woyny zapewni się u Kuzyna Naszego Xięcia d' Auerstaedt Marszałka Państwa

Francuzkiego, głównie kommanderującego, czyli przeznaczone dla tegoż Generała zlecenie, zgodne będzie z Jego innemi obowiązkami służby Woyskowej.

Dopełnienie niniejszhey Naszhey Ustawy Ministrowi Spraw Wewnętrznych Xięstwa Naszego Warszawskiego, zalecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

(L. S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr: Stanu

FELIX ŁUBIENSKI, STANISŁAW BREZA.

Min: Sprawiedliwości. Zgodno z Oryginałem

(L. S.) Min: Sekr: Stanu.

Ludwik Osiński, STANISŁAW BREZA.

Sekr: Generalny.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

W Pałacu Naszym w Pilnie dnia 24go Miesiąca Maja roku 1808.

FREDERYK AUGUST z Bożę Łaski, Król Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.

Na przedstawienie Ministra Naszego Policji przez Radę Stanu, iż w Miastach Xięstwa Naszego Warszawskiego Obywatele, z o-

bawy kwaterunku, rozpoczętych domów nie kończą i z wystawieniem nowych ociągają się, przez co wzrost i kwitnienie tychże miast są zatanowanemi,

postanowiliśmy i stanowimy:

Wszyscy Obywatele Miast Xięstwa Naszego Warszawskiego, którzy albo rozpoczęte domy ukończą, albo nowe stawiać będą, rachując od momentu, w którym też domy mieszkalnemi się staną, w murowanych przez lat cztery, a w drewnianych, gdzie urządzenia Policji stawiać ie pozwalają, przez lat trzy, od wszelkiego kwaterunku i konsystencyi wojskowej wolni zostaną.

Uzupełnienie téy Naszój Woli Ministrom Naszym Spraw Wewnętrznych, Wojnemu i Policji, w czém do którego należy, polecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

(L. S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem	Minister Sekr. Stanu
FELIX LUBIŃSKI,	STANISŁAW BREZA.
Mini: Sprawiedliwości.	Zgodno z Oryginałem
(L. S.)	Minister Sekr. Stanu
Ludwik Osiński,	STANISŁAW BREZA.
Sekr. Generalny.	

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

W Pałacu Naszym w Warszawie dnia 16go Miesiąca Marca roku 1809.

FREDERYK AUGUST z Bożej Łaski, Król Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.

W skutku Dekretu Naszego pod dniem 13 Maja 1808 roku zapadłego, stanowiącego Kommissyą Centralną likwidacyjną na przełożenie Naszego Ministra Spraw Wewnętrznych, i wysłuchawszy zdania Naszój Rady Stanu, co do sposobu postępowania téżże Kommissyi,

Postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

T Y T U Ł I.

O Wewnętrznym sposobie postępowania Kommissyi.

Artykuł 1.

Kommissya Centralna likwidacyjna składać się będzie z Prezesa i Kommissarzy do tego nominowanych.

Artykuł 2.

Pieczęci używać będzie zwyczajnej Naszój - Królewskiej z napisem: Kommissya Centralna likwidacyjna.

Artykuł 3.

Sekretarzy, kalkulaturę i Kancellaryą potrzebne, Prezes stanowi i onych etat miesięczny wraz z kosztami Kancellaryi Ministrowi Spraw Wewnętrznych do potwierdzenia podać.

Artykuł 4.

W nieprzytomności Prezesa miejsce jego zastępować będą Kommissarze z kolei w tym porządku, iak są w tymże Dekrecie Naszym umieszczeni.

Artykuł 5.

Komplet składa się z Osób pięciu. Prosta większość decyduje, równość kresek Prezydujący rozwiązuje.

Artykuł 6.

Sessye najmniej trzy razy na tydzień odbywać będzie, a częstsze gdyby tego wypadła potrzeba.

Artykuł 7.

Dziennik czynności każdéj Sessyi utrzymywany być ma, i w nim przytomność Kommissarzy zapisywana.

Artykuł 8.

Oddzielne Protokoły likwidacyjne trzymane będą, których karty ręką Prezydującego zaliczbowane i zacyfiowane być mają.

T Y T U Ł II.

O obowiązkach Kommissyi i pretensyach, które od niéy mają być przyjmowane.

Artykuł 9.

Obowiązkiem Kommissyi Centralnéj likwidacyynéj będzie pretensye do Skarbu Naszego przyjmować, roztrząsać i ustanowić.

Artykuł 10.

Odsyłane mają być do niéy i od niéy przyjmowane:

- a, Pretensye z Kontraktów czyli umów dawnego Rządu pochodzące, a zatem pretensye Dzierżawców dóbr Narodowych, Entrepreneurów o uskutecznione budowle i reparacye, i Kolonistów za karczunki, niedokończone dla nich budowle, i furaże wydane pomimo Kontraktu, w latach wolności.
- b, Pretensye o zaległe pensye które przez Kommissyą Rządzącą, lub Rząd teraźniejszy oznaczone były, tudzież o zaległe kompetencye, od czasu ustanowienia Kommissyi rządzącéj.
- c, Niemniej pretensye za Domy od czasu ustanowienia Kommissyi Rządzącej, całkowicie na Koszary, lazarety, magazyny i inne składy lub potrzeby wojskowe i publiczne zajęte.

- d, Pretensye od téj saméj epoki za materiały do fortyfikacyy, mostów i rozmaitych budowli, tudzież za statki pod mosty brane.
- e, Pretensye za Domy rozebrane z okazji fortyfikacyi i place na fortyfikacyą zajęte.
- f, Pretensye Kupców za towary, Aptekarzy za medykamenta, od czasu Kommissyi Rządzącéj dla woyska dostarczone.
- g, Pretensye Rzemieślników i Maystrów za robotę skarbową od tego samego czasu.
- h, Pretensye wszelkie od czasu ustanowienia Kommissyi Rządzącéj pochodzące z Kontraktów zawartych z osobami przez Władzę Kraiową do tego upoważnionemi.

Artykuł 11.

Zadna z powyższych pretensyy nie ma być przyięta, kiedy należytemi dowodami i kwitami, iakie do usprawiedliwienia rachunków Kass publicznych są potrzebnymi, nie iest wspartą, i przez Prefektury i Rady Prefekturalne, iako debitum liquidum wprzód nie iest uznana.

Artykuł 12.

W oblikwidowaniu, roztrząsaniu i ustanowieniu długów Kraiowych Kommissya Centralna następujący ma zachować porządek.

- 1mo. Pierwsze miéysce zajmować mają pretensye za domy rozebrane z okazji fortyfikacyi i place na fortyfikacye zajęte, tudzież likwidacye czyli długi zadnéj wątpliwości niepodległe; a takiemися wszelkie pretensye z kontraktów wynikłe i których należytość przez przyzwoite Władze już wyrachowaną została. Do tych należytości przybysia procenta, które po cztery od sta rachować, należą się kredytorom od daty, kiedy dług zaciągnięty został.
- 2do. Drugie miéysce obéymować mają etatowe zaległości bez rachowania procentów.
- 3tio. Trzecie miéysce obéymować mają wszelkie inne pretensye w Artykule 10. wyszczególnione.

Artykuł 13.

Po nastąpióńém obrachowaniu pretensyy w powyższym Artykule ad 1. i 2. wspomnianych, Kommissya Centralna umieści je w tabelli długów, wyda każdemu Kredytorowi zaświadczenie iako dług jego obrachowany rzetelny, taką a taką kwotę wynosi, a takąową Tabelłę Ministrom Naszym Spraw Wewnętrznych i Skarbu przesła.

Artykuł 14.

Do drugiego oddziału należą pretensye

w Artykule 12 ad 3um wyszczególnione, na które po uczynioney z każdym kredytorem ugodzie i umoderowaniu onych, wyda iak wyżey zaświadczenie, i w Tabellach swoich pomieści.

Artykuł 15.

Wszelkie z tego oddziału pretensye względem których żadnaby niemogła nastąpić uroda, do trzeciego mają być przeniesione oddziału, i spór z kredytorami zachodzący, przez Kommissyą rozstrzygniony będzie.

Artykuł 16.

Jak za etatowe zaległości, tak i za pretensye w powyższych Artykułach 14 i 15. wymienione, procenta nie mają być rachowane.

Artykuł 17.

Nasz Minister Spraw Wewnętrznych przepisze Rubryki, pod któremi tabelle kredytorów i długów skarbowych ułożonemi, być mają.

Artykuł 18.

Przepisze nie mniej instrukcyą, iak sobie Prefekci i Rady Prefekturalne w obrachowaniu i ustanowieniu pretensy, postąpić mają, które nie mogą być odsyłane do Kommissyi Centralney likwidacyney, dopóki przez Władze Administracyjne Departamentowe zweryfikowane i ułożone nie będą.

Uskutecznienie téy Woli Naszey Ministrowi Spraw Wewnętrznych zalecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

(L. S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr: Stanu
FELIX LUBIENSKI, STANISŁAW BREZA
Min: Sprawiedliwości. Zgodno z Oryginałem
(L. S.) Minister Sekr: Stanu
Ludwik Osiński, STANISŁAW BREZA.
Skr. Generalny.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

*W Pałacu Naszym w Warszawie dnia 16.
Miesiąca Marca 1809.*

FREDERYK AUGUST z Bożey Łaski Król
Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.

Na przełożenie Naszego Ministra Spraw
Wewnętrznych i wysłuchawszy zdania
Naszey Rady Stanu,
postanowiliśmy i stanowimy co następuje:
Artykuł 1.

Rekwizycye i repartyce Władz krajowych podczas ostatniej Woyny aż do dnia

1go Września 1807. roku po miastach w Naszém Xięstwie Warszawském uskutecznione, z których pretensye stosownie do Dekretu Naszego nadni 16stym miesiąca terażniejszego zapadłego, niepodpadaia obrachunkowi przez Kommissyą Centralną likwidacyjną, należą do koekwacyi.

Artykuł 2.

Koekwacya ta przez Rady Muncypalne i mieyskie ma być uskuteczniiona.

Artykuł 3.

Pretensorowie po miastach, którym towary i inne obiekta w rekwizycyą zabrane zostały, i za które żadnego dotąd nie odebrali wynagrodzenia, mają udać się z pretensyami swemi dostatecznie udowodnionemi i usprawiedliwionemi do swych respective Rad Mieyskich lub Muncypalnych.

Artykuł 4.

Rady te po zweryfikowaniu pretensyy i uznaniu ich słuszności z pretensorami w ugodę wchodzić, i tak ostatecznie dług miasta lub Muncypalności ustanowić mają.

Artykuł 5.

Po nastąpieniem obrachowania pretensyy z rekwizycy pochodzących umieszczają dług miasta lub Muncypalności ztąd okazujący się w Tabelli długów, i wydadzą każdemu kredytorowi zaświadczenie, iako dług

iego obrachowany, rzetelny, taką a taką kwotę wynosi.

Artykuł 6.

Skoro pretensye z rekwizycy pochodzące będą obrachowane, przystąpią Rady mieyskie lub Muncypalne, tymże samym sposobem do ustanowienia długów z repartycy pochodzących.

Artykuł 7.

Po ukończeniu dzieła tego, Rady uczynią rozkład proporcjonalny Summy ogólney długu miasta lub Muncypalności na Obywatelów, i na te professye szczegolniey, które przez rekwizycyą na iednym individuum, uskutecznioną zastąpione od repartycy były, albo przy repartycy w proporcyi majątku swego, nie były dotkniętemi.

Artykuł 8.

Gdyby zbyt wielki ciężar na Obywatelów iednego miasta z tego powodu spadaiący, możność ich przechodził, ma też Rada Muncypalna lub mieyska przedstawić to radzie Departamentowey, która sposób zasilenia obmyśli, lub rzecz tę na ręce Ministra Spraw Wewnętrznych, Radzie Stanu, końcem przybrania innych miało do dzielenia tego ciężaru, przeloży.

Artykuł 9.

Żaden rozkład prędzey nie ma być usku-

teczniony, poki nie zyska potwierdzenia naszego Ministra Spraw Wewnętrznych.

Artykuł 10.

Dezynscya rozkładu uczynionego i rachunek z użycia Summy przez rozkład odebraney, mają być drukowane i do wiadomości publiczney podane.

Artykuł 11.

Rady Muncypalne i Miejskie obowiązane są pod odpowiedzialnością, do bezstronnego ustanowienia długu i sprawiedliwego rozkładu.

Uskutecznienie téy naszej woli, Naszemu Ministrowi Spraw Wewnętrznych zalecamy.

podpisano FREDERYK AUGUST.

(L.S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sek: Stanu

FELIX LUBIENSKI, STANISŁAW BREZA.

Minister Sprawiedliwości Zgodno z Oryg:

(L.S.) Minis: Sek: Stanu.

L. Osiński.

ST: BREZA.

Sek: gen.

*Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.
w Pałacu Naszym w Warszawie d. 16.
Miesiąca Marca R. 1809.*

**FREDERYK AUGUST z Bożę Łaski, Król
Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.**

Chcąc widzieć handel i przemysł w naszym Xięstwie Warszawskiem kwitnącym, dodadź Władzom Administracyynym pomoc do przedłożen użytecznych w tym zamiarze czynić się mających, a oraz wskrzesić gorliwe o dobro kraju ubieganie się:

postanowiliśmy i stanowimy, co następuje:

Artykuł 1.

Będą Rady handlowe w Miastach następujących: w Warszawie, Poznaniu, Toruniu, Bydgoszczy, Kaliszu, Lesznie, Wschowie, Rawiczu, Międzyrzeczu i Płocku.

Artykuł 2.

Rady te składać się będą.

Warszawska z Członków	8	} 46
Poznańska z Członków	6	
W Lesznie, Wschowie, Rawiczu, Toruniu, w Kaliszu, Bydgoszczy, Międzyrzeczu i Płocku po 4ch.....	efficit 32.	

Artykuł 3.

Wybór tych Rad na pierwszy raz dzie się będzie następującym sposobem:

Prezydent lub Burmistrz każdego z miast wyżej wyrażonych zgromadzi, na dzień przez naszego Ministra Spraw Wewnętrznych oznaczony, Kupców znakomitszych miasta i Fabrykantów wszelkiego wyznania, i wezwie ich do obrania wzwyż wyrażoney liczby Członków do rad handlowych wybranych, listę przez siebie podpisaną prześle Prefektowi, a ten ją zaświadczywszy, odeśle Ministrowi Spraw Wewnętrznych do potwierdzenia.

Artykuł 4.

Co rok iedna trzecia część członków tych Rad ma odchodzić. Odchodzące członki mogą być znowu na następujący rok obrane.

Artykuł 5.

Pierwszych dwóch lat mający wychodzić, losem będą wyciągnięci, w następujących zaś latach w kolei ci, którzy są najdawniejsi w Radzie.

Artykuł 6.

W drugim roku i wszystkich następujących na miejsce wyszłych członków, sama Rada nowych obierze, i przez Prefekta Ministrowi Spraw Wewnętrznych do potwierdzenia poda.

Wy-

Artykuł 7.

Wychodzący losem w pierwszych dwóch latach lub z kolei w następnych, może być na nowo obranym i potwierdzonym.

Artykuł 8.

Obowiązkiem tych Rad będzie:

1mo. Uwiadomić Rząd o przeszkodach, które wstrzymują wzrost handlu, przemysłu i rękodziel.

2do. Podawać sposoby do uprzątnienia tych przeszkód.

3tio. Przekładać myśli względem pomnożenia pomyślności handlu i przemysłu.

Artykuł 9.

Rady wszelkie te przełożenia do Ministra Spraw Wewnętrznych czynić powinny.

Artykuł 10.

Oprócz tych rad szczególnych, będzie w Warszawie Rada handlowa ogólna przy Ministrze Spraw Wewnętrznych.

Artykuł 11.

Rada ta składać się będzie z członków 8.

Artykuł 12.

Rady handlowe Miast wyżey wymienionych obierą większością głosów:

Warszawska	-	3	} 13 Kandydatów.
Poznańska	-	2	
8 innych po 1	-	8	

W liczbie tych Kandydatów mają być mieszczeni tacy tylko, którzy albo tu w Warszawie są mieszkający, albo przynajmniej raz do roku dla wspólnego naradzenia się przyjechać tu będą mogli.

Tych Kandydatów Rady te na ręce Prezydentów prześlą Ministrowi Spraw Wewnętrznych, a ten Nam ich przedstawi. Z liczby podanych Kandydatów, My Król ośmiu nominować będziemy.

Artykuł 13.

Z liczby nominowanych przez Nas, trzech zawsze przytomnych w Warszawie być powinno.

Artykuł 14.

Oprócz obowiązków dla Rad po Departamentach wyżey wymienionych, szczególniejszą powinnością będzie Rady ogólnej, dawać objaśnienia i opinie we wszelkich przypadkach, w których od Ministra Spraw Wewnętrznych będzie zapytana.

Artykuł 15.

Odpowiedź Rady ogólnej Handlowej będzie uznana za dostateczną, gdy w komplecie trzech będzie podpisana.

Artykuł 16.

Nikt nie może być w Radzie Handlowej, kto najmniej lat 6 nie był Kupcem, lub handlu jakiego znacznego nie prowadził, lub nakoniec nie był na czele jakiej Fabryki.

Artykuł 17.

Bankrut żaden nigdy być nie może członkiem Rady handlowej.

Wykonanie tej Naszej woli Ministrowi Naszemu Spraw Wewnętrznych polecamy.

podpisano FREDERYK AUGUST.

(L.S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr: Stanu
FELIX ŁUBIEŃSKI. STANISŁAW BREZA.
Minister Sprawiedliwości

(LS)

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekr: Stanu
STANISŁAW BREZA

L. Osinski.
Sekr: gen:

*Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.**w Pałacu naszym w Warszawie**d. 17go Miesiąca Marca R. 1869.***FREDERYK AUGUST z Bożej Łaski, Król
Saski, Xiążę Warszawski &c. &c.**

Gdy najwyższy dozór Policyyny, równie
jak wykonywanie Praw i Urzędzeń ściągają-
cych się do zapobiegania wypadkom szkodli-
wym i bezprawiom, tudzież czuwanie nad bez-
pieczeństwem i porządkiem publicznym, oraz
to wszystko co Organizacją Ministrów, De-
kretem Naszym pod dniem 4otym Miesiąca
Kwietnia, roku zeszłego zapadłym, stwier-
dzone, w Xięstwie naszym Warszawskiem,
Ministrowi Naszemu Policyi są powierzone,
a dla nieobciążania Skarbu publicznego no-
wemi wydatkami przez stanowienie oddziel-
nych Urzędników Policyynych, Urzędnicy
Administracyjni, iako to: Prefekci, Podpre-
fekci, Prezydenci i Burmistrze w miastach, a
Woyci i Sołtysi po wsiach, miejscową Po-
licyą i inne attributa, do Ministra Policyi
należące, *respective* obwodu pod ich wła-
dzą zostającego, mają sobie powierzone;
dla skuteczniejszego i tęższego w wykony-
waniu praw i Urzędzeń policyynych dozoru,
na przełożenie Ministra Naszego Policyi, i

po wysłuchaniu zdania Naszey Rady Stanu,
postanowiliśmy i stanowimy co następuje.

Artykuł 1.

Do pomocy w ciągłym i nieprzerwanym
sprawowaniu Policyi po Departamentach, i
uskutecznieniu urzędzeń Policyynych, we
wszystkich szczegółach, przydać do ka-
żdego Prefekta, Kommissarza Policyi De-
partamentowego z Adjunktem.

Artykuł 2.

Kommissarze Policyi Departamentowey,
którzy są w równy randze z Konsylarzami
Prefektury, odbierać mogą bezpośrednio
rozkazy od Ministra Policyi i iemu zdawać
szczególne raporta.

Artykuł 3.

Ogólne iednak urzędzenia Policyyne, do
Prefektów przesyłane i im do wykonania ie-
dynie polecane być mogą.

Artykuł 4.

W poleceniach szczególnych lub sekre-
tnych, bezpieczeństwo i spokojność publi-
czną, lub ujęcia przestępców tyjących się,
od Naszego Ministra Policyi, Kommissarzo-
wi Departamentowemu prosto przesłanych,
Prefekt całą swoją powagą i udzieloną sobie
mocą winien wspierać tegoż Kommissarza
Departamentowego, ten zaś odebrane od

Prefekta zlecenie, uskutecznić winien będzie.

Artykuł 5.

We wszystkich przedmiotach Policją Kraiową w widoku mających, a organizacją Ministrów, Dekretem Naszym, iak wyżej zapadłym, Ministrowi Policji do exekucyi, lub dozoru poleconych, Kommissarze Departamentowi policyjni, mogą bezpośrednio korrespondować z Podprefektami i Prezydentami, Burmistrzami i Wójtami.

Artykuł 6.

Urzednicy ci obowiązani są odebrane od nich zlecenia, jeżeli przez Prefekta potwierdzone będą, uskutecznić, a to stosownie do Organizacyi przez Ministra Policji przepisać się mający.

Artykuł 7.

Kommissarz Policji w każdym Departamencie, przez Nas Króla na podanie Ministra Naszego Policji nominowany będzie; a Adjunkta Ministra Policji nominuje.

Artykuł 8.

Prócz tych Kommissarzów w każdym Departamencie, będzie jeszcze Intendent Policji, przez Ministra Policji nominowany, do obieżdżania Departamentu.

Artykuł 9.

Intendent ten żadney władzy wykonawczej nie mając, obowiązany będzie, podług osobney Instrukcyi sobie daney, donosić Ministrowi Policji o wszystkim, co w obrębie Departamentu Rząd interesować, i zasługiwać, aby do wiadomości jego było podanym.

Artykuł 10.

Gdy Miasto Nasze Stołeczne Warszawa, szczególniejszego potrzebuje baczenia, przeto Policją téj Stolicy wyłącznie od Prefekta Departamentowego, pod bezpośredniem zarządzeniem Ministra Naszego Policji, powierzona jest osobnemu Prezydentowi Policji, przez Nas, na podanie Naszego Ministra Policji nominowanemu.

Artykuł 11.

Prezydent Policji Miasta Stołecznego Warszawy, będzie miał dodanych sobie dwóch Assessorów, również przez Nas Króla, na podanie Ministra Naszego Policji nominowanych, i oddzielną kancelaryą przez siebie urządzoną.

Artykuł 12.

Prezydent, Assessorowie, Kancellarya i wszyscy Oficjaliści Policyjni z funduszów miasta Warszawy, opłatę pobierać będą, a to tymczasowo, póki inne względem miasta nie nastąpi urządzenie.

Artykuł 13.

Wszyscy Officialiści Policyjni, w téj Stolicy, etatem powyżey wzmiankowanym obięci, bezpośrednio i wyłącznie pod zarządzeniem Prezydenta Policyi zostawać mają, i do żądanych innych administracyjnych posług użytemi być nie mogą.

Artykuł 14.

Osoby Kancellaryi Prezydenta Policyi miasta Warszawy i wszyscy inni Urzędnicy, lub Officialiści Policyjni w témże mieście bez żadnego wyłączenia, przedstawiani będą w podwójnéj liczbie kandydatów, przez tegoż Prezydenta do nominacyi Ministra Naszego Policyi.

Artykuł 15.

Prezydent Policyi miasta Warszawy, suspendować może wszystkich Officialistów policyjnych, pod obowiązkiem doniesienia o powodach Ministrowi Policyi i żądania jego decyzji.

Artykuł 16.

Minister Nasz Policyi, wszystkich Urzędników policyjnych przez Nas Króla nominowanych, suspendować może, i nas o powodach zawiadomiwszy, prosić o ich uchylenie; wszystkich zaś innych Urzędników i Officialistów Policyjnych, przez siebie nominowanych, po dostatecznym o przewinieniu lub

uchyleniu przez Policyjne indagacye przekonaniu, sam oddać iest mocen.

podpisano FREDERYK AUGUST

(L. S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr: Stanu
FELIX LUBIENSKI STANISŁAW BREZA.

Minister Sprawiedliwości
(L. S.) Zgodno z Oryginałem
Ludwik Osiniski Minister Sekr: Stanu
Sokr: Generalny STANISŁAW BREZA.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

w Pałacu Naszym w Warszawie dnia
24go Miesiąca Marca roku 1809.

FREDERYK AUGUST z B. ż. Ł. ski. Król
Saski, Xiążę Warszawski &c &c.

Na przełożenie Ministra Naszego Spraw Wewnętrznych i wysłuchawszy zdania Nasz. Rady Stanu,

postanowiliśmy i stanowimy, co następuje:

Artykuł 1.

Cieżary z Woyny wynikłe po Wsiach są przedmiotem koekwacyi.

Artykuł 2.

Uważane być mają iako takie, wszelkie

rekwizycye i repartycyę Władz Kraiowych podczas ostatniej wojny, aż do dnia 1go Września 1807 roku po Wsiach w Naszém Xięstwie Warszawskiem uskutecznione, i z których pretensye, stosownie do Dekretu Naszego na dniu 16tym Miesiąca teraźniejszego zapadłego, nie podpadają obrachunkowi przez Kommissyą centralną likwidacyjną.

Artykuł 3.

Koekwacya po Powiatach i Departamentach, przez Rady Powiatowe i Departamentowe ma być uskutecznioną.

Artykuł 4.

Pretensorowie po Wsiach, którym zboże, furaz, wódka, konie, bydło i inne artykuły w rekwizycyę zabrane zostały, i za które żadnego dotąd nie odebrały wynagrodzenia, mają udać się z pretensyami swemi dostatecznie udowodnionemi i usprawiedliwionemi, do swych *respective* Rad Powiatowych.

Artykuł 5.

Rady te po zweryfikowaniu pretensy i uznaniu ich słuszności, z pretensorami w ugodę wchodzić, i tak ostatecznie dług Powiatu ustalić mają.

Artykuł 6.

Po nastąpiącym obrachunku pretensy z rekwizycyę pochodzących, umieszczają dług Powiatu stąd ukazujący się na tabelę dłuż-

gów, i wydadzą każdemu kredytorowi zaświadczenie, iako długiego obrachowawszy rzetelny taką a taką kwotę wynosi.

Artykuł 7.

Skoro pretensye z rekwizycyę pochodzące będą brachowane, przystąpią Rady Powiatowe tymże samym sposobem do ustanowienia długów z repartycyę pochodzących.

Artykuł 8.

Po ukończeniu dzieła tego Rady Powiatowe uczynią rozkład proporcjonalny summy ogólnej długu całego Powiatu na Obywateliów, którzy przez rekwizycyę na iednym indywidualum uskutecznioną zaciągnięni od repartycyi byli, albo przy repartycyi w proporcji majątku swego nie byli dotkniętymi.

Artykuł 9.

Ta Tabella długu powiatowego, iak uprzedmiotowany przez Rady Powiatowe rozkład onego, mają być odsyłane do Rady Departamentowej.

Artykuł 10.

Rady Departamentowe dopełniwszy koekwacyą między Powiatami, przedstawiać całe dzieło do potwierdzenia Naszego Ministra Spraw Wewnętrznych.

Artykuł 11.

Dezygnacya rozkładu uczynionego i rachunek z użycia Summ przez rozkład ode-

branych, ma być drukowany i do wiadomości publicznej podany.

Artykuł 12.

Rady Powiatowe i Departamentowe obowiązane są pod odpowiedzialnością do bezstronnego ustanowienia długu i sprawiedliwego rozkładu.

Artykuł 18.

Rozumie się samo przez się, że dobra narodowe i koronne, iako też Miasta rolnicze, które pretensye o rzeczy w Artykule 4tym wymienione mieć mogą, do koekwacyi w własnym Powiecie i Departamencie, należeć mają prawo.

Dopełnienie niniejszemy Naszemy Uchwały. Ministrowi Spraw Wewnętrznych Xięstwa Naszego Warszawskiego zalecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

(L. S.) przez Króla.

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr: Stanu
FELIX LUBIENSKI STANISŁAW BREZA
Min: Sprawiedliwości.

(L.S.) Zgodno z Oryginałem
Ludwik Osinski Minister Sekr: Stanu
Sokr. Generalny. STANISŁAW BREZA.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

w Pałacu Naszym w Warszawie dnia
25go Miesiąca Marca Roku 1809.

FREDERYK AUGUST, z Bożey Łaski Król
Saski, Xiążę Warszawski, etc. etc.

W zamiarze Urządzenia Władz Skarbowych
w Xięstwie Naszém Warszawském, na
wniesienie Naszego Ministra Przychodów
i Skarbu, i za zdaniem Naszemy Rady Stanu,
postanowiliśmy i stanowimy, co następuje:

T Y T U Ł I.

o Ustanowieniu Administracyi Skarbu
w Departamentach.

Artykuł 1.

Do Administracyi dochodów publicznych i Skarbu ma być w każdym Departamencie jeden Dyrektor Skarbu: ten przydanych do pomocy sobie mieć będzie jednego Inspektora generalnego, jednego Poborcę generalnego, jednego generalnego Kontrollera.

Do téy Administracyi należeć będzie wykonywanie wszelkich praw, uchwał i urzędzeń dotyczących się dochodów publicznych i Skarbu, które iéy przez Ministra Skarbu z iego podpisem będą podane. Sposób postępo-

wadzi w urzędowaniu, osobnemi przepisami wskazany, ściśle zachowywać powinna.

Należy do téj Administracyi w szczególności dozór nad wszelkimi dochodami Skarbu; baczność na ich całkowitość, i regularny wpływ do kass w terminach prawem oznaczonych, staranie o oszczędność w wydatkach, troskliwość o zachowanie Skarbu od szkody, usiłowanie o pomnożenie dochodów Skarbu, bez krzywdy i uciężenia partykularnych.

Wszystkie władze Administracyjne i Wojskowe, mają być bez sporu i zwłoki na pomocy Dyrektorom Skarbu, na każde ich zwołanie, pod odpowiedzialnością za opor lub zwłokę; Dyrektorowie zaś za nieprzyzwoite wezwanie pomocy, są odpowiedzialni.

Artykuł 2.

Kassy wszystkie publiczne w obrębie Departamentu znajdujące się, pod zarządzeniem i dozorem zostają Dyrektorów.

Artykuł 3.

Odpowiedzialni są zatem za porządek utrzymywanie kass publicznych i aktów kassowych, za regularne i przyzwoite zapisanie w Księgach kassowych wszelkich dochodów i wydatków etatem obiętych, i nie obiętych, za regularną wypłatę summ etatem oznaczonych lub od Nas nakazanych, i za dopełnie-

nie wszelkich urzędów, które w téj mierze od Naszego Ministra Skarbu odbierać będą.

Artykuł 4.

Końcem zabezpieczenia funduszków publicznych, obowiązkiem ich jest, wedle szczególnych przepisów rewizye odbywać kass i dopilnować, ażeby przez innych odbywane były; tudzież odbieranie stosownych kaucyj od Poborców; Kassyerów i wszystkich tych, którym wybieranie dochodów publicznych jest powierzone.

Artykuł 5.

W tych wszystkich przedmiotach Dyrektorowie mają moc przedsiębrania wszelkich z prawem zgodnych, od Naszego Ministra Skarbu przepisanych środków.

Artykuł 6.

Gdy Prefekci mają sobie powierzony najwyższy dozór Administracyjny w Departamentach, przeto Dyrektorowie obowiązani są na ich wezwanie, żądane od nich dawać im informacye, i znosić się z nimi we wszystkich obiektach Administracyi Skarbowej, które z ogółem Administracyi Departamentowej związek mają.

Artykuł 7.

Prócz tego w miarę potrzeby utrzymywać będą komunikacyą i korespondencyą z wszelkimi innemi władzami wojskowemi i

Administracyjnemi Departamentowemi, w interesach dotyczących się ich wydziału, i wszystkich tych, które przez naturę swą wpływ mieć mogą na zmniejszenie lub powiększenie dochodów publicznych.

Artykuł 8.

Dyrektorowie używać będą pieczęci z Herbem Naszym Królewskim z napisem: *Dyrektor Skarbu Publicznego w Departamencie N.*

T Y T U Ł II.

Skład Administracyi.

Artykuł 9.

Każda Administracya Skarbowa składać się będzie z jednego Dyrektora, jednego Inspektora generalnego, jednego Poborcy generalnego, i jednego Kontrollera.

Artykuł 10.

Urzędników w Artykule powyższym wspomnianych. My Król mianujemy, na przedstawienie Ministra Skarbu.

Artykuł 11.

Każda Administracya przydaną mieć będzie sobie Kalkulatoryą i Kancellaryą pod naczelnictwem jednego z Sekretarzy, który wychodzące rezolucye, zalecenia, kontrasygnie.

Arty-

Artykuł 12.

Prócz tego w każdym Departamencie będzie trzech, najwięcej czterech Inspektorów do obżadu Komor Celnych, a cyzowych konsumpcyjnego podatku, Magazynów solnych i kass powiatowych.

Artykuł 13.

Administracye Skarbu mają moc napomnienia i zasuspendowania Officyalistów pod iey władzą zostających, z obowiązkiem raportowania natychmiast Ministrowi.

Artykuł 14.

Podają Kandydatów na wakujące w ich wydziale funkcy.

T Y T U Ł III.

Przepisy ogólne.

Artykuł 15.

Przepisy Organizacyjne i instrukcyje dla wszystkich Urzędników Skarbowych, Minister Nasz Przychodów i Skarbu, po naszym zatwierdzeniu, Administracyom wyda.

Artykuł 16.

Przy każdej Administracyi Skarbu będzie Kassa główna dochodów publicznych, zoficiąca pod iey bezpośredniem zwierzchnictwem i dozorem.

Artykuł 17.

Kassa ta używać będzie Tytułu: *Kassa główna dochodów publicznych Departamentu N.*

Artykuł 18.

W każdym Powiecie będzie Kassa Powiatowa do poborów dochodów stałych.

Artykuł 19.

Przy każdym urzędzie Konsumcyjnym, Celnym i Solnym, będą kassy do poborów dochodów im właściwych, tudzież przy składzie materiałów stęplowych, kassa dochodów stępla.

Artykuł 20.

Przy Dyrekcyach Loteryi, Poczty i Meniczy, będą kassy dochodów z ich Administracyi pochodzących.

Artykuł 21.

Nasz Minister Skarbu w instrukcyi przepisze sposób korespondencyi tych kass, między sobą, i na jakich terminach fundusze w nich znajdujące się do innych mają być odesłane.

Artykuł 22.

Etaty, tabelle, akta i archiwa wszelkie kassowe i Skarbowe, porządnie utrzymywać,

zachowywać i na utrzymanie doskonałego porządku rachunkowego w całej Administracyi Skarbowej, dawać nieustanną bacność, szczególną jest Administracyów powinnością.

Artykuł 23.

Wykonanie niniejszey Uchwały, Naszemu Ministrowi Skarbu zalecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sek. Stanu
Felix Łubieński Stanisław Breza.
Minister Sprawiedliwości.

(L.S.) zgodnie z Oryginałem
Ludwik Osiński Minister Sek. Stanu
Sek. gen. (L.S.) St. Breza.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

*w Pałacu Naszym w Warszawie dnia 25.
Miesiąca Marca Roku 1809.*

FREDERYK AUGUST, z Bożej łaski Król
Saski, Xiążę Warszawski etc.

*O podatkach Powiatów siedmiu Bydgoskich
i dwóch Kaliskich.*

Chcąc okazać Oycowską Naszą troskliwość o dobro Mieszkańców Xięstwa Naszego Warszawskiego, i przyspieszyć wymiar przynależytéj sprawiedliwości, postanowiliśmy i postanawiamy:

Artykuł 1.

Stosownie do Artykułu czwartego prawa pod tytułem: *zachowanie Podatków dawnych, na Sejmie teraźniejszym uchwalonego*, wszystkie ciężary publiczne w siedmiu Powiatach Departamentu Bydgoskiego, i dwóch Departamentu Kaliskiego, odmienne podatki od innych Departamentów teraz opłacających, mają być z innemi Departamentami porównane.

Artykuł 2.

Minister Nasz Skarbu, dla uskutecznienia tego prawa, ma przedsięwziąć niezwłocznie najstosowniejsze do tego środki, nie trzymając się zamiaru czasu w prawie oznaczono, ale i owszem z pośpiechem działać w tym będzie.

Artykuł 3.

Żeby zaś dzieło to prędzej i doskonałej wykonanem zostało, Minister Skarbu nominować będzie udziałną do tego przedmiotu Kommissyą, która z pomocą Rad Departamentowych i Powiatowych, zatrudni się w Powiatach: Inowrocławskim, Bydgoskim, Kamińskim, Wałeckim, Toruńskim, Chełmińskim, Michałowskim, oraz Pilickim i Lełowskim porównaniem podatków stałych i niestałych z podatkami innych Departamentów, a to wedle przepisów, jakie iéy od Ministra Skarbu wydane będą.

Artykuł 4.

Czynność cała téy Kommissyi przez Ministra Skarbu roztrząsniona i przyjęta, będzie przedstawiona Radzie Naszéj Stanu, a od téy Nam do potwierdzenia podana.

Artykuł 5.

Pokrzywdzeni przez Kommissyą, czy to w wyrachowaniu zamiennego podatku, czy też w jego rozkładzie, mogą się udawać z skargami do Rady Stanu. Ale prawność ich skargi, zaświadczenie Rady Powiatowey miejscowey stanowić będzie, inaczey skargi przyymowane bydz nie powinny.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sek. Stanu
Felix Łubiński Stanisław Breza.
Minister Sprawiedliwości.

(L.S.)

Ludwik Osinski (L.S.) Zgodno z Oryginałem
Sek. generalny. Minister Sek. Stanu
St. Breza.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

W Lipsku dnia 2go Miesiąca Czerwca
roku 1809.

FREDERYK AUGUST z Bożey Łaski, Król
Saski, Xiążę Warszawski etc.

Na przełożenie Naszego Ministra Spraw Wewnętrznych, iż Administracya w mieście Toruniu, większą liczbę Ławników niżeli ich, w Dekrecie Naszym dnia 10go Lutego roku bieżącego wydanym, w paragrafie piątym oznaczyliśmy, wymaga; stanowimy: iż Ławników w témże mieście Toruniu będzie czterech, którzy Prezydentowi Muncypalnemu w działaniach Administracyynych pomagać mają.

Dopełnienie niniejszey Naszey uchwały Ministrowi Spraw Wewnętrznych, tak iak iey umieszczenie w Dzienniku praw Ministrowi Sprawiedliwości Xięstwa naszego Warszawskiego zalecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr. Stanu
Felix Łubiński Stanisław Breza.
Min. Sprawiedliwości. Zgodno z Oryginałem
(L.S.) (L.S.) Min. Sekr. Stanu
L. Osinski Sekr. Jen. St. Breza.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

w Pałacu Naszym w Dreźnie dnia 18.
miesiąca Marca roku 1808,

*FREDERYK AUGUST z Bożej łaski Król
Saski, Xiążę Warszawski etc.*

Na przełożenie Ministra Sprawiedliwości,
postanowiliśmy i stanowimy, iak nastę-
puje:

Artykuł 1.

Jedną będzie Szkoła prawa w Warszawie,
na całe Xięstwo Warszawskie.

Artykuł 2.

Dawane w niej będą Nauki: Prawa Natu-
ry, Cywilnego, Rzymskiego, Kodexu Napo-
leona. Prawa Kryminalnego, Postępowania
Cywilnego i Kryminalnego, i wszelkie sto-
sunki z Administracją, Policją i Prawem
publicznem.

Artykuł 3.

Nie może bydź Uczniem w Szkole prawa,
kto nie ukończył lat szesnastu, wieku swojego.

Artykuł 4.

Zwyczajny bieg Nauk trwać będzie trzy
lata.

Artykuł 5.

Uczniowie odhycwać będą popisy roczne.

Artykuł 6.

W dalszym czasie, nikt bydź nie może
przyymowanym na Urzędy w Wydziale Spra-
wiedliwości, kto nie okaże przyzwoitych z tąd
zkoły zaświadczeń.

Artykuł 7.

Minister Sprawiedliwości ułoży i poda Nam
wewnętrzna takiej Szkoły organizacją.

(podpisano) FREDERYK AUGUST.

przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sek. Stanu
Felix Łubieński Stanisław Breza.
Minister Sprawiedliwości.

(L.S.)

Zgodno z oryginałem
(L.S.) Minister Sekr. Stanu

L. Osiński
Sekr. Jen.

St. Breza.

NUMER DWUNASTY.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

W Frankforcie nad Menem dnia 11. miesiąca
Lipca roku 1809.

FREDERYK AUGUST z Bożej Łaski Król
Saski, Xiążę Warszawski etc.

Uskuteczniając Artykuł 22. Ustawy Naszej pod dniem 29tym Kwietnia roku 1808. wydanej, względem *examinów Urzędników sądowych*, na prośbienie Naszego Ministra Sprawiedliwości, postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

T Y T U Ł I.

o *Stopniowaniu w Wydziale Sprawiedliwości.*

DZIAŁ I.

o *Szkole Prawa.*

Artykuł 1.

Od dnia 1go Września roku 1810. nie będzie nikt mógł uzyskać w wydziale Sprawiedliwości Urzędu ani funkcji następujących:

Sekretarza przy Trybunale lub Sadzie kryminalnym lub też *appellacyinym*.

Pisarza Sądu pokoju i Podpisarza, jeżeli nie odbędzie kursu prawa, i jeżeli po złożonym popisie publicznym, nie otrzyma od ogólnej dozorczej Rady szkoły prawa, chlubnego dla siebie zaświadczenia, tak z odbytych Nauk prawa, iako też z dobrej konduity i moralnego sprawowania się, stosownie do Dekretów Naszych wydanych pod dniem 18tym Marca, i pod dniem 24tym Maja roku 1808.

Artykuł 2.

Oprócz kursu prawa, powinien każdy z nich sposobić się w praktyce, drogą niżej przepisaną.

DZIAŁ II.

o *Applikacji.*

Artykuł 3.

Od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy, nie może nikt być umieszczonym iako aplikant przy Trybunale, lub Sadzie Kryminalnym, jeżeli nie złoży publicznego pisma stosownie do Artykułu 1. i nieudowodni swego moralnego sprawowania się.

Artykuł 4.

Uczniowie przysposobieni w nauce prawa na Akademjach zagranicznych, powinni od-

bydź popis publiczny, stosownie do Artykułu 1go, i złożyć attest względem sprawowania się swego od Rektora Akademii, gdzie odbyli kurs prawa, inaczej nie będą przypuszczeni do aplikacyi przy Trybunałach.

Artykuł 5.

Uczniom prawa nie wolno obierać Trybunału przy którymby aplikować się zamysłali; obowiązkiem ich raczej będzie, podać zaświadczenia swoje podług Artykułów 1. 3. i 4go do Ministra Sprawiedliwości, i upraszać w przyłączonej w téj mierze notcie, o wyznaczenie Trybunału, przy którymby im dozwolonem było aplikować się.

Artykuł 6.

Osoby chcące pozyskać funkcyę wymienione w Artykule szym, powinny, przynajmniej rok jeden, przy Trybunale jako Aplikanci bezpłatnie pracować.

DZIAŁ III.

o Podprokuratorach, Assessorach, Podśędkach, Pisarzach Aktowych, Patronach - Sekretarzach przy Ministerium Sprawiedliwości.

Artykuł 7.

Od dnia ogłoszenia niniejszey Ustawy, nie może nikt bydź mianowanym Podprokuratorem przy Trybunale, lub Sądzie Kryminalnym,

nym, ani Assessorem przy tychże Sądach, ani Podśędkiem, ani Pisarzem Aktowym, ani Patronem, ani Sekretarzem przy Ministerium Sprawiedliwości, jeżeli przy Trybunale lub Sądzie Kryminalnym, nie był dotąd Assessorem nadliczbowym lub Aplikantem, i nie złożył z zaszczytem examinu Assessor-skiego, przed wydziałem Examinacyynym, składającym się z trzech Sędziów Trybunału, corocznie od Ministra Sprawiedliwości do tego mianowanych.

Artykuł 8.

Nim aplikanci do takowego assessorskiego examinu przypuszczonemi bydź mogą, powinni przynajmniej rok jeden przy Trybunale, a sześć miesięcy przy Sądzie kryminalnym bezpłatnie pracować.

Uwalniają się jednak z pod przepisu tego, osoby które teraz są Assessorami nadliczbowymi lub Aplikantami; tudzież i osoby te, któreby przed dniem iwszym Września roku bieżącego, na Aplikantów mianowanemi były. Osoby te, po półroczney w Trybunale lub też Sądzie Kryminalnym aplikacyi, do examinu Assessor-skiego przypuszczonemi bydź mogą.

DZIAŁ IV.

o Sekretarzu ieneralnym przy Ministerium Sprawiedliwości, o Sędziach Trybunałów i

Kryminalnych, Mecenasach kassacyynych, Pisarzach Trybunalskich, Kryminalnych i Appellacyynych, Metrykantach hypotecznych, Podprokuratorach i Adwokatach appellacyynych.

Artykuł 9.

Od dnia ogłoszenia niniejszëj Ustawy, nie może nikt bydź ani Sekretarzem ieheralnym przy Ministerium Spraw i dlowości, ani Sędzią Trybunału, ani Kryminalnym, ani Mecenasem Kassacyynym, ani Pisarzem Trybunalskim, Kryminalnym lub Appellacyynym, ani Podprokuratorem Appellacyynym, ani Adwokatem appellacyynym, kto nie sprawował Urzędu sądowego za czasów Polskich, lub za rządu zeszłego, i nie ma najmniej lat trzydziestu, albo nie posiadał iednego z urzędów wymienionych w Dziale 3cim; lecz w ostatnim przypadku, winien prócz tego złożyć z zaszczytem examen sędziowski, przed najwyższą Kommissją examinacyyną.

Artykuł 10.

Od dnia 1go Września roku 1810, nie może nikt bydź sędzią lub innym urzędnikiem sądowym wymienionym w niniejszym Tytule, iak tylko gdy sprawował ieden z urzędów wymienionych w Dziale 3cim przez lat dwa, i gdy złożył z zaszczytem examen sę-

dziowski przed najwyższą Kommissją examinacyyną.

DZIAŁ V.

o Wyższych Urzędach.

Artykuł 11.

Od tegoż dnia 1go Września roku 1810, nie może nikt postąpić na urząd Sędziego Appellacyinego, Prokuratora, Prezesa i inne wyższe urzędy w wydziale Sprawiedliwości, ieżeli nie sprawował iednego z pomienionych Urzędów w Dziale 4tym, lub ieżeli się już w innym iakim wyższym ieszcze Urzędzie sądowym nie znajdował.

TYTUŁ II,

o Examinach.

Artykuł 12.

Uczniowie prawa wymienieni w Artykule 3cim i 4tym, złożą examen z prawa natury, z historyi prawa, z prawa Rzymskiego, z Kodexu Napoleona i z teoryi prawa Kryminalnego, stosownie do §. 1go Dekretu Naszego dnia 24go Maia roku 1808.

Artykuł 13.

Osoby podające się do examinu Assessor-skiego, powinny przed examinem za po-

zwoleniem Prezesa Sądu, stawiać do rozprawy w dwóch sprawach zawikłanych: powinny stawiać w sprawie jednéj, gdzie wypadł wyrok na zgłębianie sprawy, i uczynić referat w sprawie, gdzie nakazana została Instrukcja na piśmie. Oprócz tego, bronić obwinionego w sprawie kryminalnej.

Wypracowane w téj mierze dzieła, podaje na piśmie do Prezesa Sądu, zarecza słowem honoru, iż dzieła te wypracował sam, bez obcój pomocy i dorady, załącza oraz prośbę, aby był do ustnego egzaminu przypuszczony.

Prezes, nie znajdując żadnej przeszkody w żądaniu Kandydata, przesyła wypracowane dzieła Examinatorom, dzieli je między nich do recenzji, i poleca, aby Kandydata do ustnego egzaminu na termin wezwali.

Examen takowy ustny, odbywać się będzie publicznie: z prawa Rzymskiego, z prawa Polskiego, z Kodexu Napoleona, z Kodexu handlowego, z Prawa Kryminalnego, szczególniej zaś z Kodexu postępowania sądowego, z Konstytucyi, z Organizacyi ogólnej sądowej i z Organizacyi Pisarzy aktowych, jakie są za prawidłó wskazane, lub jakie na przyszłość ustanowione zostaną. Co

do

do prawa Rzymskiego, czynione będą zapytania w języku łacińskim.

Po odbyciu egzaminu takowego, przesyła egzaminatorowie opinią swoją względem zdatności Kandydata, załączając oraz recenzję względem dzieł wypracowanych Prezesowi, a ten gdy examen pomyślnie odbytym został, załącza sumienne zaświadczenie względem konduity i moralnego zachowania Kandydata, i przesyła to wszystkim Ministrowi Sprawiedliwości dla umieszczenia wyexaminowanego na liście kandydacyi do Urzędów wymienionych w Tytule iwszym, w Dziale 3cim, lub jeżeliby Urząd takowy wakuwał, a na wyexaminowanego kolej przypadła, dla podania go do nominacyi na takowyż Urząd.

Artykuł 14.

Od dnia ogłoszenia niniejszej Ustawy, nie może nikt być przypuszczonym do egzaminu sędziowskiego przed najwyższą Komisją egzaminacyjną, jak tylko pod warunkiem wymienionym w Artykule 10tym, to jest: jeżeli sprawował jeden z urzędów wymienionych w Tytule iwszym, Dziale 3cim; a od dnia 1go. Września roku 1810, pod warunkiem wymienionym w Artykule 11, to jest, że sprawował Urząd taki przez lat dwa.

Kandydaci podający się do egzaminu takowego, udadź się powinni z przełożeniem na piśmie do Ministra Sprawiedliwości, i załączyć do niego dokumenta dowodzące, iż przechodzili stopniami przepisanej ustawą niniejszą, tudzież powinni załączyć zaświadczenia Prezesów sądów tych, przy których pracowali, względu konduity i moralnego swego sprawowania,

Minister Sprawiedliwości przekonawszy się z dokumentów i zaświadczeń mu złożonych, o kwalifikacyi Kandydata, ani nie znalazłszy żadnej przeszkody z listów sprawowania się Urzędników sądowych, podawanych mu co kwartał, stosownie do Artykułu 26go organizacyi Ministeriów, rekwiruje najwyższą Kommissyą Examinacyijną, o wyexaminowanie Kandydata, przesyłając iey wszelkie dowody sobie złożone, i załączając oraz ogólną swoją opinią, podług informacji z Akt swoich powziętych. Prezes Rady Stanu, jako Naczelnik Kommissyi egzaminacyjnej, wyznacza jednego z Referendarzy dla przejrzenia złożonych dokumentów i zaświadczeń, i zwołuje Sessyą najwyższej Kommissyi egzaminacyjnej, na której wspomniony Referendarz przedłoży Referat względem kwalifikacyi Kandydata.

Nie znalazłszy Kommissyja żądanych przeszkod, poleca Kandydatowi wypracowanie czterech Referatów na piśmie, to jest: jeden w przedmiocie należącym do Sądu Kasacyjnego, jeden w przedmiocie sporu administracyjnego, jeden w przedmiocie sporu Jurysdykcyjnego, i jeden w przedmiocie oddania pod sąd Urzędnika administracyjnego; wyznacza oraz termin do ustnego egzaminu, do którego Prezes deleguje jednego z Członków najwyższej Kommissyi Examinacyjnej, dwóch Referendarzy, i Konsyliarza Ministerii Sprawiedliwości.

Examen takowy odbywać się będzie w Izbie Sessyonalnej Rady Stanu i niepublicznie. Kandydat examinowanym będzie z prawa natury, z Historii prawa, z prawa Rzymskiego, z prawa Kanonicznego; z praw Polskich, z praw Rządu zeszłego, z Konstytucyi Xięstwa Warszawskiego z Organizacyi sądowej tegoż Xięstwa, z Kodexu NAPOLEONA, z Kodexu postępowania sądowego, z Kodexu handlowego i z prawa Kryminalnego; a skoro Kodex kryminalny dla Xięstwa Warszawskiego ogłoszonym będzie, z Kodexu takowego.

Oprócz teoryi prawa, zadawać będą Examinatorowie praktyczne prawne przydatki.

Nareszcie powinien Kandydat przedstawić ustnie przypadek iaki prawny, nie tylko historycznie, ale i już względu na rozwiązanie prawne onegoż, a to końcem przekonania Examinatorów o swej pojętności i darze tłumaczenia się iasnego.

Podczas ustnego examinu, ma być Prezes lub Minister Sprawiedliwości obecnym, i może czynić zapytania Kandydatowi.

Tak do referatów na piśmie, iako też i do przedstawienia ustnego, może Komisya obrać ieden z przypadków pod decyzją Rady Stanu będących, lub też z przypadków już zadecydowanych; lecz względem ostatnich, należy obrać przypadek taki o którym z pewnością przewidzieć można, że decyzya, iaka w Radzie nastąpiła, Kandydatowi wiadomą być nie może.

Referaty wypracowane na piśmie, oraz z aktami sobie w tej mierze z Kancellaryi wydanymi, oddaje Kandydat osobiście Sekretarzowi najwyższej Komisyi Examinacyjney, i zaręcza słowem honoru, iż Referaty takowe, sam i bez obcey pomocy lub naradzenia wypracował; oświadczenie takowe zapisane będzie przez Sekretarza do Protokołu, który to protokół podpisze Kandydat własnoręcznie, z dodatkiem następującym:

„zaręczam na słowo honoru iako człowiek uczciwy, iż referaty przezemnie, odlane, sam bez obcey pomocy i naradzenia wypracowałem.“

Referaty takowe rozdzieli Prezes Rady Stanu pod recenzją Examinatorów wyznaczonych.

Po ukończonym takowym całkiem examinie, oddaje każdy z Examinatorów opinią swoje Sekretarzowi najwyższej Komisyi Examinacyjney na piśmie, tak względem ustnego popisu, iako też i recenzją co do referatów, Sekretarz zaś wygotuje z tych wszystkich attest dla Kandydata, który, po przeczytaniu go na Sessyi Komisyi Examinacyjney, przez Prezesa i Examinatorów podpisanym będzie. Jedną Expedycją Komisya wyda kandydatowi, a drugą prześle Ministrowi Sprawiedliwości, z zwrotem dokumentów i zaświadczeń przez niego przesłanych.

Artykuł 15.

Gdyby Kandydat przy którymkolwiek examinie uznanym był za niezdatnego, wolno mu jest po upłynionym roku prosić o powtórny examen.

Agdyby kto po trzech odbytych exami-

nach zawsze za niezdatnego był uznany, tego prosba o czwarty examen przyjęta nie będzie, i uznanym zostanie za niezdatnego do stopnia, do którego zamierzony examen prowadzi.

Artykuł 16.

Gdyby kto do wypracowania referatów zleconych mu przez Władze examinacyjne użył cudzey pomocy, a wszelako podług Artykułu 14go i 15go zaręczył słowem honoru, iż je sam bez takowej pomocy wypracował, uważanym będzie za niezdatnego do wszelkich Urzędów i funkcyy w Naszém Xięstwie Warszawkiem.

TYTUŁ III.

*Przepisy dla sądów względem aplikacyi
Uczniów prawa.*

Artykuł 17.

Przy Trybunałach i przy Sądach Kryminalnych będą aplikanci,

Artykuł 18.

Prezesowie Trybunałów i Sądów Kryminalnych, powinni tak podzielić czas pracy aplikantów, aby we wszystkich wydziałach sądownictwa wprawy nabierali, powin-

ni ich zatem delegować nie tylko do wydziałów sądu, iako to: w Trybunale do wydziału 1go, 2go, do wydziału handlowego, do wydziału Policji poprawczej; do Metryki i innych przedmiotów czynności sądowych. Zalecać im oraz stawianie bezpłatne w sprawach ubogich, i bronięcia w Sądach obwinionych.

W prawnych Aplikatów powinni Prezesowie delegować na czas nieiaki do Sądów pokoju, gdzie w obudwóch wydziałach pomocnemi będą tak Sędziemu pokoju, iako też Podśędkowi.

Równie wprawnych Aplikantów wysyłać mogą końcem rewizyi naczney, końcem wysłuchania świadków, iako też inne czynności zlecać im mogą, stosownie jednak zawsze do ich zdolności.

Prezesowie powinni nareszcie na to mieć wzgląd, do jakiego przedmiotu sądownictwa Aplikant poświęcić się zechce, a zatem Aplikanci chcący się sposobić do Urzędu Metrykanta hyppotecznego, powinni przynajmniej przez miesięcy trzy pracować w Kancelaryi Metryki hyppoteczney; Aplikanci sposobiący się na Pisarzy aktowych, powinni przynajmniej przez miesięcy trzy pracować w Kancelaryi jednego

z Pisarzy Aktowych, trzymając mu pióro
w czynnościach Urzędu jego.

TYTUŁ IV.

Ogólne Przepisy.

Artykuł 19.

Mieć chcemy, aby niniejsza Ustawa jak
najścisley zachowana została; zalecamy za-
tem Naszemu Ministrowi Sprawiedliwości,
aby przy podawaniu Kandydatów zachował
ściśle przepisane ustawą niniejszą.

Wykonanie niniejszey Woli Naszey i umie-
szczenie jej w Dzienniku praw, Ministro-
wi Sprawiedliwości Xięstwa Naszego War-
szawskiego, zalecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST

(L.S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem, Minister Sek. Stanu
Felix Łubieński Stanisław Breza.
Minister Sprawiedliwości.

(L.S.) Zgodno z Oryginałem
Ludwik Osiński Minister Sek. Stanu
Sek. generalny Stanisław Breza.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu.

W Frankforcie nad Menem dnia 15. Mie-
siąca Lipca roku 1809.

FREDERYK AUGUST z Bożey Łaski, Król
Saski, Xiążę Warszawski etc.

Znaczna liczba spraw konkursowych i li-
kwidacyjnych z Rządu zeszłego pozostała,
gdy dotąd ukończoną nie jest, tedy My
Król na przedstawienie Naszego Ministra
Sprawiedliwości, tak co do praw, podług
których sprawy takowe dotąd nieukończo-
ne decydowanemi być winny, iako i co
do sposobu postępowania w tychże spra-
wach, ustanowiliśmy i stanowimy co na-
stępnie.

Artykuł 1.

Processa konkursowe i likwidacyjne z
Rządu zeszłego pozostałe, mają być po-
dług tych praw decydowanemi, które w dniu
rozpoczęcia każdej z tych spraw, moc swą
pełną miały.

Artykuł 2.

Dzień rozpoczęcia spraw takowych usta-
nawiamy w tym sposobie: iż sprawy tako-

we z czasow polskich pochodzące, od dnia wydania zapozwów w celu zwołania wierzycieli: z czasow zaś pruskich pochodzące, konkursowe, od dnia w którym decyzya otwarcia konkursu publikowana była: likwidacyjne atoli od dnia decyzyi, wydanie edyktalnych zapozwów polecającej, za rozpoczęte uważane być mają.

Artykuł 3.

Jeżeli w sprawie likwidacyjney niedostateczność masy okaże się, lub jeśli by dziedziczy od popierania likwidacyjnego procesu odstępując, otwarcia konkursu domagał się, w ów czas przepisy prawa, podług których decyzya następować winna, te tylko przystosowane być mają, które w dniu rozpoczęcia likwidacyjnego procesu, moc swą zupełną miały.

Artykuł 4.

Sprawy konkursowe i likwidacyjne, które po ustaniu Rządu zeszłego, lecz przed wprowadzeniem Kodexu NAPOLEONA, to jest przed dniem 1szym Maja 1808 rozpoczętemi być powinny, i szczególnie dla zawieszenia spraw takowych rozpoczętemi nie zostały, mają być za rozpoczęte w ten czas tylko uważane, gdy majątek podpada-

jący pod proces konkursowy lub likwidacyjny, pod administracją sądową, stosownie do urządzeń Komisji Rządzącej, wziętym został, i w teyże administracji dotąd pozostał. W sprawach takowych mają być przepisy prawa Polskiego, a w niedostatku onego, prawa rządu zeszłego we wszystkim zachowane.

Artykuł 5.

Co do sposobu postępowania w prawach takowych, zachowane być mają wszystkie czynności za rządu zeszłego przedsięwzięte, w swej mocy, a dalszy sposób kontynuowania onychże, podług następnych przepisów przedsięwziętym.

Artykuł 6.

Wszystkie sprawy takowe bez różnicy czasu, w którym rozpoczęte zostały, i w iakichkolwiek bądź terminach, w pierwszej instancyi, lub też w Appellacyi, znajdują się, należeć mają do czynności wydziału drugiego Trybunałów Naszych pierwszej Instancyi, i te tylko do wydziału pierwszego za należne uznane być mają, w których prośba otworzenia konkursu lub rozpoczęcia likwidacyjnego procesu, już po pierwszym Maju 1808 połączoną została.

Artykuł 7.

Wydział II. Trybunału każdego Departamentu sporządzić naprzód każe tak w rejstraturach Trybunału swego, iako też w każdym Powiecie Pódsędkowi przyzwoitemu, specyfikacye dokładne wszystkich spraw konkursowych i likwidacyynych, a specyfikacy takowych ułożywszy jednę tabelę, prześle onę naydaley w ciągu niedziel czterech Ministrowi Naszemu Sprawiedliwości, i stosownie do tejże tabelli liczbę spraw do odsadzenia pierwszej Instancyi, lub w appellacyi pozostających okazujące, co kwartał osobne rapporta o odbytych sprawach tego rodzaju, składać będzie.

Artykuł 8.

W każdej sprawie konkursowej i likwidacyney ustanowiony Kurator massy obowiązany, jest w przeciągu czasu przez sąd onemu oznaczony, któreń niedłuższy nad sześć tygodni bydź winien, dokładny opis dotychczasowych Akt, z przedstawieniem stanu specyalnych processów, w oyczystym języku sporządzić, i tenże z wnioskami swemi, zabezpieczenia, i administracyi massy bierney dotyczącemi się, Sądowi przedstawić, i do dalszey decyzyi podać.

Artykuł 9.

W sprawach w których kuratorowie massy, bądź przez oddalenie się ich z kraju, bądź z innych przyczyn nie éxystują, lub też dla nieznaomości języka Polskiego, albo dla obięcia innych urzędów powinności Kuratora pełnić nie mogą, obowiązkiem będzie Sądu, z liczby stawiających osób w Sądach niższych, lub wyższych, lub z innych zdatność mających, nadewszystko kuratora massy ustanowić, i uskutecznienie przepisu artykułem powyższym wskazanego, onemu polecić.

Artykuł 10.

Za odebraniem od Kuratora opisu wyżej wzmiankowanego, Sąd naprzód z Administracyi massy bierney rachunki tam gdzie wypadać będzie, przed wyznaczonym do tego Aktu Notaryuszem, Pódsedkiem, lub w mniejszych sprawach Burgrabią, złożyć nakaze, poleciwszy delegowanemu wezwaniu do Aktu tego wspólnego dłużnika, lub zastępujących jego Sukcessorow beneficjalnych, Kuratora massy, i wierzycieli już z Akt wiadomych.

Po zdaniu rachunkow, wyżej wzmiankowane osoby, nie tylko monita przeciwko rachunkom czynić mogą, które wyzna-

czony delegowany niezwłocznie roztrząsanie, i liquidum, oraz stan masy bierney ustanowi, ale nadto bądź jednomyślnie, bądź większością, sposób dalszej administracyi ułożą. Po ukończeniu dzieła całkowitego, toż Sądowi do zatwierdzenia podanem zostanie, któren co do sposobu dalszej administracyi masy, do wniosków wierzycieli stosować się winien, i za administracyą takową w odpowiedzi nie zostaje tam atoli gdzie wierzyciele sposób administracyi większością stanowią, większość takowa nie przez liczbę głosów, lecz przez większość ogólnie wziętą, długów do masy mianych, stanowioną być winna. Na wszelki sposób jednakże mobilia i immobilia do masy należące, w celu łatwiejszego uskutecznienia dystrybucyi masy, po wyroku następować winny, sprzedaniem podług nowych przepisów prawa, byż mają.

Artykuł 11.

Kuratorowi masy bądź dawniecy bądź teraz ustanowionemu, Sąd wydanie zapozwów sposobem teraz używanym do wierzycieli nakaze: w przypadku atoli, iż edyktałne zapozwy dotąd nie wyszły, lub termin w nich oznaczony do skutku nie przyszedł, w ów czas Sąd pozwy takowe

edyktałne z terminem miesiąca jeduego wydadź, i one do Gazet lub pism publicznych podadź, oraz exemplarz jeden takowych zapozwów na drzwiach Sądu swego, drugi zaś w sądzie spornym Powiatu właściwego, gdzie pryncypalny majątek konkursowi podległy znajduje się, przybić poleci; oprócz tego atoli wierzycieli wiadomych krajowych w szczególności Kuratorowi sposobem powyższym zapozwać nakaze, i z uczynionego wpisu ogólnego Kurator przeciwko wierzycielom po wyśściu najdłuższego terminu pozwu, sprawę wprowadzić nakazawszy, po zapisaniu komparycyi przez stawiających, każdą w szczególności Kategoryą w porządku zapisania się wierzycieli w komparycyi roztrząsanie, przeciwko wierzycielom wiadomym w szczególności przypozwanym, a niestawiającym zaocznie postąpi, a po roztrząsaniu wszystkich ogólnem kategoryi szczególnych wierzycieli, prekluzyą na niewiadomych, i niemeldujących się ustanowi, względnie zaś stawiających wyrok klasyfikacyiny wyda.

Artykuł 12.

W przypadku gdyby z pomiędzy szczególnych kategoryi, jedne natychmiast po

wprowadzeniu rozsądzonemi być mogły, drugie zaś wyprowadzenia świadków, lub przytoczenia innych dowodów wymagały, w ówczas Sąd kategorye do rozsądzania gotowe, co do przysądzenia pretensyi zarezolwne, i one stronom ogłosi, z decyzją zaś klasyfikacyi wierzycieli, dotąd wstrzyma się, dopóki wszystkie Kategorye do rozsądzania również przygotowanemi niezostaną, iżby za razem wyrok swój klasyfikacyjny wydać był w stanie.

Artykuł 13.

Po wydaniu wyroku klasyfikacyjnego w którym osądzony, nawet Wierzyciel, w Klasie przwzwoitęj wymienionym być winien, wolno będzie każdemu z wierzycieli appellacya w ciągu dni diesięciu od daty publikacyi lub wręczenia wyroku bądź stronie, bądź obrońcy założyć. Po upływie atoli dni dziesięciu, wyrok za prawomocny ogłoszonym być ma, i w skutku tego do dystrybucyi masy, podług przepisów niżej wyrażonych, Sąd przystępować winien.

Arty-

Artykuł 14.

W przypadku założenia appellacyi, albo też jeśli sprawy powyższe już *in revisorio* znajdą się, Kurator winien iest zapozwy do wierzycieli appellacyą zakładających, naydaléj w dni 14. po założeniu appellacyi, lub też w sprawach *in revisorio* wiszących, po złożeniu opisu Akt, Artykułem 13. nakazanego wydać, i zrobiwszy wpis sposobem iak się wyżej rzekło w rejestrze spraw Sądu apellacyjnego sprawę równymże sposobem wprowadzić: Sąd zaś appellacyjny kategorye wszystkie dostatecznie roztrząsnąwszy, wyrok swój ostateczny wyda, i pod dystrybucyą masy stosownie do tegoż wyroku, Interessentów do Trybunału Iwszey Instancyi odeśle.

Artykuł 15.

Skoro tylko wyrok za prawo-mocny uznanym zostanie, wydział II. Trybunału pierwszey Instancyi do dystrybucyi masy przystąpić iest winien; w celu zaś uszczelnienia tego wyznaczy delegowanego, bądź z pomiędzy siebie, bądź też stosownie do Artykułu X. który to delegowany w przeciągu naydaléj miesiąca iednego, dystry-

bucyą stosownie do wyroku ułożyć i one wierzycielom przełożyć jest winien; która gdy przez nich przyjęta zostanie, Sąd one zaaprobuje i do dystrybucyi massy, oraz wskazania lub wydania każdemu wierzycielowi części na niego przypadający, przystąpi.

Artykuł 16.

W przypadku opozycji któregośkolwiek z wierzycieli przeciwko planowi dystrybucyjnemu, delegowany winien jest dzieło swe całkowite, pomimo opozycji ukończyć, wraz z Protokołem przyczyny opozycji każdego z wierzycieli, dostatecznie wyjaśniającym i przez wierzycieli podpisanym. Po ukończeniu dzieła tego powyższym sposobem, poda go sądowi, który niezwłocznie decyzyą swą w tym względzie wyda, i one wierzycielom ogłosi; stosownie do téj decyzyi, żadney dalszey appellacyi niepodpadający, plan dystrybucyjny ostatecznie ułożonym zostanie, i satysfakcyą wierzycieli podług niego nastąpi.

Artykuł 17.

Plan dystrybucyjny w tym sposobie przez delegowanego, po nastąpieney sprzedaży

ruchomości i nieruchomości do massy należących, ułożonym bydz winien, iż tam gdzie wypadać będzie, i gdzie Dekret klasyfikacyjny toż przepisze, massa nieruchomości od massy ruchomości oddzieloną zostanie, i satysfakcyą wierzycielom naprzód w massie nieruchomości, a po wyczerpaniu oney w massie ruchomości wyznaczoną zostanie. Jeśliby zaś po zaspokoieniu wierzycieli do massy nieruchomości prawo mających, część iaka jeszcze w teyże massie pozostawała, w ów czas część ta pozostająca do massy ruchomości dołączoną, i satysfakcyą wierzycielom do téj massy prawo mającym, oznaczoną zostanie.

Artykuł 18.

Obowiązkiem delegowanego również będzie co do Aktywów do massy należących, pewne od mniej pewnych i zupełnie niepewnych, za zniesieniem się poprzedniczém z Kuratorem massy odłączyć, i każdemu wierzycielowi stosownie do przepisu i ustanowień Dekretu Klasyfikacyjnego w proporcyi należytości ich sched, przeznaczyć, determinując dla Klass wyższych pewniejsze, dla niższych zaś mniej pewne aktywa. Kuratorowie mass windykacyą Akty-

wów, przed nastąpieniem planu dystrybucyjnego, tam tylko trudnić się obowiązani są, gdzieby odłożenie windykacyi aż do planu dystrybucyjnego, niebezpieczeństwu utraty tegoż aktywum podlegać mogło. Przy ułożeniu planu dystrybucyi atoli Kurator winien do Protokołu iasnie i dokładnie oświadczyć, iak daleko względnie windykacyi tychże Aktywów zaszedł, i dalsze popieranie, po zatwierdzeniu planu dystrybucyjnego, wierzycielowi lub wierzycielom, do tegoż aktywum przekazanym, przy oddaniu wszelkich dokumentów poruczyć.

Artykuł 19.

Kuratorowi, oraz Delegowanemu do czynności powyżey opisanych wyznaczonym, Sąd stosownie do wielości pracy oraz w stosunku masy całkowitey, wynagrodzenie oznaczy, i kwotę teyże nagrody przy zatwierdzeniu planu dystrybucyjnego, oraz koszta wszelkie sądowe, masy całej dotyczące się ustanowiwszy; one z schedy każdego wierzyciela na pewnych funduszach ulokowanego, mając wzgląd na rozdział masy ruchomości od nieruchomości odciągnąć i wypłacić nakaże. Koszta zaś w sprawach specjalnych kategorii i wierzycieli,

przy zadecydowaniu każdej z nich w szczególności, stosownie do przepisów prawa ustanowi, i opłatę onych podług tegoż prawa, bądź massie, bądź też wierzycielowi przegrywającemu nakaże.

Artykuł 20.

Że zaś przyśpieszenie ukończenia spraw takowych, z Urzędu stosownie do przepisów wyż wyrażonych, popierać się mających, nadewszystko od dozoru wydziału II. Trybunałów Naszych zależy; za czem chcąc, iżby sprawy takowe iak nayspieszniey, stosownie do przepisów niniejszych ukończonemi zostały, i aby Trybunały Nasze, Sądownictwem stosownie do przepisu praw nowych, iak nayprędzey trudnić się mogły, polecamy Ministrowi Naszemu Sprawiedliwości, iżby wydział Trybunałów Naszych w tym względzie w proporcyi ilości spraw takowych naybardziéy dystyngwuiący się, lub naybardziéy opóźniający się, Nam w szczególności z wymienieniem osób też wydziały składających podał, w celu oświadczenia pierwszemu względów Naszych Królewskich, drugiemu zaś nieukontentowania Naszego.

Dopełnienie niniejszemy Naszemy Uchwały
i iey umieszczenie w Dzienniku praw Mi-
nistrowi Sprawiedliwości Xięstwa Naszego
Warszawskiego, zalecamy.

(podpisano) FREDERYK AUGUST

(L. S.) przez Króla

Zgodno z Oryginałem Minister Sekr. Stanu
FELIX ŁUBIENSKI STANISŁAW BREZA.
Mini. Sprawiedliwości.

(L. S.) Zgodno z Oryginałem
Lud. Osiński Minister Sekr. Stanu
SEKR. Generalny. STANISŁAW BREZA.

77258

REIESTR

Prawa Polityczne.

	Dziennik Praw	Nro	karta
Konstytucya X: Warsz.	-	1	1
Dekret 19 Grudnia 1807 kto ma bydź uważany iako mający prawo do Obywatelstwa	-	1	3
Dekret 21 Grudnia 1807. obowiazki Senatu	-	1	7
Dekret 21 Grudnia 1807 względem rolników Wło- ścian i z wyrobku ży- jących	-	1	10
Dekret 19 Grudnia 1807 Podział kraju wewnętrzny	-	2	22
Na zgromadzenia gminne	-	2	26
Dekret 24 Grudnia 1807 Skład i obowiązki Rady Ministrów i Rady Stanu	-	2	37
Dekret 7 Września 1808 O znamionach potrze- bnych do używania Praw politycznych	-	5	73

Dekret 22 Grudnia 1808 względem Zgromadzeń Gminnych w Warszawie	- 6 -	136
Dekret 28 Grudnia 1808 względem Zgromadzeń Gminnych w Kaliszu	- 6 -	139
Dekret 9 Stycznia 1809 o Składzie Seymu i jego postępowaniu	- 7 -	141
Dekret 16 Stycznia 1809 Supplement do powyż- szego	- 7 -	163
Dekret 10 Lutego 1809 u- stanawiający osobne Ra- dy Muncypalne dla Miast Warszawy, Pozna- nia, Torunia i Kalisza	- 8 -	187
Dekret 23 Lutego 1809 tymczasowa Organiza- cja dla Gminów	- 9 -	201
Dekret 16 Lutego 1809 od- miana w orderze Sgo Stanisława	- 9 -	210
Dekret 15 Marca 1809 U- determinowanie liczby Radzców Stanu mogą- cych na Seymie wotować	- 9 -	211

Dekret 12 Grudnia 1807 Nakazujący sądzić za- wieszone i zaległe spra- wy, i aby Woyskowi z maiątku lub zatrzyma- ney 4tey części gaży wierzycielom uiszczali się	- 1 -	1
Dekret 21 Grudnia 1807 względem sposobu są- dzenia spraw zaległych z Rządu zeszłego	- 2 -	13
Dekret 27 Stycznia 1808 nakazujący zaprowadze- nie Kodexu NAPOLEONA od 1 Maia 1808	- 2 -	46
Dekret 20 Maia 1808 względem wyroków ze- szłego Rządu i ich mocy	- 3 -	67
Dekret 23 Lutego 1809 Taxa dla Urzędników Stanu Cywilnego	- 9 -	195
Dekret 14 Marca 1809 Ta- xa dla Notaryuszów	- 9 -	213
Dekret 14 Marca 1809 Ta- xa dla Burgrabiów	- 9 -	218
Dekret 18 Marca 1809 Zmiany w prawie Kry- minalnem	- 10 -	223

<i>Dekret 18 Marca 1809 Za- stosowanie przepisów Ko- dexu NAPOLEONA o A- ktach stanu Cywilnego do położenia Kraiu</i>	- 10 -	252
<i>Dekret 24 Marca 1809 Przyjęcie Kodexu han- dlowego</i>	- 10 -	259
<i>Dekret 18 Marca 1808 U- stanowienie Szkoły Prawa</i>	- 11 -	296
<i>Dekret 11 Lipca 1809 O stopniowaniu w Wydzia- le Sprawiedliwości</i>	- 12 -	298
<i>Dekret 15 Lipca 1809 względem sądenia Spraw Konkursowych i likwi- dacyjnych</i>	- 12 -	313

Prawa Administracyjne.

<i>Dekret 21 Grudnia 1807 względem Rolników Wło- ścian i z wyrobku żyż- cych</i>	- 1 -	10
<i>Dekret dnia 9 Maia 1808 względem konskrypcyi</i>	- 3 -	48
<i>Dekret 6 Maia 1808 u- stanawiający stołeczne</i>		

<i>Miasto w Powiecie Dą- browskim i nazwisko Po- wiatu Seyneńskiego</i>	- 3 -	64
<i>Dekret 29 Marca 1808 Od- miany miast stołecznych w Powiatach Kamińskim, Waleckim, Inowrocław- skim, i Michałowskim</i>	- 3 -	65
<i>Dekret 29 Kwietnia 1808. ustanawiający Kommis- sye examinacyjne dla Urzędników Administra- cyjnych</i>	- 4 -	70
<i>Dekret 4 Lipca 1808. prze- znaczający Sieradz na zgromadzenia Gminne Powiatów Szadkowskie- go i Sieradzkiego, & Konin dla Powiatów Ko- nińskiego i Wartyckiego</i>	- 4 -	77
<i>Dekret 10 Listopada 1808. względem popisu woy- skowego</i>	- 6 -	116
<i>Dekret 16 Grudnia 1808. Zmiana miasta stoł- ecznego Powiatu Go- styńskiego</i>	- 6 -	119
<i>Dekret 7 Lutego 1809. Or- ganizacya Władz Ad- ministracyjnych</i>	- 8 -	163

Dziennik Praw Nro karta

Dekret 13 Maia 1808. sta- nowiący Kommissyą li- kwidacyyną - - -	11	—	256
Dekret 16 Marca 1809. Postępowanie Kommis- syi likwidacyney - - -	11	—	261
Dekret 16 Marca 1809. Co może być do likwidacyi podaném? - - -	11	—	267
Dekret 16 Marca 1809. u- stanowienie Rad Han- dlowych - - -	11	—	271
Dekret d. 2 Czerwca 1809. Pomnożenie Ławników w Toruniu - - -	11	—	295
Dekret 24 Marca 1809. o Koskwacyi kosztów Oby- wateli z ostatniey woj- ny do dnia 1 Września 1807 r. wynikłych - - -	11	—	281

Prawa Woyskowe.

Dziennik Praw. Nro. karta

Dekret 19 Grudnia 1807. Urządzenia tymczasowe dla Woyska - - -	2	—	16
--	---	---	----

Dziennik Praw Nro karta

Dekret 26 Grudnia 1807. Nagrody orderów Woy- skowych - - -	2	—	32
Dekret 9 Maia 1808 wzglę- dem konskrypcyi - - -	3	—	48
Dekret 22 Marca 1809. zo- stawiający Królowi przy- prowadzenie woyska do liczby Konstytucyą wska- zaney i organizacyą o- nego - - -	10	—	237
Dekret 26 Stycznia 1808. względem dezertarów - - -	11	—	255

Prawa Skarbowe.

Dziennik Praw. Nro karta

Dekret 24 Marca 1809. za- chowanie podatków da- wnych - - -	10	—	242
Zachowanie podatków niestałych - - -	—	—	243
Powiększenie ofiary na woysko - - -	—	—	244
Oplata patentowa od Professyonistów - - -	—	—	247
Pobor osobisty na ko- szta fortyfikacyi - - -	—	—	249

	Dziennik Praw	Nro	karta
<i>Podwyższenie podymnego</i>	10	—	252
<i>Oplata papieru steplo-</i>			
<i>wego</i>	-	-	252
<i>Dekret 13 Maja 1808.</i>			
<i>Kommissya Centralna</i>			
<i>likwidacyyna</i>	-	11	— 257
<i>Dekret 16 Marca 1809. Po-</i>			
<i>stepowanie Kommissyi li-</i>			
<i>kwidacyney</i>	-	11	— 261
<i>Dekret 25 Marca 1809. U-</i>			
<i>rzęczenie Władz Skar-</i>			
<i>bowych</i>	-	11	— 285
<i>Dekret 25 Marca 1809. o</i>			
<i>Podatkach siedmiu Po-</i>			
<i>wiatów w Departamen-</i>			
<i>cie Bydgoskim a dwóch</i>			
<i>w Departamencie Kali-</i>			
<i>skim</i>	-	11	— 292

Prawa Policyjne.

	Dziennik Praw	Nro	karta
<i>Dekret 24 Maja 1808. U-</i>			
<i>wolnienie od kwaterun-</i>			
<i>ku budujących się</i>	-	11	— 259
<i>Dekret 17 Marca 1809. U-</i>			
<i>stanowienie Kommissa-</i>			
<i>rzy Policyi</i>	-	11	— 276

Izba Obrachunkowa.

	Dziennik Praw	Nro	karta
<i>Dekret 14 Grudnia 1808.</i>			
<i>stanowiący Izbę Obra-</i>			
<i>chunkową</i>	-	6	— 120